

NOTÍCIES DE L'ECONOMIA PÚBLICA, SOCIAL I COOPERATIVA

Nº74 · 2023

SUMARI

EL IUDESCOOP CULMINA LA CELEBRACIÓ DEL
SEU 20 ANIVERSARI AMB UN GRAN ACTE
RECOLZAT PEL COOPERATIVISME I L'ECONOMIA
SOCIAL VALENCIANA

ALMERIA ACOLLIRÀ LES TROBADES DE LA XARXA
ENUIES, DE CENTRES D'INVESTIGACIÓ EN
ECONOMIA SOCIAL, I REJIES, LA XARXA DE JOVES
INVESTIGADORS EN ECONOMIA SOCIAL

SANT SEBASTIÀ VA ACOLLIR UNA CONFERÈNCIA
EUROPEA D'ECONOMIA SOCIAL HISTÒRICA, AMB
NOUS GOVERNS EUROPEUS I ENTITATS QUE SE
SUMEN AL FOMENT DE L'ECONOMIA SOCIAL

ENTREVISTA

ÁNGEL SOLER, DIRECTOR DEL PORTAL ESTADÍSTIC
DE L'ECONOMIA SOCIAL-CIRIECSTAT

TEMA D'ACTUALITAT

20 ANYS DE L'INSTITUT
UNIVERSITARI EN ECONOMIA
SOCIAL, COOPERATIVISME I
EMPRENEDORIA (IUDESCOOP)

UNIVERSITAT
ID VALÈNCIA [Logo]
IUDESCOOP
Institut Universitari d'Investigació
en Economia Social, Cooperativisme
i Emprenedoria

UNIVERSITAT
ID VALÈNCIA [Logo]
Facultat d'Economia

Conselleria d'Educació,
Universitats i Ocupació

NOTÍCIES DE L'ECONOMIA PÚBLICA, SOCIAL I COOPERATIVA

Nº74 · NOVENBRE DE 2023

EN AQUEST NÚMERO...

TEMA D'ACTUALITAT

20 ANYS DE L'INSTITUT UNIVERSITARI EN ECONOMIA SOCIAL, COOPERATIVISME I EMPREDORIA (IUDESCOOP)

Tema d'actualitat realitzat per **Belén Català Estada, Rafael Chaves Ávila, María José Vañó Vañó, Ana Martínez Benlliure, Daniella Audivet Mendoza i José Juan Cabezuelo Menadas**, Membres del IUDESCOOP i de CIRIEC-Espanya

EN PORTADA

Entrevista a **Ángel Soler**, director del CIRIECSTAT

TAMBÉ DESTAQUEM

Les nostres federacions:

Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana

I A MÉS

Les nostres empreses i entitats:

Fundació Finances Ètiques

Edició:

Coeditat pel CIDECE (Centre d'Informació i Documentació Europea de l'Economia Pública, Social i Cooperativa <http://www.uv.es/cidece> · cidece@uv.es) i CIRIEC-Espanya <http://www.ciriec.es> · ciriec@uv.es

Patrocina:

Conselleria de Educació, Universitats i Ocupació de la Generalitat Valenciana

Director:

José Luis Monzón Campos, *IUDESCOOP-Universitat de València*

Directora Adjunta:

Nardi Alba Benaches, *CIRIEC-Espanya i Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana*

Director del CIDECE i Coordinador Editorial:

Rafael Chaves Ávila, *IUDESCOOP-Universitat de València*

Cap de Redacció i Maquetació:

José Juan Cabezuelo Menadas, *CIRIEC-Espanya*

Consell de Redacció:

Alfredo Artigas, *REAS País Valencià*
Rubén Cohen, *Cooperatives Agro-alimentàries Com. Valenciana*
Nieves Dios, *Creu Roja Valencia*
Andrés Lluch, *Director general de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral de la Generalitat Valenciana*
Francisco Merino, *Federació de Cooperatives de Viviendes i Rehabilitació de la Comunitat Valenciana - FECOVI*
Mar Mestre, *Associació Valenciana de Cooperatives de Crèdit*
Ana Real, *Federació Valenciana d'Empreses Cooperatives de Treball Associat - FEVECTA*
Ramón Ruiz, *Federació de Cooperatives Elèctriques Com. Valenciana*
Luis Vañó, *Plataforma del Tercer Sector Comunitat Valenciana*

Manuel Alegre, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Carmen Blasco, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Belén Català, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Rubén José Cuñat, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Gemma Fajardo, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Miguel Ángel García, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Tomás González, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Frederic López, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Francisco José Medina, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Manuel Monreal, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Rosana Montalbán, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Jesús Olavarria, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Domingo Ribeiro, *IUDESCOOP-Universitat de València*
María Rodríguez, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Teresa Savall, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Virginia Simón, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Francisco Soler, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Mª José Vañó, *IUDESCOOP-Universitat de València*

Isidro Antuñano Maruri, *CIRIEC-Espanya*
Montserrat Balas Lara, *Fundación ONCE*
Alejandro Barahona Riber, *CIRIEC-Espanya, ex Subdirector General d'Economia Social del Govern espanyol*
Paloma Bel Durán, *Asociación de Estudios Cooperativos - AECOOP*
José Galán Peláez, *CIRIEC-Espanya*
Gabriel García Martínez, *Universitat Politècnica de València*
José Mª Herranz de la Casa, *Universitat de Castilla-La Mancha*
Juan Fco. Juliá Igual, *Universitat Politècnica de València*
Gustavo Lejarriaga Pérez de las Vacas, *Univ. Complutense de Madrid*
Elena Meliá Martí, *Universitat Politècnica de València*
Adoración Mozas Moral, *CIRIEC-Espanya*
Santiago Murgui Izquierdo, *Universitat de València*
Carmen Pastor Sempere, *Universitat d'Alacant*
Javier Quiles Bodí, *Consum*
José Redondo Sánchez, *Fundació Nova Feina*
Francisco Salinas Ramos, *CIRIEC-Espanya*
María José Senent Vidal, *Universitat Jaume I de Castelló*

Secció de Legislació:

Amalia Rodríguez, *Universitat de Valladolid*

Servei de Documentació:

Ana Martínez Benlliure, *Servei de Documentació del CIDECE*

Administració i Redacció:

CIDECE/CIRIEC-Espanya
Facultat d'Economia · Av. Tarongers, s/n · Despatx 2P21
46022 VALÈNCIA · Tel: 96 382 84 89

Disseny de portades / disseny de publicació:

Visualco Comunicación · www.visualco.com

Impressió:

Gràfiques Papallona, s.c.v. · Tel: 96 357 57 00 · València

I.S.S.N.: 1131-6454 · Depósito Legal: V-3181-1991

ÍNDEX

NOTÍCIES DE L'ECONOMIA SOCIAL I COOPERATIVA 4

COMUNITAT VALENCIANA..... 4

El IUDESCOOP culmina la celebració del seu 20 aniversari amb un gran acte recolzat pel cooperativisme i l'economia social valenciana CIRIEC-Espanya dona a conèixer els premiats en la 5a Convocatòria de Premis CIRIEC als Millors Estudis en Economia Social

FEVECTA presenta la seua nova identitat visual corporativa

La UCEV comença els treballs d'organització del 20é Congrés Estatal del Cooperativisme Educatiu

Les empreses d'inserció destaquen la necessitat de promocionar els contractes reservats

CERMI CV i LABORA presenten XARXA CAPACITEM, el projecte pilot per a la inclusió laboral de les persones amb discapacitat

NACIONAL.....12

El Govern d'Espanya reedita el Ministeri de Treball i Economia Social

Juan Antonio Pedreño rep la Creu Oficial de l'Orde del Mèrit Civil
Crida a la presentació de comunicacions per a la VII Trobada RE-JIES, de Joves Investigadors en Economia Social – 25 i 26 de gener en Almeria

'CIRIEC-España, Revista Jurídica de Economía Social y Cooperativa', indexada en la base de dades Scopus

Les Societats Laborals mostren la seua força com a model empresarial dinàmic i compromés amb els ODS

Després d'una dècada des del tancament de Fagor Electrodomèstics, el nou Grup Fagor mira al futur amb optimisme

La Junta d'Andalusia aprova el Pla Estratègic per a l'Impuls i la Modernització de l'Economia Social

UECoE reconeix amb el segell "Col·legis ODS Cooperatius" a les Cooperatives d'Ensenyament que més impulsen i ensenyen els ODS

El Tercer Sector reclama al nou Govern que garantisca els drets socials i lluite contra la pobresa i l'exclusió social

INTERNACIONAL.....24

Sant Sebastià va acollir una Conferència Europea d'Economia Social històrica, amb nous governs europeus i entitats que se sumen al foment de l'Economia Social

L'Economia Social: una fortalesa de la Unió Europea, la igualtat i la democràcia

II Premis de Social Economy Europe

El Consell d'Ocupació de la UE aprova la Recomanació per al desenvolupament de condicions marc per a l'Economia Social

El Grup d'Experts en Economia Social i Empreses Socials (GESES) de la Comissió Europea debat sobre els últims avanços en el foment de l'economia social

10 anys de la Llei de Bases de l'Economia Social portuguesa

L'OIT debat sobre com millorar les estadístiques de cooperatives i l'economia social

L'ECONOMIA SOCIAL EN INTERNET 32

TEMES D'ACTUALITAT34

20 anys de l'Institut Universitari en Economia Social, Cooperativisme i Emprenedoria (IUDESCOOP)

Per Belén Català Estada, Rafael Chaves Ávila, María José Vañó Vañó, Ana Martínez Benlliure, Daniella Audivet Mendoza i José Juan Cabezuolo Menadas, Membres del IUDESCOOP i de CIRIEC-Espanya

- Jornades commemoratives del 20 aniversari del IUDESCOOP
- Acte central de celebració del 20 aniversari del IUDESCOOP al Jardí Botànic de València - 9 de novembre de 2023
- Llibre: dos decennis d'activitat universitària en economia social, cooperativisme i empenedoria des de l'institut universitari IUDESCOOP
- Raó de ser i trajectòria del IUDESCOOP
- Memòria d'activitats del IUDESCOOP 2003-2023
- Felicitació al IUDESCOOP per part de la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana - CONCOVAL
- Felicitació de la Plataforma del Tercer Sector de la Comunitat Valenciana i Premi CERMI CV

L'ECONOMIA SOCIAL EN ACCIÓ 64

EN PORTADA..... 64

Entrevista a Àngel Soler, director del CIRIECSTAT

LES NOSTRES FEDERACIONS.....70

Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana

LES NOSTRES ENTITATS.....74

Fundació Finances Ètiques

L'ECONOMIA SOCIAL EN EN LES LLEIS..... 78

Per Amalia Rodríguez, professora titular de la Universitat de Valladolid

NOVETATS BIBLIOGRÀFIQUES 83

NOTÍCIES DE L'ECONOMIA SOCIAL I COOPERATIVA · COMUNITAT VALENCIANA

EL IUDESCOOP CULMINA LA CELEBRACIÓ DEL SEU 20 ANIVERSARI AMB UN GRAN ACTE ABRIGALLAT PEL COOPERATIVISME I L'ECONOMIA SOCIAL VALENCIANA

Durant l'acte es va presentar el llibre commemoratiu 'Dos decennis d'activitat universitària en Economia Social, Cooperativisme i Emprenedoria de l'Institut Universitari IUDESCOOP', i la Memòria d'Activitats de l'Institut.

La Sala d'actes del Jardí Botànic de València va acollir el passat 9 de novembre l'acte central de celebració del 20 aniversari del IUDESCOOP-Universitat de València. Va ser el colofó a un gran any, en un acte en el qual a més es va presentar el llibre commemoratiu 'Dos decennis d'activitat universitària en Economia Social, Cooperativisme i Emprenedoria de l'Institut Universitari IUDESCOOP', i la Memòria d'Activitats de l'Institut. La conferència inaugural: 'Història del IUDESCOOP i de l'economia social' va ser a càrrec del professor José Luis Monzón, catedràtic honorari de la Universitat de València, investigador del IUDESCOOP i director de CIRIEC-Espanya.

L'acte va ser inaugurat per la directora del IUDESCOOP, Mª José Vañó, acompanyada pel director ge-

neral de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral de la Generalitat Valenciana, Andrés Lluch; el comissionat especial per a l'Economia Social del Govern d'Espanya, Víctor Meseguer; el president de la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana, Emilio Sampedro, i el president de la Plataforma del Tercer Sector de la Comunitat Valenciana, Luis Vañó.

Tant Emilio Sampedro com Luis Vañó van destacar l'acompliment del IUDESCOOP en investigació, assessorament, formació i transferència del coneixement, sentint-se agraïats de poder comptar amb un institut com el IUDESCOOP a la Comunitat Valenciana. Van agrair també la disposició permanent del IUDESCOOP a interactuar amb el sector del cooperativisme i l'economia social valencianes, recordant nombrosos

exemples de col·laboració al llarg de la seua trajectòria. El president de la Plataforma del Tercer Sector CV va anunciar també el lliurament al IUDESCOOP del Premi CERMI CV 2023, que reconeix les millors pràctiques individuals i col·lectives en favor de les persones amb discapacitat.

Per part seua, Mª José Vañó, en el seu discurs afirma que el IUDESCOOP tanca un cicle de 20 anys en què l'Institut "ha madurat en tots els seus àmbits". "Hem sigut part de les polítiques públiques, de l'elaboració de normes, de l'anàlisi i quantificació dels aspectes econòmics. Al llarg d'este curs s'han plasmat estos assoliments realitzats pels i les membres de l'Institut a través de múltiples activitats".

Participació en els projectes d'investigació de major rellevància

A continuació, la Conferència inaugural va ser a càrrec del professor José Luis Monzón, catedràtic honorari d'Economia Aplicada i investigador del IUDESCOOP. El professor Monzón va recordar els orígens del IUDESCOOP i l'ampli bagatge que ja registrava la investigació en Economia Social a la Universitat de València des dels anys 80, gràcies a l'empenyiment de CIRIEC-Espanya, la qual cosa va facilitar la constitució de l'Institut en el propi si de la UV. Va recordar, a més, que des de la seua constitució, professors del IUDESCOOP han participat i fins i tot dirigit grans investigacions en Economia Social a nivell internacional, i també han dirigit les revistes científiques referents en Cooperativisme i Economia Social, tot això al costat del CIRIEC.

La Conferència de José Luis Monzón va donar pas a la presentació del llibre commemoratiu i de la memòria d'activitats de l'Institut, amb les intervencions de Belén Català, investigadora del IUDESCOOP; Rafael Chaves, Catedràtic d'Economia Aplicada i Investigador del IUDESCOOP, i Maria José Vañó, directora de l'Institut. El llibre commemoratiu conté més de trenta contribucions de 60 autors versades sobre temes molt diversos però de plena actualitat, realitzades per membres del IUDESCOOP, per altres professors tant de la Universitat de València com d'altres universitats,

així com per persones expertes i activistes de l'economia social, tant del sector cooperatiu i de l'economia social com de les administracions públiques, que han teixit forts vincles amb el projecte del IUDESCOOP.

Ampli balanç d'activitats

La jornada va continuar amb dues taules dedicades a les activitats del IUDESCOOP en matèria d'investigació, formació, transferència, documentació i divulgació, amb la participació de Gemma Fajardo, Teresa Savall i Rubén Cuñat, directors del Màster en Economia Social; Domingo Ribeiro, director del programa de Doctorat, i Fran Merino i Mercedes Herrero, diplomats dels programes formatius.

També va participar Carmen Marcuello, per a destacar la presència del IUDESCOOP en xarxes com la d'ENUIES, de Centres i Instituts Universitaris d'Investigació en Economia Social; o l'Observatori Iberoamericà OIBESCOOP, del qual el propi IUDESCOOP va ser promotor l'any 2008.

Va haver-hi temps també per a parlar de la revista divulgativa de referència, la revista 'Notícies de l'Economia Pública, Social i Cooperativa', també coneguda 'Notícies del CIDE', una coedició del IUDESCOOP amb CIRIEC-Espanya, que va explicar el seu Cap de Redacció, el periodista José Juan Cabezuelo. En la mateixa taula, la directora de la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana, Nardi Alba, va tornar a celebrar la intensa activitat conjunta del IUDESCOOP, CIRIEC-Espanya y Concoval en nombrosos projectes, inclosos els de difusió.

L'acte va ser clausurat pel vicerector Joaquín Aldás, al costat del president del CES de la Comunitat Valenciana, Arturo León; la presidenta de CIRIEC-Espanya, Adoración Mozas, i la directora del IUDESCOOP, María José Vañó. Tots ells van abundar en els èxits reeixits pel IUDESCOOP en estos primers 20 anys de trajectòria, i es van comprometre a continuar col·laborant entre tots per a aconseguir nous èxits en el futur i en benefici de la societat en el seu conjunt.

Tota la informació i fotografies sobre el 20 aniversari del IUDESCOOP en la secció de 'Tema d'Actualitat' d'este número.

LLIURAMENT DELS V PREMIS CIRIEC ALS MILLORS TREBALLS UNIVERSITARIS EN ECONOMIA SOCIAL

L'acte de lliurament de premis va comptar amb la participació del director general de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral de la Generalitat Valenciana, Andrés Lluch

CIRIEC-Espanya va celebrar el passat 30 de novembre en la Facultat d'Economia de la Universitat de València l'acte de lliurament dels V Premis CIRIEC als Millors Estudis en Economia Social, convocatòria que va ser dirigida als graduats i doctors que han aprovat el seu Treball de Fi de Grau (TFG), Treball fi de màster (TFM) o Tesi Doctoral (TD) en qualsevol de les universitats de la Comunitat Valenciana entre els cursos 2018-2019 i 2022-2023. Els 'Premis CIRIEC' compten amb el patrocini de la Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació de la Generalitat València, i amb la col·laboració del IUDESCOOP de la Universitat de València (UV), i de les facultats d'Economia i Dret de l'esmentada Universitat.

L'acte de lliurament de premis va comptar amb la participació del director general de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral de la Generalitat Valenciana, Andrés Lluch Figueres, qui va ressaltar el paper d'estos premis per a reconèixer el treball dels joves investigadors en el sector de les cooperatives, empreses socials, tercer sector i ONG de la Comunitat Valenciana, i estimular la seua continuïtat en este àmbit.

Lluch va felicitar CIRIEC-Espanya per la iniciativa dels Premis, així com per la seua labor investigadora i divulgativa a través dels nombrosos congressos, observatoris, estudis i publicacions. "A més, compteu amb un reconeixement internacional, ajudant a posi-

cionar a les universitats de la Comunitat Valenciana i al seu gran capital humà en cooperativisme i economia social en el mapa".

Al costat d'Andrés Lluch van participar en el lliurament de Premis Teresa Savall i Rubén Cuñat, codirectors del Màster en Economia Social del IUDESCOOP; María José Vañó, directora del IUDESCOOP; José Luis Monzón, director de CIRIEC-Espanya; Rafael Chaves, president de la Comissió Científica de CIRIEC-Espanya, i el degà de la Facultat d'Economia de la UV, Francisco Muñoz Murgui.

El lliurament de premis pròpiament dit va ser conduït pel professor Rafael Chaves, que va celebrar la sensibilitat de la nova generació de titulats universitaris i investigadors en les universitats valencianes. En esta cinquena edició ha tornat a augmentar el nombre de candidatures presentades, amb propostes que posen de manifest tant l'interés i la qualitat dels estudiants en economia social, com la diversitat de temàtiques tractades.

Els premiats en la present convocatòria han sigut:

TESIS DOCTORALS

- 1r premi, Verónica Ana Piñeiro, per la seua tesi sobre 'Col·laboració innovadora en els sistemes agro-

alimentaris' (Directors: José Mª García Álvarez-Coque i Elena Meliá Martí)

- 2n premi, Carlos Correcher Mato, per la seua tesi sobre 'Les entitats esportives sense fins lucratiu davant l'Impost de societats: Revisió crítica dels règims tributaris aplicables' (Dir: Salvador Montesinos Oltra), i Antonio González Rojas, per la seua tesi sobre 'L'impacte de la grandària dels clubs esportius en el seu finançament. Una anàlisi quantitativa en la Comunitat Valenciana' (Dir: Rafael Chaves Ávila).

TREBALLS DE FI DE MÀSTER

- 1r premi, Estuardo Fuentes Quevedo, pel seu treball de títol 'Models de negoci i sostenibilitat en les cooperatives agroalimentàries: Una anàlisi d'experiències a Espanya, Xile i Guatemala', i Álvaro Gallego Borrás, pel seu treball sobre 'L'estat de les estadístiques d'Economia Social en la Comunitat Valenciana: Una mirada a les entitats no de mercat i el treball voluntari'

- 2n premi, Analía Jimena Aguilar, pel seu treball sobre 'Els Objectius de Desenvolupament Sostenible a través de l'Emprenedoria i l'Economia Social: Anàlisi del Programa LLAMP Triple impacte de la Comunitat Valenciana'; Sebastián Enrique Ponce Olmos, pel seu estudi sobre 'Les comunitats energètiques i l'economia social en la transició energètica. Estudi de casos a la Comunitat Valenciana', i Álvaro Enrique Velásquez Pinzón, pel seu treball 'El paper de l'Economia Social en el procés de recuperació i transformació econòmica en el període post-COVID-19: anàlisi de les estratègies, plans i polítiques de foment'

TREBALLS DE FI DE GRAU

- 1r premi, Betlem Tarrazona Nieto, pel seu treball 'Les cooperatives de turisme rural com a fórmula idònia per a aplicar els Objectius de Desenvolupament Sostenible en el sector turístic'

- 2n premi, Pablo Alberto Tormo, pel seu treball sobre 'La informació sobre sostenibilitat en el sector financer: el cas de Caixa Popular. Una anàlisi comparada', i Francisco Gallego Osorio, per la seua 'Experiència i innovació en el II Pla Fent Cooperatives de la Comunitat Valenciana'.

Cadascun dels premiats va prendre la paraula per a agrair a tots aquells que els han ajudat en la seua trajectòria estudiantil, i especialment als seus professors, universitats i a CIRIEC-Espanya, que han apostat pel cooperativisme i l'Economia Social com a camp d'estudi i com a mitjà per a aconseguir una economia equilibrada en benefici de les persones i del planeta.

Verónica Piñeiro rep el primer premi a la Tesi Doctoral, de la mà del director general Andrés Lluch.

Estuardo Fuentes Quevedo i Álvaro Gallego Borrás van rebre el primer premi al millor TFM. Lliura el premi la professora Elena Meliá.

Belén Tarrazona Nieto, primer premi al Treball de Fi de Grau. Lliura el premi la professora Teresa Savall.

FEVECTA PRESENTA LA SEUA NOVA IDENTITAT VISUAL CORPORATIVA

Després de 35 anys de trajectòria i quasi dues dècades amb la mateixa imatge corporativa, FEVECTA ha decidit renovar la seua identitat visual per a oferir una imatge moderna que connecte amb la joventut i represente millor els valors del cooperativisme que vol continuar defensant i representant.

Després d'un procés d'anomenada a projecte, al qual van ser convidades totes les cooperatives de treball de disseny federades a l'entitat, la nova imatge ha sigut desenvolupada per l'agència alacantina de Disseny i Comunicació LaVache Estudi Creatiu Coop V, una cooperativa de comunicació de Petrer (Alacant). L'any passat l'Associació 361é, Associació de Publicitat de la Província d'Alacant, li va atorgar el premi Alce de Plata en la categoria d'Embalatge.

A més del canvi de logotip, FEVECTA ha renovat tots els suports gràfics de l'entitat, entre ells la web i el seu butlletí setmanal de notícies.

Nova web i nou butlletí

FEVECTA estrena web corporativa i butlletí digital per a adaptar estos suports de comunicació a la nova identitat visual que l'entitat ha estrenat fa uns dies. L'única cosa que s'ha mantingut és la URL, ja que tant el disseny com els continguts han experimentat un canvi radical. Així mateix, el butlletí digital de notí-

es, que arriba setmanalment a quasi 6.000 destinataris, també s'ha adaptat a la nova línia gràfica.

Autoria cooperativa

A càrrec de la part tècnica d'estos nous elements, que ha inclòs el desenvolupament integral d'un gestor de continguts intern que integra les diferents bases de dades, ha estat la cooperativa valenciana Set i Mitja, Coop V, dedicada al disseny i desenvolupament d'aplicacions multimèdia, instal·lacions interactives, desenvolupament i manteniment d'espais web.

El resultat és una nova web responsiva, que millora l'experiència de navegació des d'ordinadors, mòbils o tauletes, perquè s'adapta a cada pantalla. A més, la web és més ràpida perquè està programada a mesura i amb les últimes tecnologies disponibles.

Quant als continguts, s'ha realitzat una reestructuració profunda i una reprogramació especial de cada pàgina per a dotar-la de noves funcionalitats. Entre les novetats destaca el nou cercador de cooperatives federades, la nova secció de formació o l'àrea reservada per a les associades.

A més, Set i mitja Coop V ha col·laborat amb LaVache Estudi Creatiu Coop V, que signa el disseny de la home i de la nova newsletter, perquè tots els continguts responguen a la nova identitat corporativa.

LA UCEV COMENÇA ELS TREBALLS D'ORGANITZACIÓ DEL 20É CONGRÉS ESTATAL DEL COOPERATIVISME EDUCATIU

Baix el lema 'Educart: l'art d'educar, l'art d'incloure', el Congrés girarà entorn de les moltes sinergies i vincles existents entre l'educació i l'art

València acollirà a l'octubre de 2024 el 20é Congrés Estatal del Cooperativisme Educatiu que organitza biennalment la Unió Espanyola de Cooperatives d'Ensenyament (UECoE), en esta ocasió amb la UCEV com a entitat coorganitzadora. Sota el lema 'Educart: l'art d'educar, l'art d'incloure', el congrés girarà entorn de les moltes sinergies i vincles existents entre l'educació i l'art.

Per al president de la UCEV, Miquel Ruiz, celebrar a València l'edició que fa 20 del Congrés de les Cooperatives d'ensenyament és “un repte que se'ns presenta com una oportunitat per a portar avant una tasca de reflexió col·lectiva, en el si de la nostra organització estatal, que possibilita una vertadera revisió apassionant, renovadora i col·lectiva del model d'escola que fem i defensem. Més enllà d'això, volem que ací, a la nostra casa, abans, durant i després del Congrés es parle d'escola i de cooperativisme, i de com amb el nostre model d'escola podem contribuir a fer una educació millor”.

La UCEV ha començat els treballs d'organització d'este Congrés amb la celebració de la reunió de constitució de la qual serà la Comissió Organitzadora de l'esdeveniment. Van assistir al voltant de 40 representants de 12 cooperatives d'ensenyament valencianes, els qui han mostrat la seua disposició a col·laborar en les diferents tasques organitzatives d'este esdeveniment tan important per al sector cooperatiu d'ensenyament. A partir d'ara, estes persones, juntament amb personal tècnic i membres del Consell Rector de la UCEV i de la UECOE, actuaran en tres àrees de treball (Organització i logística, Programa i Comunicació), els treballs de la qual desembocaran en la celebració del Congrés.

Un Congrés divers, un Congrés per tots

“Volem organitzar i viure un congrés que siga reflex de la realitat diversa -cultural i lingüística- del cooperativisme educatiu estatal i valencià”, ha explicat el president de la UCEV. I sobre quins són els objectius de partida, Miquel Ruiz apunta: “volem que

U C E V
Unió de
Cooperatives
d'Ensenyament
Valencianes

el Congrés siga participatiu, obert, que tinga estil i continguts cooperatius, que fomenti la convivència, que ens ajude a enfortir les nostres escoles, que done visibilitat al model d'escola cooperativa i que siga sostenible”.

Este Congrés s'havia d'haver celebrat inicialment a València en 2020, però va quedar suspès amb motiu de la pandèmia de la Covid-19. Ara, l'organització del Congrés del 2024 espera poder aprofitar part important dels treballs que en aquella ocasió es van dur a terme.

Esta serà la segona ocasió que la UCEV assumeix la coorganització d'un Congrés Educatiu d'àmbit estatal. En 2004 es va celebrar a Alboraia (València) el 11é Congrés de la UECOE amb el lema “Eduquem més per igual, cooperatives d'ensenyament per la diversitat”, que va reunir 250 docents de tota Espanya.

LES EMPRESES D'INSERCIÓ DESTAQUEN LA NECESSITAT DE PROMOCIONAR ELS CONTRACTES RESERVATS

L'Associació Valenciana d'Empreses d'Inserció (AVEI) recorda que els contractes reservats -contractes i licitacions que les administracions públiques han de destinar en exclusiva a empreses d'inserció o Centres Especials d'Ocupació (CEE)- són una eina fonamental per a poder oferir oportunitats laborals a col·lectius vulnerables i persones amb discapacitat, per la qual cosa el compliment de la Llei 9/2017, que estableix entre un 7% i 10% de reserva, segons les circumstàncies, és “molt necessari”.

Així ho va afirmar la presidenta d'AVEI, Teresa Lázaro, en el transcurs de la jornada 'Empreses d'inserció: impacte econòmic i social' celebrada el passat 15 de novembre a València. Segons va dir, “estem en molt bona sintonia amb les administracions locals, autonòmiques i nacionals, però necessitem un compromís major amb el compliment de la norma”.

La jornada, que va comptar amb la presència de la subdirectora general d'Ocupació de LABORA, Carmen Roda, va plantejar a més debats i taules redones al voltant de les novetats del sector i reptes als quals s'enfronta: la competència deslleial i intrusisme d'altres entitats que poden licitar en contractes reservats, la nova Llei de Residus, la idoneïtat de posar en marxa convenis col·lectius propis, o la igualtat enfront dels CEE, entre altres.

Quasi 60 persones van assistir a les xarrades, en les quals van participar l'advocat Manuel Alegre, professor del IUDESCOOP-Universitat de València; la cap de servei de Contractació de la Diputació de Castelló, Pilar Batet; la presidenta de l'Associació d'Empreses

d'Inserció de Galícia (AEIGA), Isabel Fraga, i el responsable de Medi Ambient i Sostenibilitat de Moda Re-, Alberto Egido.

Més de 6 milions d'euros de facturació

La cita va servir també per a presentar la Memòria anual d'AVEI. Segons les seues dades, les nou empreses que integren l'Associació van sumar una facturació superior als 6,3 milions, aconseguint quasi 300 ocupacions i 170 contractes d'inserció. Quasi el 40% de les persones van trobar treball una vegada finalitzats els seus itineraris d'inserció. A més, quasi el 70% del personal contractat són dones i l'activitat de les empreses suposa un retorn econòmic de més de 1,2 milions d'euros en impostos.

L'Associació Valenciana d'Empreses d'Inserció és l'entitat que aglutina a les nou empreses d'inserció de Castelló, València i Alacant, entitats que treballen per a la inserció sociolaboral de col·lectius vulnerables i en risc d'exclusió que troben dificultats per a accedir al mercat laboral ordinari, entre ells perceptors de rendes mínimes d'inserció, aturats de molt llarga duració, joves que no han finalitzat el període d'escolaritat obligatòria, interns de centres penitenciaris i exreclusos, a més d'altres col·lectius com són les minories ètniques o immigrants.

AVEI forma part de la Federació d'Associacions d'Empreses d'Inserció (FAEDEI).

CERMI CV I LABORA PRESENTEN XARXA CAPACITEM, EL PROJECTE PILOT PER A LA INCLUSIÓ LABORAL DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT

El Comité d'Entitats Representants de Persones amb Discapacitat de la Comunitat Valenciana (CERMI CV) i el Servei Públic Valencià de Formació i Ocupació (LABORA) han presentat el seu projecte pilot Xarxa Capacitem, el qual té l'objectiu de millorar l'ocupabilitat de persones amb discapacitat i/o amb problemes de salut mental.

La transcendència del projecte es troba en el seu enfocament avantguardista i la seua dedicació a promoure la igualtat d'oportunitats en l'entorn laboral, representant una tríada innovadora; sobre la base de formacions que introdueixen noves aproximacions sobre la inclusió laboral de les persones amb discapacitat.

Durant l'acte de presentació del projecte van intervenir el president del CERMI CV, Luis Vañó; el secretari autonòmic d'Ocupació i director general de LABORA, Antonio Galvañ, i els dos coordinadors tècnics del grup motor: Estela Ruiz, tècnica en Integració Laboral en COCEMFE València, i David Sáez, coordinador del Servei d'Inclusió Sociolaboral i Ocupació amb Suport en UPAPSA, Unió Provincial d'Associacions de Persones amb Discapacitat Intel·lectual d'Alacant.

Tal com va afirmar Galvañ, "per a LABORA, este projecte pilot té com a objectiu estratègic integrar el coneixement que posseeix CERMI CV en l'atenció a persones amb discapacitat i/o trastorn mental en la forma habitual de treball de LABORA, també en les Unitats de Suport dels Centres Especials d'Ocupació (CEE). La finalitat última serà aconseguir la inclusió

laboral d'estes persones en empreses, preferentment del mercat de treball ordinari."

Galvañ va expressar també la seua esperança que este "siga el punt de partida d'una nova manera de fer per la discapacitat. Des d'orientar l'atenció personalitzada del demandant d'ocupació fins a l'assessorament de les empreses que sol·liciten persones amb discapacitat". I va afegir que este projecte, després de la seua posada en marxa "podria traslladar-se com a bona pràctica a l'Agència Espanyola d'Ocupació per a la seua possible aplicació en altres comunitats autònomes".

Per part seua, Luis Vañó, president del CERMI CV, va agrair el treball realitzat per el 'grup motor del CERMI CV' (Upapsa-Plena Inclusió CV, COCEMFE València, Inserta Empleo, Helix CV, Fesord CV, Comité Ciudadà Antisida de la Comunitat Valenciana i ASIEM) i a tècnics de LABORA que han col·laborat en el disseny de la metodologia Capacitem.

Vañó va fer èmfasi en el fet que "hem d'avançar cap a un nou paradigma d'intervenció, amb un enfocament global de les polítiques dirigides a les persones amb discapacitat per a augmentar significativament la nostra participació en el mercat de treball mitjançant una combinació de polítiques flexibles, d'activació inclusiva i mesures que complementen la legislació en matèria de no discriminació i per l'ocupació digna". Per a això, "hem de reforçar en el marc normatiu i regulador el paper del Sector Social de la Discapacitat com a subjecte legitimat actiu i col·laborador essencial del nou sistema d'inclusió laboral", va afegir.

NOTÍCIES DE L'ECONOMIA SOCIAL I COOPERATIVA · ESPANYA

EL GOVERN D'ESPANYA REEDITA EL MINISTERI DE TREBALL I ECONOMIA SOCIAL

El Ministeri, que dirigix Yolanda Díaz, es reforça amb una Secretaria d'Estat específica d'Economia Social, la titular de la qual és Amparo Merino, i amb una nova Direcció General d'Economia Social i RSE, que ocupa Aicha Belassir. Es manté el Comissionat Especial per a l'Economia Social, càrrec en el continua Víctor Meseguer

Sense precedents a Europa, l'economia social espanyola compta a la present legislatura amb una presència institucional amplíssima: un Ministeri de Treball i Economia Social; una Secretaria d'Estat d'Economia Social; una Direcció General d'Economia Social i RSE, i un Comissionat Especial per a l'Economia Social. El nou govern de Pedro Sánchez ha reeditat el Ministeri de Treball i Economia Social, la titular de la qual continuarà sent Yolanda Díaz, que també ostentarà la Vicepresidència segona del Govern. El nou Ministeri ha creat, a més, una Secretaria d'Estat específica d'Economia Social, separant l'àrea de Treball, que també tindrà Secretaria d'Estat pròpia, de la d'Economia Social.

La titular de la Secretaria d'Estat d'Economia Social és Amparo Merino Segòvia, professora de la Facultat

de Ciències Socials de Conca (Universitat de Castella-la Manxa), on va ser degana fins a 2001.

Amparo Merino és Catedràtica de l'Àrea del Dret del Treball i la Seguretat Social, adscrita al Departament del Dret del Treball i Treball Social de la Universitat de Castella-la Manxa (UCLM).

"Merino ha desenvolupat una àmplia activitat docent i divulgativa vinculada al món del Dret del Treball i, particularment, de la Negociació Col·lectiva, de la Responsabilitat Social de les Empreses i de la Igualtat", expliquen des de la cartera a la qual passarà a formar part a partir d'ara.

És autora o coautora de prop d'una vintena de publicacions i ha elaborat 15 informes jurídics en matèria laboral per a diferents organismes i institucions.

Des de 2021 és experta del Grup Tercer del Consell Econòmic i Social.

Així mateix, el Ministeri de Treball i Economia Social, un dels primers ministeris europeus a incloure el terme 'economia social' en la seua denominació, comptarà amb quatre direccions generals, una genèrica sobre Treball, una sobre Economia Social i Responsabilitat Social de les Empreses, una altra relativa a Treball Autònom i una quarta sobre Noves Formes d'Ocupació. Són dues direccions generals més que en l'anterior organigrama, quan solament hi havia dos: la de Treball i una global que agrupava el Treball Autònom, l'Economia Social i la RSE.

Aicha Belassir Khayati (Tunísia, 1980) ha sigut la persona triada per a encapçalar la nova Direcció Ge-

neral de l'Economia Social i de la Responsabilitat Social de les Empreses.

Belassir és llicenciada en Llengües i Cultures Estrangeres per la Universitat d'Estudis de Torí (Itàlia), i durant la seua trajectòria professional ha exercit posats com la Secretaria Executiva de la Xarxa Intercontinental d'Economia Social i Solidària (RIPESS), i la Direcció Tècnica de la Federació d'Associacions d'Empreses d'Inserció (FAEDEI).

També ha exercit com a consellera del Consell de Desenvolupament Sostenible i com a vicepresidenta de la Xarxa Europea d'Empreses d'Integració Social (ENSIE). A més, forma part del Grup de Treball de Dones Líders de l'Economia Social i de les Top 100 Dones Líders globals de l'Empresa Social 2023.

JUAN ANTONIO PEDREÑO REP LA CREU OFICIAL DE L'ORDE DEL MÈRIT CIVIL

El president de CEPES, Juan Antonio Pedreño, ha rebut la Creu Oficial de l'Orde del Mèrit Civil, que atorga Sa Majestat el Rei Felip VI. Esta ordre va ser instituïda pel Rei Alfons XIII en 1926 per a premiar "les virtuts cíviques dels funcionaris al servei de l'Estat, així com els serveis extraordinaris dels ciutadans espanyols i estrangers en el bé de la Nació", tal com assenyalava el Ministeri d'Afers Exteriors, Unió Europea i Cooperació.

El reconeixement respon a una proposta de la Delegació del Govern a la Regió de Múrcia, el responsable de la qual, Francisco Jiménez, va comentar durant l'acte que Pedreño "és un referent internacional del món del cooperativisme i de l'economia social, i ha fet que les empreses d'economia social florisquen per tots els punts de la regió, d'Espanya i de l'àmbit internacional".

Jiménez va aprofitar la seua intervenció per a recordar que a Espanya existeixen més de 43.000 empreses d'economia social, 2.000 d'elles a Múrcia, la qual cosa va qualificar de "proporció altíssima". "És una medalla d'ell, de tota la gent que ha treballat sempre amb ell, del seu equip, i de la qual els murcians ens sentim en esta regió molt orgullosos; enhorabona al món de l'economia social", va afegir.

En l'acte de lliurament, Pedreño va mostrar el seu agraïment a les tres persones que van posar "el primer gra d'arena" per al lliurament de la medalla abans de ser atorgada per Sa Majestat el Rei. En concret, es va

referir a Jiménez i als dos anteriors delegats, José Vélez i Caridad Rives.

El president de la patronal espanyola de l'economia social va comentar que este reconeixement "arriba en un moment summament important per a este model d'empresa, que treballa per reduir les desigualtats socials i territorials, per la igualtat de les persones i per un món més sostenible". En este sentit, va recordar que les institucions europees, Nacions Unides, l'OCDE i l'OIT han elaborat recentment resolucions en favor de l'economia social, amb el que queda clar que hi ha "un compromís europeu i mundial per promoure este model d'empresa".

CRIDA A LA PRESENTACIÓ DE COMUNICACIONS PER A LA VII TROBADA REJIES, LA XARXA DE JOVES INVESTIGADORS EN ECONOMIA SOCIAL DE CIRIEC-ESPANYA – 25 I 26 DE GENER A ALMERIA

Els joves participants podran assistir a un seminari sobre els reptes i desafiaments que els nous canvis legislatius suposen en la carrera acadèmica en economia social, tema de summa utilitat per al seu futur acadèmic i científic més pròxim

Tindran l'oportunitat també de conèixer a altres joves que centren els seus estudis en un àmbit semblant, i contribuir a mantindre una xarxa de joves investigadors cohesionada.

Ja hi ha seu i dates per a una nova Trobada REJIES, de Joves Investigadors en Economia Social, de CIRIEC-Espanya. La VII Trobada REJIES tindrà lloc els dies 25 i 26 de gener de 2024, en format presencial, en la Universitat d'Almeria. Com en les trobades anteriors, els joves investigadors que es troben treballant en l'àmbit de l'Economia Social podran presentar una comunicació, i assistir a un seminari sobre els reptes i desafiaments que els nous canvis legislatius suposen en la carrera acadèmica en economia social, tema de summa utilitat per al seu futur acadèmic i científic més pròxim.

Els joves participants tindran l'oportunitat també de conèixer a altres joves que centren els seus estudis en un àmbit semblant, i contribuir a mantindre una xarxa de joves investigadors cohesionada. **Esta Trobada es realitzarà de manera paral·lela a les Jornades de la Xarxa ENUIES, de Centres i Instituts Universitaris d'Investigació en Economia Social, previstes per a les mateixes dates també en la Universitat d'Almeria.**

Presentació de comunicacions

La convocatòria s'obri a la presentació de comunicacions sobre qualsevol tema relacionat amb l'Economia Social i està dirigida a doctorands i joves investigadors. Els resums de les propostes de comunicació indicaran el nom i filiació dels autors, han de redactar-se en espanyol, i tindran una extensió màxima de 2 pàgines, incloent-hi referències bibliogràfiques. Estos resums hauran d'enviar-se en adjunt a l'adreça rejies.red@gmail.com abans de l'11 de desembre.

Els originals seran avaluats pel comitè científic de la Trobada, que valorarà la relació del tema exposat amb l'Economia Social, la qualitat científica i els objectius d'investigació tractats.

Els resultats de la possible acceptació o rebuig del resum es comunicaran a mesura que es vagen rebent les comunicacions, dins de les dates establides. En el cas que la comunicació siga acceptada, rebrà un correu amb les indicacions sobre la seua presentació en la Trobada. La participació de la trobada garanteix el lliurament a totes les persones assistents del corresponent certificat d'assistència i del certificat de presentació de comunicació.

Trobada REJIES 2022, en la Universitat de La Laguna (Tenerife).

La inscripció en esta VII Trobada és de 25 euros, i pot realitzar-se a través d'un formulari accessible a través de la web de CIRIEC-Espanya, ciriec.es.

Dins del formulari existeix la possibilitat de sol·licitar una beca en concepte de transport i allotjament per a sufragar part de les despeses de la Trobada. Els inscrits, dins dels deu dies següents d'haver completat el formulari, hauran de realitzar una transferència per aquest import al compte bancari indicat en el formulari i remetre una còpia del comprovant a ciriec@uv.es i a rejes.red@gmail.com. És de summa importància enviar el comprovant a tots dos correus electrònics.

Des de 2014 en suport als joves investigadors que volen dedicar-se a l'economia social com a camp d'estudi

Les Trobades REJIES s'organitzen a fi de reunir persones joves investigadores en l'àmbit de l'Economia Social, per a constituir un fòrum continu de diàleg,

compartir experiències i fomentar la formació i difusió del coneixement. La Xarxa de Joves Investigadors en Economia Social (REJIES) es va crear en 2014 en el si de CIRIEC-Espanya, promoguda per un grup d'incipients investigadors de CIRIEC que necessitaven d'un fòrum per a intercanviar coneixements i experiències entorn de la seua labor investigadora. Entre els promotors de la iniciativa es trobaven els ara ja professors universitaris permanents Millán Díaz (Universitat de Saragossa), Teresa Savall i Esther Villajos (Universitat de València), Carmen Guzmán (Universitat de Sevilla) i Enekoitz Etxezarreta (Universitat del País Basc).

Les primeres trobades REJIES van tindre lloc a Saragossa (I trobada, 2014), Madrid (II trobada, 2015), València (III trobada, 2016), Santiago de Compostel·la (IV Trobada 2017), Sevilla (V Trobada, 2019) i Santa Cruz de Tenerife (VI Trobada, 2022).

En tots ells les seues línies d'acció s'han centrat en tres eixos: la divulgació dels resultats obtinguts en els processos d'investigació, la formació i l'enfortiment de la Xarxa com a eina per a la investigació en Economia Social.

LA SOCIETATS LABORALS MOSTREN LA SEUA FORÇA COM A MODEL EMPRESARIAL DINÀMIC I COMPROMÉS AMB ELS ODS

Laborpar, la Federació Empresarial que representa i defensa els interessos de les Societats Laborals i Participades en Espanya, va organitzar el passat 10 de novembre la jornada “La Societat Laboral, l'empresa dels ODS”. La jornada va tindre lloc en el Palau Miramar de Sant Sebastià.

L'objectiu de la trobada va ser ressaltar el gran protagonisme i potencial transformador que té el model empresarial de la societat laboral, i l'Economia Social en general, en la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, una crida universal a l'acció per a posar fi a la pobresa, protegir el planeta i millorar les vides i les perspectives de les persones a tot el món.

La trobada va comptar amb les intervencions d'Eduardo Madina, ex polític i soci d'Estratègia en Harmon; Víctor Meseguer, Comissionat Especial per a l'Economia Social, i Jokin Díaz, director general d'Economia Social del Govern Basc, entre altres representants del sector.

Després d'una llarga trajectòria en política com a diputat en el Congrés i com a membre de la Direcció Federal del PSOE, Eduardo Madina es va incorporar a la consultora Harmon com a Soci d'Estratègia. Segons afirma, “les societats laborals en la seua mateixa definició ens ofereixen un model de distribució de la propietat i una forma de participació dels treballa-

dors que convindria posar en valor. En l'Economia Social que desenvolupen cooperatives, societats laborals, fundacions, mutualitats, etcètera, hi ha un reflex d'una de les millors versions de nosaltres mateixos com a país”.

En la jornada va participar també Mariangélica Martínez Chávez, Directora General de Sutargi SAL, centre especial d'ús de notable èxit amb figura jurídica de societat anònima laboral.

Els orígens d'aquesta societat estan en l'Associació Pro-educació Especial Centre Ortazar, que l'any 1987 impulsa ENBORKI SCOOP amb l'objectiu d'afavorir l'accés a l'ús dels col·lectius de persones diagnosticades d'intel·ligència límit, persones amb discapacitat intel·lectual lleu, persones amb malaltia mental i persones en risc d'exclusió social a causa dels seus baixos nivells formatius.

Més endavant, l'any 1992 es funda Sutargi, gràcies a la confiança dels seus clients, els suports institucionals rebuts com a Centre Especial d'Ocupació i a una gestió participativa.

Des de llavors, Sutargi ha mantingut un bon nivell de creixement. En l'actualitat la seua plantilla està formada per més de 160 treballadors amb discapacitat i per un equip de professionals altament qualificats encarregats de la formació, les tasques organitzatives i la gestió.

'CIRIEC-ESPAÑA, REVISTA JURÍDICA DE ECONOMÍA SOCIAL Y COOPERATIVA', INDEXADA EN LA BASE DE DADES SCOPUS

Per al director de la revista, professor Manuel García Jiménez, estar en Scopus “suposa un reconeixement a la investigació jurídica interdisciplinària en l'àmbit del dret cooperatiu i de l'economia social”

La revista Jurídica de CIRIEC-Espanya segueix així la senda de 'CIRIEC-España, Revista de Economía Pública, Social y Cooperativa', indexada en Scopus des de 2015.

La revista 'CIRIEC-España, Revista Jurídica de Economía Social y Cooperativa' ha sigut admesa en Scopus, una de les dues principals bases de dades bibliogràfica de resums i cites d'articles de revistes científiques internacionals. La revista jurídica de CIRIEC-Espanya se suma així a la revista d'Economia de CIRIEC, que també està indexada en aquesta base de dades, des de 2015.

Scopus cobreix aproximadament 25.000 títols de més de 7.000 editors a nivell mundial, tots rigorosament examinats i seleccionats per un comitè de revisió independent. Els usuaris obtenen accés a milers de títols i milions de perfils d'autors. Està editada per Elsevier.

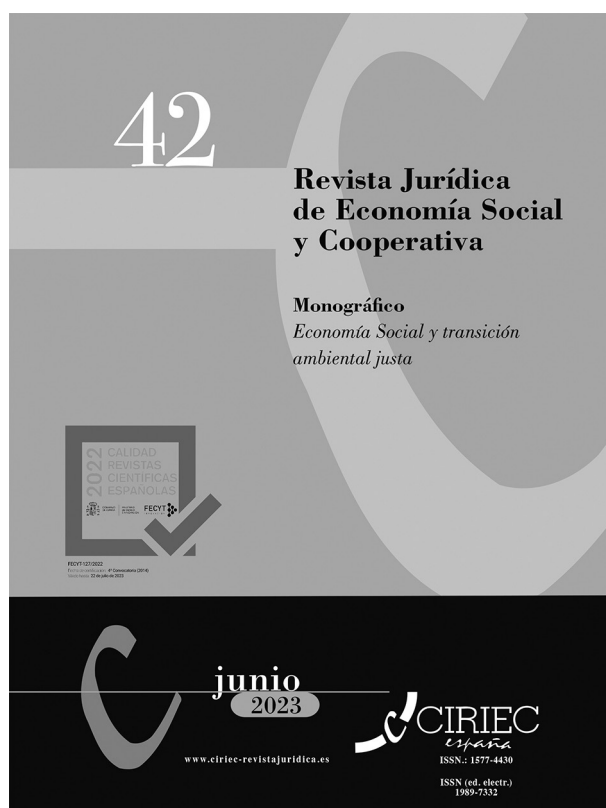
En opinió del director de la Revista, Manuel García Jiménez, entrar en Scopus “suposa un reconeixement a la investigació jurídica interdisciplinària en l'àmbit del dret cooperatiu i de l'economia social, que constitueix l'objecte de la revista des de fa anys, així com a la seua creixent projecció internacional”.

García Jiménez felicita els autors, avaluadors i als òrgans de redacció i supervisió de la Revista, que han aconseguit mantindre uns nivells de qualitat que ara s'han vist recolzats internacionalment.

“Ara els reptes són els de mantindre i, si és possible, acreixer eixos nivells d'excel·lència, i continuar amb la publicació de treballs d'investigadors en l'àmbit internacional”, conclou el director de la Revista.

En posició de lideratge nacional i internacional

“CIRIEC-España, Revista Jurídica de Economía Social y Cooperativa” naix en 1990 sent el seu camp científic l'estudi des del punt de vista jurídic (Dret Mercantil, Laboral, Fiscal, etc.) de les empreses i entitats que conformen l'Economia Social. La seua vocació és tant estatal com internacional, especialment en l'àm-

bit iberoamericà. Des de 2015 es ve publicant amb periodicitat semestral.

Al llarg d'este període, la Revista s'ha consolidat com una de les més prestigioses del món en la seua especialitat. A través de la seua edició en suport paper, i electrònic des de 2007, i amb la publicació d'articles en espanyol, però també en portugués i en anglés, la Revista gaudeix d'un ampli àmbit de difusió a Europa i a Amèrica.

DESPRÉS D'UNA DÈCADA DES DEL TANCAMENT DE FAGOR ELECTRODOMÈSTICS, EL NOU GRUP FAGOR MIRA AL FUTUR AMB OPTIMISME

Dels 1.736 socis que es van quedar sense ocupació pel tancament de Fagor Electrodomèstics en 2013, Mondragón ha trobat solució per a 1.405, el 81% del total, a través de reubicacions, prejubilacions o indemnitzacions. D'estes 1.405 persones, 577 s'han convertit en sòcies d'altres cooperatives després d'una reubicació definitiva, el 60% d'elles en cooperatives del propi Grup Fagor.

S'ha complit una dècada des que la cooperativa Fagor Electrodomèstics va acudir a la llei concursal -posteriorment es va veure abocada a la liquidació-. Va ser el 30 d'octubre de 2013, quan el Consell General de la Corporació Mondragón, va acordar de manera unànime no assistir amb més fons a Fagor Electrodomèstics, "ja que els recursos financers que demandava no servien per a garantir el seu futur empresarial".

Fagor es va veure embolicada en situació crítica. Una de les huit cooperatives del Grup, la més gran i emblemàtica, va patir una crisi irreversible. Segons recorden des del Grup Fagor, "el tancament va tindre un impacte enorme: es van assumir importants pèrdues econòmiques, va caldre afrontar un complex procés concursal i, sobretot, va caldre gestionar la difícil situació en la qual van quedar les persones de Fagor Electrodomèstics". La situació requeria una resposta urgent i contundent. "Érem conscients que la capacitat de fer front a aquesta conjuntura seria un precedent per als anys posteriors, atés que es posava a prova la capacitat de resiliència del cooperativisme de Mondragón", comenten des del Grup.

Tot això va exigir reforçar i adequar els mecanismes de solidaritat. "Una dècada més tard, es pot afirmar que les conseqüències del tancament de Fagor Electrodomèstics estan superades i les huit cooperatives de Fagor miren al futur amb optimisme", afigen. A més, la marca Fagor ha tornat al sector dels electrodomèstics per a la llar, a través de diversos acords de llicència de marca signats estos últims anys amb diferents empreses del sector (Vegeu imatge de la pàgina següent).

Resposta cooperativa contundent

La gestió del tancament de Fagor Electrodomèstics va ser un precedent per al cooperativisme, mostra de la capacitat de resiliència d'aquest model empresari-

al. I en general, segons subratllen des del Grup, "es va confirmar que el model és capaç de respondre adequadament a un fet de tal magnitud". En concret, en aquells dies, la cooperativa Fagor Electrodomèstics reunia 5.600 persones, de les quals 1.800 treballaven en les cinc plantes que la cooperativa disposava al País Basc. En total, la cooperativa comptava amb 1.736 persones sòcies treballadores.

Després del tancament, va ser necessari posar en marxa tots els mecanismes de solidaritat de LagunAro EPSV, el sistema de protecció social per a les persones cooperativistes. "Entre elles es trobaven la prestació de desocupació, les prejubilacions i les reubicacions en altres cooperatives de Mondragón. LagunAro va haver d'adequar els seus mecanismes per a fer front a una situació sense precedents", aclareixen des de Fagor. Entre altres mesures, es va duplicar la quota que pagaven les persones sòcies del quasi centenar de cooperatives adscrites a LagunAro per a poder així finançar l'enorme increment de despesa que es va produir en la prestació de desocupació; es va oferir l'opció d'accedir a la prejubilació a les persones majors de 55 anys i es van habilitar diversos mecanismes per a accelerar les reubicacions.

Les reubicacions com a prioritat

De fet, la principal prioritat del Grup Fagor va ser la reubicació en altres cooperatives de les persones sòcies que van quedar en situació de desocupació, i per a això es va comptar amb la corporació Mondragón, i la resta de cooperatives del propi Grup Fagor.

Dels 1.736 socis que es van quedar sense ocupació pel tancament de Fagor Electrodomèstics en 2013, s'ha trobat solució per a 1.405, el 81% del total, a través de reubicacions, prejubilacions o indemnitzacions. D'estes 1.405 persones, 577 s'han convertit en sòcies d'altres cooperatives després d'una reubicació

Fagor Electrodomèstic en la Fira SICI. Espai Cuina SICI se celebra al setembre en Fira València al costat de Fira Hàbitat València i Home Tèxtils Premium by Textilhogar en una potent i reeixida convocatòria conjunta.

definitiva, el 60% d'elles en cooperatives del Grup Fagor. “Estes persones han hagut també de fer un esforç important per a adaptar-se a la seua nova situació. En definitiva, la gestió d'esta crisi ha requerit de l'esforç conjunt de totes les parts”, subratllen des del Grup.

Passada una dècada des del tancament, l'objectiu prioritari continua sent reubicar definitivament a les persones sòcies de Fagor Electrodomèstics que es mantenen a l'espera d'una solució definitiva. Amb esta finalitat, en els últims 5 anys Fagor ha realitzat 196 reubicacions en les seues cooperatives. De cara a 2023, es preveuen altres 25 consolidacions societàries.

Actualització del model cooperatiu

El succeït fa deu anys ha servit d'aprenentatge per a Fagor. Així ho confirmen fonts del Grup: “Estos últims anys hem aprovat profunds canvis a fi d'actualitzar el nostre model cooperatiu. Entre ells destaquen les modificacions introduïdes en el marc normatiu per a reforçar l'autoexigència i la corresponsabilitat de les persones sòcies envers la situació econòmicofinancera de les cooperatives. Després d'un llarg i complex procés, les Assemblees Generals van donar el seu vistiplau als canvis proposats, i, gràcies a això, les nostres cooperatives estan actualment més ben preparades per a donar resposta a les fluctuacions del mercat i adaptar-se adequadament als escenaris canviants que hauran d'afrontar en el futur”.

Important augment de les vendes i dels beneficis

Segons assenyalen des de Fagor, les huit cooperatives del Grup (Fagor Ederlan, Fagor Arrasate, Fagor Industrial, Fagor Electrònica, Fagor Automation, Copreci, Mondragon Assembly i Galbaian) afronten el futur amb optimisme. En 2022, Grup Fagor va registrar unes vendes de 1.819 milions d'euros, amb un increment del 17% respecte a l'any anterior, i un benefici de 46 milions d'euros.

En relació amb l'ocupació, va tancar l'any amb 11.565 persones treballadores, de les quals 5.791 treballaven en les plantes del País Basc. D'estes, 4.276 eren persones sòcies actives. De cara a 2023 es preveu un creixement en les vendes i un increment del 25% en els resultats.

Així mateix, responsables del Grup recorden que les cooperatives de Fagor estan entre les empreses líders en sectors com ara components per a automoció i electrodomèstics, màquina-ferramenta, equipament d'hostaleria o energia solar.

Això és degut al fort impuls donat a la innovació, que ha permés introduir les tecnologies més capdavanteres en els seus productes i serveis. Mostra del compromís de Fagor amb la innovació són els tres centres de recerca i desenvolupament que alberga el Grup en el seu si.

LA JUNTA D'ANDALUSIA APROVA EL PLA ESTRATÈGIC PER A L'IMPULS I LA MODERNITZACIÓ DE L'ECONOMIA SOCIAL

El document, de 80 pàgines, incorpora una anàlisi de la situació de partida, amb els indicadors que dibuixen el context actual del sector a Andalusia, assenyalant els problemes, les necessitats i els reptes, així com els objectius estratègics que es pretenen aconseguir i els programes i mesures per a aconseguir-los.

En la seua elaboració la Junta d'Andalusia ha comptat amb CIRIEC-Espanya, que va realitzar l'estudi de diagnòstic.

El Consell de Govern de la Junta d'Andalusia va aprovar el passat 24 d'octubre el Pla Estratègic per a l'Impuls i la Modernització de l'Economia Social a Andalusia (PIMESA) 2023-2026, un document que constitueix el full de ruta de les actuacions que desenvoluparà la Junta d'Andalusia en els pròxims quatre anys per a recolzar a este sector, que ocupa a quasi 200.000 persones en aquesta comunitat.

El pla ha sigut elaborat a través d'un model de governança participatiu, on tots els agents implicats, el sector de l'economia social i institucions públiques han participat. Especialment rellevant és el paper que ha jugat el Consell Andalús d'Entitats d'Economia Social, com a màxim òrgan de coordinació i participació en matèria d'economia social, i CIRIEC-Espanya, al qual se li va encarregar l'estudi de diagnòstic de l'economia social d'Andalusia, a partir del qual s'ha elaborat el Pla Estratègic.

El document, de 80 pàgines, incorpora una anàlisi de la situació de partida, exposant què és l'economia social; la identificació europea dels diferents actors o grups inclosos en el subsector de mercat o empresarial, i en el subsector no de mercat; els indicadors que dibuixen el context actual del sector; assenyalant els problemes, les necessitats i els reptes; així com els objectius estratègics que es pretenen aconseguir i els programes i mesures per a aconseguir-los. Finalment, s'inclou un sistema d'avaluació que permetia obtenir informació fiable de l'estat del seu avanç.

Així, el nou Pla Estratègic determina que l'Economia Social Andalusia està integrada per cooperatives, societats laborals, mutualitats, empreses d'inserció, centres especials d'ocupació, confraries de pescadors, societats agràries de transformació, fundacions i associacions que duguen a terme activitat econòmica, i altres entitats singulars. En total sumen 11.246 entitats

Principales magnitudes de la economía social en Andalucía. Año 2019 Clase de Entidad			
	N.º de Entidades	Empleos directos	Ventas (miles de euros)
Cooperativas	4.564	81.876	19.234.472
Coop. Agrarias	729	34.917	
Coop. Explotación comunitaria de la tierra	60	709	
Coop. Trabajo	3.539	32.673	
Coop. Consumidores y usuarios	48	448	
Coop. Crédito	9	7.006	
Coop. Viviendas	3	75	
Coop. Servicios	93	4.935	
Coop. Transportes	32	301	
Coop. Enseñanzas	1	58	
Otras (interés social, segundo grado...)	50	754	
Sociedades Laborales	1.781	12.004	1.217.358
Centros Especiales de Empleo	412	16.581	ND
Empresas de Inserción	16	ND	ND
Cofradías Pescadores	16	ND	ND
Mutualidades	7	32	ND
Entidades de acción social	4.457	84.040	2.687.000*
TOTAL	11.246	194.501	23.148.010

(*) Ingresos

Fuente: Registros de Cooperativas, Sociedades Laborales y Asociaciones de la Junta de Andalucía. Agencia Estatal de Administración Tributaria (AEAT). Ministerio de Trabajo y Economía Social. Cooperativas Agroalimentarias de Andalucía. Observatorio Socioeconómico del Cooperativismo Agroalimentario (OSCAE). Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. Servicio Público de Empleo Estatal. Plataforma del Tercer Sector. Plataforma de ONG de Acción Social. CIRIEC-España

tats amb 194.501 persones treballadores, i un volum de negoci de 23.148 milions d'euros, la qual cosa equival al 6,2% de l'ocupació andalusina i al 14% del PIB regional.

Fer créixer l'economia social

Com a objectius del PIMESA, es defineixen quatre específics: augmentar el reconeixement de l'economia social per tota la societat; incrementar l'adequació del sistema d'ajudes i incentius públics per al sector; in-

crementar la grandària de les empreses i augmentar les adjudicacions de contractes públics per a estes societats.

Estos objectius es desenvoluparan a través d'altres quatre línies d'acció, entre les quals es troben la formació especialitzada; la protecció, augment i consolidació de les empreses de l'economia social; la difusió i posada en valor del sector; i les subvencions i ajudes. Finalment, es defineixen 30 programes que contenen al seu torn 81 mesures concretes que es desenvoluparan fins a finals de 2026, incloent-hi el PIMESA la possibilitat de prorrogar la seua execució altres dos anys més.

Càtedra d'Economia Social en totes les universitats públiques andaluses

Entre l'extens grup de mesures, en l'àmbit de la formació destaca la creació de la Càtedra d'Economia Social o el desenvolupament d'una oferta de Formació Professional per a l'Ocupació amb accions vinculades a certificats de professionalitat i models en matèria d'emprenedoria i economia social, així com un estudi de prospecció i detecció de necessitats formatives en el sector.

Segons el document, es crearà una xarxa de càtedra de totes les universitats públiques andaluses amb professorat i alumnat permanent. La càtedra realitzarà cursos en línia, jornades, seminaris, investigacions... i s'encarregarà per a cada universitat de gestionar amb

els respectius vicerectorats, facultats i escoles de promoció dels TFG, TFM i Tesis d'economia social entre l'alumnat. Cada universitat seleccionarà el millor dels treballs i es reconeixeran els millors treballs amb la concessió d'un Premi.

Igualment, s'inclouen mesures de suport com a campanyes de difusió del sector; foment de la investigació, a partir de subvencions a universitats i fundacions; creació i regulació de la marca 'Cooperativa Andalus' o l'organització del Congrés Andalus d'Economia Social, entre altres.

El Pla inclou també l'aprovació d'una línia de suport a la creació d'ocupació per a joves, i subvencions per a la millora de les competències digitals. Ajudes per al relleu generacional o incentius per a la transició ecològica, la transformació digital i la incorporació d'investigadors en els departaments de R+D són altres actuacions previstes en el PIMESA, que també inclou mesures per a augmentar les adjudicacions de contractes públics a l'economia social.

Per al desenvolupament dels objectius del PIMESA s'ha previst un pressupost inicial de 10,83 milions d'euros, que podrà ser objecte d'ampliació al llarg del desenvolupament del Pla.

De fet, este mateix any ja se sumen al seu pressupost altres 7,2 milions d'euros que el Govern andalús està destinant a diverses línies d'ajudes per al sector, amb incentius per a l'associacionisme, el foment de l'ocupació estable o el suport a la promoció i el desenvolupament de l'Economia Social i emprenedoria en este tipus d'empreses.

UECOE RECONeix AMB EL SEGELL “COL·LEGIS ODS COOPERATIUS” A LES COOPERATIVES D'ENSENYAMENT QUE MÉS IMPULSEN I ENSENYEN ELS ODS

Amb aquest segell, la Unió Espanyola de Cooperatives d'Ensenyament (UECoE) reconeix les actuacions realitzades a les escoles cooperatives entorn dels 17 ODS. Reconeix també els continguts curriculars amb un vertader aprenentatge per a l'acció, en el qual els alumnes es converteixen en agents de canvi.

La Unió Espanyola de Cooperatives d'Ensenyament (UECoE), alineant-se amb les estratègies i plans d'actuació desenvolupats per a la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i l'Agenda 2030, ha creat el Segell “Col·legis ODS Cooperatius”. Amb aquest segell, UECOE reconeix les actuacions realitzades a les escoles cooperatives entorn dels 17 objectius a desenvolupar, així com l'educació formal sobre els mateixos a les aules. Reconeix també els continguts curriculars amb un vertader aprenentatge per a l'acció, en el qual els alumnes es converteixen en agents individuals i grupals de canvi, així com les activitats en les quals participa la resta de la comunitat educativa.

Segons informa UECOE, en esta primera edició, i després d'un procés de disseny i difusió de la iniciativa, s'han rebut candidatures de quasi 100 centres cooperatius de tot el país. El jurat va valorar tots ells i va seleccionar una sèrie de centres, en diferents modalitats que tenen a veure amb el tipus d'experiència, puntual o anual; i la grandària del centre, de més de 1.000 alumnes i alumnes o menys.

En la Modalitat A, de “experiències puntuals en les diferents etapes educatives”, en centres amb més de 1.000 alumnes ha sigut triat el Col·legi Villalkor de Alcorcón (Madrid), i en centres amb menys de 1.000 alumnes el destacat ha sigut el Col·legi Antonio Machado de Sevilla.

Qualitat, valor educatiu, originalitat i sostenibilitat

Pel que respecta a la Modalitat B, de “experiències anuals, aplicades en tots els cursos, nivells o etapes del centre”, en els centres amb més de 1.000 alumnes el col·legi destacat ha sigut el Centre GSD Vallecas de Madrid; mentre que entre els centres amb menys de 1.000 alumnes ha sigut triat el Col·legi Sant Joaquim de Linares (Jaén).

A més dels quatre centres anteriorment esmentats, també han sigut seleccionades i per això reconegudes les següents Cooperatives d'Ensenyament, “per la seua qualitat, valor educatiu, originalitat i sostenibilitat social i econòmica”:

En la Modalitat A, subcategoria de centres de més de 1.000 alumnes, el CES Ramón y Cajal de Granada i el Col·legi Vall del Miro de Valdemoro (Madrid). I en la subcategoria de centres amb menys de 1.000 alumnes, el Col·legi Verdemar de Santander i al CC Verge del Loreto de Socuéllamos (Ciudad Real)

En la Modalitat B, subcategoria de centres amb més de 1.000 alumnes el centre GSD Buitrago de Madrid i al CEM Hipatia FUHEM de Rivas Vaciamadrid (Madrid). I en la subcategoria de centres amb menys de 1.000 alumnes el centre projecte ERGOS FP de Dos Hermanas (Sevilla) i la Cooperativa d'Ensenyament Alcázar de Segòvia.

El jurat ha estat constituït per professionals de reconegut prestigi en l'àmbit educatiu, de la sostenibilitat i de l'economia social, així com per representants de la UECOE, els qui han tingut en compte l'originalitat, l'interès per la sostenibilitat, la capacitat de difusió social d'aquestes activitats, i l'impacte social i ambiental de les actuacions a nivell local i global, entre altres qualitats.

EL TERCER SECTOR RECLAMA AL NOU GOVERN QUE GARANTISCA ELS DRETS SOCIALS I LLUITA CONTRA LA POBRESA I L'EXCLUSIÓ SOCIAL

La Plataforma del Tercer Sector, que representa a prop de 28.000 entitats socials, reclama que el nou Govern desenvolupi i materialitzi un programa dirigit a garantir els drets econòmics i socials de la ciutadania i a lluitar contra la pobresa, la desigualtat i l'exclusió social.

Com ha assenyalat el president de la Plataforma del Tercer Sector, Luciano Poyato, “esperem que este Govern desenvolupi un intens paquet de polítiques socials i d'inclusió i que tinga en compte i facilite la participació del Tercer Sector com a interlocutor fonamental”. “És primordial que les polítiques i drets socials compten amb un ministeri propi que reflectisca la importància d'estes qüestions i que impulse la col·laboració i cooperació amb el Tercer Sector”, ha subratllat.

La Plataforma del Tercer Sector reconeix que l'acord signat entre el PSOE i Sumar té cert caràcter social i inclou moltes de les seues propostes, no obstant això, hi ha altres qüestions de gran rellevància per al sector que no s'han incorporat. “El nostre objectiu és que el nou Govern aprofundisca el màxim possible eixes mesures socials, a més de treballar perquè s'incloguen unes altres que no s'han tingut en compte”, ha assegurat Luciano Poyato.

De manera concreta, la Plataforma del Tercer Sector demanda al nou Govern una reforma de la Constitució

Espanyola per a dotar de rang de drets fonamentals als drets socials i específicament, la modificació de l'article 49, dedicat a les persones amb discapacitat, per a actualitzar-lo conforme a una visió exigent de drets humans.

A més, la Plataforma del Tercer Sector proposa augmentar del 0,7 a l'1% l'assignació tributària de l'IRPF i de l'Impost de Societats destinada a projectes socials, ampliar l'oferta d'habitatge públic en lloguer assequible, reduir la pobresa energètica i millorar la implantació i l'abast de l'Ingrés Mínim Vital. En matèria de salut, aposta per garantir l'accés universal i gratuït a l'atenció especialitzada per psicòlegs i psiquiatres per a tota la ciutadania.

La plataforma també sol·licita una regularització per a reconèixer els drets de les persones que es troben al nostre país en situació administrativa irregular; augmentar el pressupost destinat a les polítiques de Cooperació al Desenvolupament i l'aprovació d'una Estratègia Estatal de Voluntariat.

Així mateix, reclama que lleis i decrets fonamentals i de gran importància que no es van aprovar en la passada legislatura, com la Llei Integral de Protecció a les Famílies, la Llei de Serveis Socials o els desenvolupaments normatius pendents de la Llei del Tercer Sector i de la Llei de Voluntariat, siguin impulsats pel nou Govern.

NOTÍCIES DE L'ECONOMIA SOCIAL I COOPERATIVA · INTERNACIONAL

SANT SEBASTIÀ VA ACOLLIR UNA CONFERÈNCIA EUROPEA D'ECONOMIA SOCIAL HISTÒRICA, AMB NOUS GOVERNS EUROPEUS I ENTITATS QUE SE SUMEN AL FOMENT DE L'ECONOMIA SOCIAL

La Conferència va concloure amb la lectura d'un Manifest, signat per alts representants governamentals de 19 països de la UE, a més del Comité Econòmic i Social Europeu, el Comité de les Regions i de Social Economy Europe

El Kursaal de Donostia va ser escenari els passats dies 13 i 14 de novembre de la 'Conferència Europea d'Economia Social: Persones, Planeta, Acció', celebrada en el marc de la Presidència espanyola del Consell de la UE i de la capital de Sant Sebastià d'Economia Social 2023. L'esdeveniment va reunir a la ciutat donostiarra a 600 participants, entre ells alts representants de governs de la UE (estatals i regionals), els principals representants del sector de l'economia social espanyola i europea, i experts acadèmics internacionals de CIRIEC-Espanya. La Cimera va culminar amb la signatura del Manifest de Sant Sebastià sobre

l'Economia Social, document signat per representants de 19 països de la Unió Europea, del Comité Econòmic i Social Europeu, del Comité de les Regions de la UE i de Social Economy Europe.

L'acte d'inauguració de la Cimera va comptar amb la presència del comissari europeu d'Ocupació i Drets Socials, Nicolas Schmit, qui va assegurar que el que està en joc és l'economia del futur, una economia més sostenible i que permet treballar millor la resiliència. El comissari va afegir que la presidència espanyola de la UE ha sigut molt inspiradora en molts aspectes i que "hem de continuar treballant tots junts i a tots

els nivells per a assegurar-nos que l'economia social es converteix en un model sòlid i atractiu per a tots”.

Després de fer un repàs al moment “històric” que està experimentant el model empresarial d'economia social tant a nivell internacional com estatal i exposar les seues propostes de cara a les pròximes eleccions europees, el president de Social Economy Europe (SEE) i de la Confederació Empresarial Espanyola de l'Economia Social (CEPES), Juan Antonio Pedreño, va apuntar en la inauguració de l'esdeveniment que “estem davant una oportunitat única de consolidar el model empresarial que representa l'economia social i, també, de reclamar als poders públics i a la societat tot el seu compromís per a aconseguir un ecosistema que permeta alliberar completament tot el valor afegit de l'economia social”.

Per part seua, el secretari d'Estat d'Ocupació i Economia Social, Joaquín Pérez Rey, va explicar que l'economia social “ha trobat un espai protagonista a Europa com mai l'havia tingut abans. Concep una manera de fer economia més justa, més participativa, més democràtica i inspiradora”. Pérez Rey va afegir que des del Ministeri de Treball i Economia Social continuaran impulsant l'economia social “com la millor eina per a lluitar contra la crisi climàtica, les desigualtats i l'erosió de la democràcia”, i va explicar que a Espanya és necessari continuar aprofundint en dos aspectes clau: en la Llei Integral de l'Economia Social, d'una banda i, per un altre, en l'expansió de les fórmules d'economia social al conjunt de les empreses, traslladant els

mètodes democràtics de l'economia social a la resta de l'economia.

En representació basca van intervindre en la Conferència europea l'alcalde de Sant Sebastià, Eneko Goia, qui va esmentar el grup de cooperatives Mondragón o al centre especial d'ocupació GUREAK com a exemples de l'àmplia trajectòria de l'economia social a la regió, així com la viceconsejera de Treball i Seguretat Social del Govern Basc, Elena Pérez, qui va valorar la labor de totes i cadascuna de les entitats que conformen l'economia social del País Basc.

Desenvolupant de l'economia social en tots els àmbits

En el primer dia de la Conferència Europea van participar també personalitats com el president del Comitè Econòmic i Social Europeu (CESE), Oliver Röpke; la diputada alemanya i membre de l'Intergrup d'Economia Social del Parlament Europeu, Katrin Langensiepen; el representant del Comitè de les Regions i alcalde de Braga (Portugal), Ricardo Rio, i la subdirectora general d'Ocupació i Protecció Social de l'OIT, Mia Seppo.

La primera jornada de la Conferència Europea va concloure amb una sèrie de taules paral·leles en les quals es va analitzar l'economia social des de diferents perspectives: la transformació per al futur de l'economia social; ÉS i transició verda i digital; Inno-

vació, finançament i l'accés als mercats de l'economia Social; ÉS i joventut; i visibilitat i comunicació de l'Economia Social. En esta última taula va participar el president de la Comissió Científica de CIRIEC-Espanya, Rafael Chaves, qui va destacar la importància de les estadístiques per a quantificar i donar visibilitat a l'economia social, tal com explicita el propi Pla d'Acció Europeu de l'ÉS.

Seguint l'esmentat Pla, el professor Chaves va presentar l'estudi que CIRIEC està realitzant al costat de Euricse i per encàrrec de la Comissió Europea per a oferir les dades més precises sobre la magnitud actual de l'economia social a la UE i els seus Estats membres.

Així mateix, el professor José Luis Monzón, abundant en la importància de les estadístiques, va animar a organismes com la 'Task Force' de l'ONU per a l'Economia Social i Solidària, o l'OIT, al fet que promoguen un capítol específic d'economia social en el sistema de comptes nacionals de l'ONU.

La primera jornada de la Conferència va concloure amb una sèrie de visites a diferents empreses i entitats de l'economia social basca: el Basque Culinary Center (BCC); GUREAK, model empresarial d'inclusió referent a Europa; GRINDEL, especialistes en engranatges de precisió; Hotel ILUNION, a Sant Sebastià; IDEKO/DANOBAT, centre cooperatiu de construcció i fabricació avançada; IKERLAN, centre de recerca i desenvolupament cooperatiu; KATEALEGAIA, grup format per 12 societats laborals, i LEINN, formació acadèmica en emprenedoria, de Mondragón Unibertsitatea.

L'Economia Social: una fortalesa de la Unió Europea, la igualtat i la democràcia

En el segon dia de la Conferència Europea d'Economia Social a Sant Sebastià va destacar, entre moltes altres, la participació de la directora de Grow G – Ecosistemes II: Turisme i proximitat de la Comissió Europea, Valentina Superti, que va voler recordar que l'economia social és sobretot economia: "El que intentem transmetre en la Comissió Europea és que l'economia social no és solament social, és sobretot economia i impacte econòmic. Tots estos models de negoci tenen un impacte positiu en l'economia. Estem parlant de milions d'ocupacions que s'estan generant a Europa per l'economia social".

En el mateix sentit, el president de la Corporació Mondragón, Íñigo Ucin, va afegir: "Som una associació de cooperatives que en conjunt ocupen 70.000 persones presents en diferents sectors. El model cooperatiu no és un model que no vol guanyar diners, vol ser rendible perquè és l'única manera de ser sostenible en el temps. El cooperativisme és un puntal fonamental perquè els territoris siguin socialment justos, competitius, generen riquesa i la distribuïsquen bé".

Els municipis van tindre també gran protagonisme en esta Conferència, amb una taula sobre 'Economia social en la Nova Agenda Urbana', en la qual va intervinde de nou l'alcalde de Sant Sebastià, Eneko Goia; la presidenta de REVES (Xarxa Europea de Ciutats i Regions per l'Economia Social) i vicealcaldessa de

Torres Vedras, Ana Umbelino; el alcalde de Bordeus i president del GSEF, Pierre Hurmic, i el vicepresident de l'Eurometròpoli d'Estrasburg encarregat d'Economia Social i Solidària, Antoine Dubois.

En esta taula els ponents van coincidir que, per a desenvolupar una nova narrativa a nivell internacional en matèria d'economia social s'han de crear a nivell local les condicions necessàries per a impulsar l'ecosistema de l'economia social.

Signatura del Manifest

La Conferència va concloure amb la signatura del Manifest de Sant Sebastià sobre l'Economia Social, que busca reforçar a nivell europeu les polítiques que facen avançar al sector en tots els països que conformen la regió. 19 governs de la UE, i amb ells el Comitè Econòmic i Social Europeu, el Comitè de les Regions i Social Economy Europe van signar el Manifest, promogut pel Ministeri de Treball i Economia Social. Amb este Manifest les institucions i països signants reconeixen que les entitats de l'economia social "són actors clau en el mercat únic europeu i en les nostres societats, representant una part significativa de la producció econòmica i de la força innovadora a la Unió Europea".

El Comissionat Especial per a l'Economia Social a Espanya, Víctor Meseguer, qui va ser present durant la signatura del Manifest, va assegurar que l'economia

social "brinda l'oportunitat de crear treball decent, genera cohesió territorial i social, propícia la igualtat i la redistribució dels beneficis, raons per les quals ha de ser presa en major consideració en totes les polítiques europees".

Dones lideresas de l'Economia Social

També va tindre lloc una sessió del Grup de Dones Líders de l'Economia Social, constituït a mitjan any pel Ministeri de Treball i Economia Social, i compost per 26 dones que destaquen en el govern, direcció i investigació en diferents entitats del sector i en la universitat. Aquesta reunió va ser conduïda per la professora Carmen Marcuello, presidenta del OIBES-COOP i vicepresidenta de CIRIEC-Espanya, i en la mateixa van participar Ana Oliveira (Espazocoop), Leire Mugerza (Mondragón), Barbara Sak (CIRIEC), Simel Esim (OIT), Sandra Moreno (RIPESS) i Jone Nolte (Laborpar).

En la reunió es va reflectir que les dones han trobat en el sector de les cooperatives i l'economia social un espai d'igualtat i de presa de decisions. A més, es va incidir en la importància de la formació en igualtat, tant a homes com a dones, i de la formació contínua; també es va veure la necessitat de realitzar estudis que reflectisquen aspectes quantitatius però també qualitius de la interacció dones i economia social, i la seua comparació amb altres sectors.

II PREMIS DE SOCIAL ECONOMY EUROPE

Com a fermall final a la Conferència Europea d'Economia Social de Sant Sebastià, el passat 14 de novembre es va celebrar en Tabakalera l'acte de lliurament de la II Edició dels Premis de Social Economy Europe, guardons de caràcter bianual. En esta edició han sigut reconegudes 12 organitzacions, dins de quatre categories diferents, i 5 autoritats, com a premis institucionals.

Guardons a organitzacions

Categoria Skills

Premia a les organitzacions que treballen en la millora i el reciclatge de les capacitats dels empleats de l'economia social, empresaris potencials i estudiants, entre altres, i/o en el desenvolupament de formació i cursos relacionats amb l'economia social.

- Primer premi: Programa Per Talent Digital, de Fundació ONCE (Espanya)
- 1r finalista: ETRE Schools, dels écoles ETRE (França)
- 2n finalista: Programa Radia, per la inclusió digital de la dona, de Fundació ONCE (Espanya)

Categoria Social Innovation

Reconeix la labor de projectes d'inclusió de persones vulnerables o marginades, com a immigrants; accessibilitat i inclusió de persones amb discapacitat; igualtat de gènere; Drets LGTBI; emprenedoria social juvenil i inclusió de joves en el mercat laboral; serveis socials innovadors; així com altres solucions a problemes socials.

- Primer premi: Vienna Hobby Lobby (Àustria)
- 1r finalista: Energia Ciutadana S. Coop (Espanya)
- 2n finalista: Tequio (França)

Categoria Green Transition

Reconeix la labor d'empreses i entitats que treballen en energies renovables, habitatge, mobilitat sostenible, economia circular, gestió de l'aigua, producció sostenible d'aliments entre molts altres i/o en les àrees d'actuació de la Transició Verda de la Ruta de Transició per a l'ecosistema de proximitat i economia social.

- Primer premi: Energie Solidaire (França)
- 1r finalista: Agresta S. COOP. (Espanya)
- 2n finalista: Comunitat Minera Olesana (Espanya)

Categoria Digitalization

Premia iniciatives i projectes d'economia social que operen en l'economia digital o amb un enfocament important en la innovació tecnològica i/o que treballen en les àrees d'actuació de la Transició Digital de la Ruta de Transició per a l'ecosistema de proximitat i economia social

- Primer premi: Panacea Cooperative Research S. Coop (Espanya)
- 1r finalista: Open Food Network Europe (Itàlia)
- 2n finalista: Kloosiv Housing SCCL (Espanya)

Guardons institucionals

Reconeixen el suport, promoció i defensa de diferents autoritats en favor de l'economia social.

Els guardonats van ser la vicepresidenta segona del Govern i ministra de Treball i Economia Social en funcions, Yolanda Díaz; la ministra de Treball i Polítiques Socials de Bulgària, Ivanka Shalapatova; el secretari d'Estat del Ministeri d'Economia i Acció pel Clima d'Alemanya, Sven Giegold; la copresidenta de l'Intergrup de Economia Social del Parlament Europeu, Patrizia Toia, i el comissari d'Ocupació i Drets Socials, Nicolas Schmit.

EL CONSELL D'OCUPACIÓ DE LA UE APROVA LA RECOMANACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT DE CONDICIONS MARC PER A L'ECONOMIA SOCIAL

El Consell d'Ocupació i Polítiques Socials de la Unió Europea (EPSCO) va aprovar el passat 9 d'octubre a Luxemburg la Recomanació de la Comissió Europea per al desenvolupament de condicions marc per a l'Economia Social. El Govern espanyol, a través de la seua vicepresidenta i ministra de Treball i Economia Social, Yolanda Díaz, ha liderat les negociacions perquè s'aprove esta Resolució en el marc de la Presidència Espanyola del Consell de la UE.

La Recomanació insta els Estats membres de la Unió Europea a promoure mesures i polítiques de foment de l'economia social en tots els àmbits, especialment en les polítiques d'ocupació. Esta primera Recomanació del Consell en matèria d'economia social inclou, a més, mesures per a augmentar la visibilitat i el reconeixement del sector, i exposa que les entitats de l'economia social contribueixen de manera significativa als sistemes de protecció social en complementar els serveis públics, revitalitzar les zones rurals i

despoblades d'Europa, i exercir un paper important en la política internacional de desenvolupament.

A més, la Recomanació insta els Estats membres a explorar les possibilitats per a facilitar la participació de l'economia social en el diàleg social, implicant les entitats del sector en el disseny i l'aplicació de polítiques actives del mercat de treball.

EL GRUP D'EXPERTS EN ECONOMIA SOCIAL I EMPRESES SOCIALS (GECES) DE LA COMISSIÓ EUROPEA DEBAT SOBRE ELS ÚLTIMS AVANÇOS EN EL FOMENT DE L'ECONOMIA SOCIAL

El Grup d'Experts en Economia Social i Empreses Socials de la Comissió Europea es va reunir el passat 5 de desembre baix la presidència d'Anna Athanassopoulou, cap d'Unitat de Proximitat, Economia Social i Indústries Creatives de la Comissió.

En la reunió, en la qual van participar més de 60 persones, es va adonar dels avanços en la implementació del Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social, aprovat al desembre de 2021. Entre els eixos d'actuació es trobava el relatiu a l'increment de la Visibilitat i el Reconeixement, impulsat a través d'un informe dirigit a obtenir informació quantitativa i qualitativa sobre l'economia social europea. Este informe, gestionat administrativament a través de l'agència europea EISMEA baix el títol de "Improving the socioeconomic knowledge of the proximity and social economy", està sent desenvolupat conjuntament per CIRIEC, EURIC-SE i amb el suport de Spatialforsight.

Durant la reunió va tindre lloc també la presentació de l'activitat desenvolupada per la Presidència Espanyola del Consell de la Unió Europea i pel Govern d'Espanya en matèria d'economia social. Esta presentació va ser a càrrec de Visitación Álvarez i Maite Mar-

tínez, del Ministeri de Treball i Economia Social. Els membres del GECES van valorar molt positivament els avanços desenvolupats a Espanya en la matèria, així com el seu lideratge internacional.

La composició actual del GECES finalitza en 2024 els seus 6 anys de mandat. Després de les Eleccions Europees es renovarà la seua composició. En este període la denominació del grup va canviar de nomenar-se únicament Grup d'experts en empreses socials a denominar-se Grup d'experts en economia social i empreses socials.

10 ANYS DE LA LLEI DE BASES DE L'ECONOMIA SOCIAL PORTUGUESA

La Universitat Autònoma de Lisboa va acollir el passat 7 de novembre la Conferència “Economia Social: Tendències i Perspectives”, en la qual es va celebrar el desé aniversari de la ‘Llei de Bases de l'Economia Social’ Portuguesa.

En la conferència van participar els líders polítics que van redactar la Llei de Bases en 2013: Bernardino Soares, Marco Costa, Pedro Soares, José Silva i María de Belém, i al costat d'ells van participar María José Vañó, professora de la Universitat de València i directora del IUDESCOOP; Leandro Morais, professor de la Universitat Estatal de São Paulo (Brasil); Juan Antonio Pedreiro, president de Social Economy Europe; Eduardo Graça, president de la Cooperativa António Sérgio d'Economia Social (CASES), i Manuel de Lemos, president de la Confederació Portuguesa de l'Economia Social.

L'aprovació de la Llei de Bases va ser un esdeveniment de la major importància per al reconeixement legal del sector de l'economia social a Portugal. La decisió unànime dels diputats portuguesos va constituir el final d'un període de treball per al qual va contribuir molt la ràpida adopció per part de les diferents famílies de l'Economia Social del projecte elaborat pel CIRIEC-Portugal, que la comissió parlamentària va utilitzar com a eina de treball en tot el procés de discussió de la llei aprovada.

La Llei de Bases de l'Economia Social portuguesa va ser la segona llei del conjunt del sector aprovada a nivell dels Estats. La primera va ser l'espanyola Llei 5/2011, d'Economia Social, amb la qual compartix nombrosos trets.

Observatori de l'Economia Social a Portugal

En el mateix acte es va presentar també l'Observatori de l'Economia Social a Portugal. L'Observatori naix de la col·laboració entre el Centre de Transferència de Coneixement (CTC) de la Universitat Autònoma de Lisboa (UAL), CIRIEC-Portugal i CASES.

Este Observatori -en aliança amb acadèmics, experts i entitats del sector-, apareix com una entitat dedicada a l'estudi, anàlisi i promoció de l'Economia Social a Portugal, funcionant com un punt de confluència de dades, investigacions i tendències, que busca comprendre el paper i l'impacte de les organitzacions socials en l'economia nacional. El seu treball és crucial per a identificar oportunitats i desafiaments, garantint que l'Economia Social continue creixent, innovant i enfortint la cohesió social a Portugal.

L'Observatori està dirigit per un comitè compost per Ricardo Borges dos Santos (CTC), Eduardo Graça (CASES) i Manuel Belo Moreira (CIRIEC-Portugal).

L'OIT DEBAT SOBRE COM MILLORAR LES ESTADÍSTIQUES DE COOPERATIVES I L'ECONOMIA SOCIAL

Una conferència internacional celebrada en Busán (Corea) analitza com millorar la informació estadística sobre el sector, amb l'objectiu de remodelar el futur del desenvolupament cooperatiu i conduir a economies més inclusives i resilientes a tot el món

L'Organització Internacional del Treball (OIT) va celebrar el passat 30 de juny de 2023 en el Centre d'Exposicions i Convencions de Busan (Corea) una Conferència sobre com millorar les directrius per a elaborar estadístiques sobre cooperatives i l'economia social. Este esdeveniment híbrid es va organitzar en coordinació amb la 5a Fira d'Economia Social de Corea, que se celebra del 30 de juny al 2 de juliol en la mateixa ciutat de Busan.

Els delegats en la Conferència van destacar la importància de comptar amb normes internacionalment comparables i fiables per a les estadístiques de les cooperatives, que permeten reconèixer adequadament el seu impacte socioeconòmic i la seua contribució al desenvolupament sostenible.

Millorar i harmonitzar metodologies

La Conferència Internacional sobre Estadístiques de Cooperatives: 'Mesurar les cooperatives i més enllà', va examinar les maneres de millorar i harmonitzar els mètodes estadístics perquè contribuïssin a millors polítiques i preses de decisions relacionades amb les cooperatives, tenint en compte al mateix temps la diversitat de pràctiques i circumstàncies nacionals.

S'espera que els resultats de la Conferència porten a plans d'acció nacionals personalitzats. Estos inclouran passos específics, metodologies i mesures de capacitat relacionades amb la recopilació, l'anàlisi i la difusió d'estadístiques sobre cooperatives. El número i els tipus de cooperatives, els socis, els empleats i la contribució econòmica global de les cooperatives són algunes de les prioritats en matèria de dades.

En la conferència es van presentar els resultats de la iniciativa de l'OIT sobre l'avanç de les directrius relatives a les estadístiques de les cooperatives, finançada pel Ministeri d'Ocupació i Treball de Corea. Investigadors nacionals de Costa Rica, Itàlia, Corea, Tanzània i Turquia van presentar anàlisis sobre l'ús i la disponibilitat d'estadístiques en cada país, en comparació

amb les Directrius de l'OIT sobre estadístiques de cooperatives.

Cap a un Manual d'estadístiques de cooperatives

Les recomanacions formulades a través de la Iniciativa s'incorporaran a un Manual sobre estadístiques de les cooperatives, que abastarà les pràctiques de recopilació, anàlisi i difusió d'estadístiques. En establir un marc sòlid i un enfocament normalitzat, el Manual facilitarà la millora de la recopilació de dades, la comparabilitat i la comprensió de l'impacte socioeconòmic de les cooperatives a escala internacional. S'espera que el manual finalitzat es presente en la Conferència Internacional d'Estadístics del Treball de 2028.

En el seu discurs d'obertura de la Conferència, Rie Vejs-Kjeldgaard, Directora del Departament d'Empreses Sostenibles de l'OIT, va posar l'accent en l'important paper que exerceixen les estadístiques exhaustives en la formulació de polítiques que creen un entorn més propici per a les cooperatives

L'ECONOMIA SOCIAL EN INTERNET

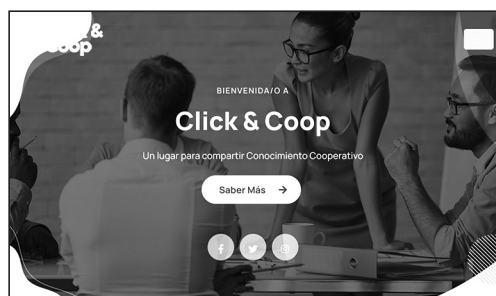
Conf. Europea d'Economia Social 2024 – Lieja, 12 i 13 de febrer

<https://socialeconomy2024.eu/>

Els dies 12 i 13 de febrer de 2024 tindrà lloc la Conferència Europea d'Economia Social a Lieja. Este esdeveniment, dedicat a les transicions inclusives, verdes i digitals, és una oportunitat única per a l'economia social de reunir professionals, científics, responsables polítics i altres actors per a debatre models econòmics innovadors, resilents i inspiradors per a una Europa més social i sostenible. El programa inclourà tres sessions plenàries dedicades a cadascuna de les transicions; sis tallers que presentaran una varietat de bones pràctiques, i 4 taules redones que analitzaran polítiques públiques, possibilitats d'integració de l'economia social i accés a finançament.

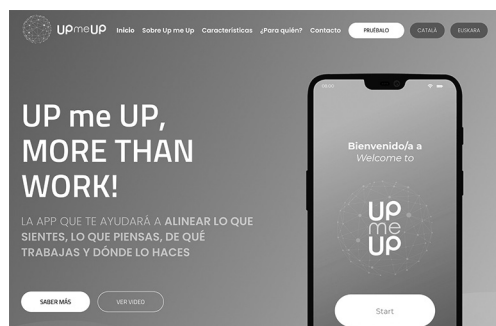
Web Click & Coop

<https://clickcoop.coop>

Ja està operatiu l'espai Clic&Coop, un “aparador del cooperativisme de treball”, tal com ho definix la Confederació Espanyola de Cooperatives de Treball Associat (COCETA), que ho ha promogut. En Clic&Coop es visibilitzen productes i serveis d'empreses cooperatives, es generen aliances, xarxes i es fomenta la intercooperació. Al costat de COCETA participen en el projecte les seues sòcies territorials ANEL (Associació d'empreses d'economia social de Navarra), FAECTA (Federació Andalus de Cooperatives de Treball Associat) i FEVECTA (Federació Valenciana de Cooperatives de Treball Associat). El projecte s'ha finançat a través del PERTE d'Economia Social i les Cures.

Up me Up, aplicació per a la cerca d'ocupació en l'ES

<https://upmeup.es/>

'Up me Up' és la nova eina d'intermediació laboral que transformarà l'atracció de talent i la cerca d'ocupació en l'economia social. Aplicacions per a buscar treball hi ha moltes, especialitzada en l'economia social, fins ara, no hi havia cap. 'Up me Up' està impulsada i desenvolupada per ECOOO, cooperativa madrilenya dedicada a promoure l'autoconsum d'energia renovable; FACTO Cooperativa, empresa amb seu a Barcelona especialitzada a impulsar iniciatives de transformació social, i la Federació de Cooperatives i de l'Economia Social de Madrid (FECOMA). És un projecte finançat amb fons Next Generation UE, després de ser seleccionat en la convocatòria del PERTE d'Economia Social i les Cures, pel Ministeri de Treball i Economia Social.

Novetats bibliogràfiques de CIRIEC-Espanya

<https://ciriec.es/novedades-bibliograficas/>

La web de CIRIEC-Espanya dedica una de les seues seccions a les novetats bibliogràfiques que publica el propi CIRIEC com a entitat editora especialitzada en estudis d'alta qualitat sobre economia social i les seues diferents famílies. Totes les publicacions estan disponibles i accessibles en línia, amb només donar-se d'alta en la base de dades de la web de CIRIEC. Entre les últimes novetats es troben l'estudi sobre la Formació Universitària en Economia Social a Espanya, o el Directori d'Investigadors i Institucions d'Investigació en Economia Social.

Observatori Iberoamericà OIBESCOOP

<https://www.oibescoop.org>

L'Observatori Iberoamericà de l'Ocupació i l'Economia Social i Cooperativa (OIBESCOOP) continua sumant continguts i col·laboradors, així com grups de treball en àrees d'especial actualitat i interès. Entre les seues últimes activitats destaquen la creació d'un nou grup de treball sobre Història de l'Economia Social a Iberoamèrica, o sobre Dones, Cooperativisme i Economia Social a Iberoamèrica. Des de l'OIBESCOOP es continuen enviant amb periodicitat trimestral butlletins informatius sobretot això, i sobre les principals notícies d'actualitat del sector a Iberoamèrica.

Unió de Cooperatives d'Ensenyament de la Regió de Murcia - UCOERM

<https://www.ucoerm.es>

Fa quatre dècades, a principis dels anys huitanta, un grup compromés d'educadors van establir les primeres cooperatives d'ensenyament a la Regió de Múrcia amb reunions en El Taller i en Torre Salinas, i més tard en Severo Ochoa, per a la creació de Ucoerm. Des de llavors, Ucoerm ha crescut mantenint el seu compromís amb l'excel·lència educativa i amb els valors cooperatius. La Unió va celebrar el seu 40 aniversari el passat 1 de desembre en els salons del Casón de la Vega, a Santomera, que també va acollir el lliurament dels tradicionals guardons amb els quals l'organització homenatja aquelles persones, cooperatives, entitats i institucions que representen els valors cooperatius, aposten per l'educació de qualitat i tenen un paper fonamental en l'impuls del cooperativisme d'ensenyament.

Projecte UV sobre la Gestió de les Persones en l'Economia Social

<https://rrhhecosocial.com>

Este projecte, la investigadora principal del qual és la professora Esther Villajos Girona, pretén emmarcar la gestió de recursos humans dins del paradigma de la sostenibilitat, la RSC i els Objectius de Desenvolupament Sostenible, fent especial menció a la qüestió de gènere i a la gestió de l'edat en les organitzacions de l'economia social, especialment en les cooperatives.

CERMI-CV

<https://www.cermicv.es>

El Comité d'Entitats Representants de Persones amb Discapacitat de la Comunitat Valenciana (CERMI CV) ha renovat la seua pàgina Web. El CERMI-CV es va fundar el 9 de juny de 1999. És la plataforma de representació, defensa i acció de les ciutadanes i ciutadans amb discapacitat de la Comunitat Valenciana i les seues famílies, que conscients de la seua situació de grup social desfavorit, decidixen unir-se a través de les organitzacions en les quals s'agrupen, per a avançar en el reconeixement dels seus drets i aconseguir la plena ciutadania en igualtat d'oportunitats.

TEMES D'ACTUALITAT

20 ANYS DE L'INSTITUT UNIVERSITARI EN ECONOMIA SOCIAL, COOPERATIVISME I EMPRENEDORIA (IUDESCOOP)

Per Belén Català Estada, Rafael Chaves Ávila, María José Vañó Vañó, Ana Martínez Benlliure, Daniella Audivet Mendoza i José Juan Cabezuelo Menadas
Membres del IUDESCOOP i de CIRIEC-España

Introducció: 20 anys d'activitat en economia social, cooperativisme i emprenedoria

“Des dels anys setanta, l'interés pel Cooperativisme, l'Associacionisme i en general per l'Economia Social ha sigut una constant principalment en les Facultats d'Economia i Dret de la Universitat de València (UV). Este interés s'ha materialitzat en una intensa activitat desenvolupada en diversos àmbits, des de la investigació, la docència universitària i extrauniversitària, la documentació i difusió de la informació i activitat investigadora, així com la cooperació amb la comunitat científica nacional i internacional, amb la pròpia economia social i amb les administracions públiques relacionades amb l'Economia Social. En este cresol va emergir, fa més de trenta anys, una voluntat per institucionalitzar i amplificar esta prolífica activitat. Afavorit per una vintena de professors, diversos Departaments, així com per l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials de la Universitat de València es va aprovar en Acord de Junta de Centre d'aquesta Escola el 1-10-1988 la creació d'un Centre d'Informació i Documentació (el CIDEDEC) així com d'un Institut universitari, l'Institut Universitari d'Economia Pública, Social i Cooperativa. El CIDEDEC va començar la seua marxa en 1990 després de la signatura d'un Conveni entre la Universitat de València i l'associació científica CIRIEC-España. Este conveni, un autèntic pacte de partenariat, no sols va permetre desenvolupar el CIDEDEC sinó canalitzar en gran manera l'activitat que ja

es realitzava en esta universitat. L'activació formal de l'Institut va haver d'esperar uns anys.

En 1999 el projecte d'oficialització de l'Institut Universitari d'Economia Social i Cooperativa -IUDESCOOP- es reactiva, adequant-ho a la LRU i als nous Estatuts de la Universitat de València. Al març de 2001 la proposta de creació de l'Institut rep la qualificació de ‘Molt positiva’ i ‘Recomanable’ per part de l'ANEP -Agència Nacional d'Avaluació i Prospectiva- del Ministeri de Ciència i Tecnologia. Finalment, el 28 de maig de 2002 el Ple del Consell Social de la Universitat aprova oficialment la creació del IUDESCOOP. Poc després el IUDESCOOP es posa en marxa.”

Amb estes paraules introductòries plasmades en el llibre del 20 aniversari, Rafael Chaves i Maria José Vañó sintetitzaven el complex, però alhora il·lusiónant procés de constitució de l'Institut Universitari en Economia Social, Cooperativisme i Emprenedoria de la Universitat de València. Una institució pionera en l'àmbit universitari i que estos 20 últims anys ha acumulat una prolífica activitat en matèria d'investigació, formació, transferència de coneixement, documentació i divulgació.

Tal com destaca el seu actual directora, el IUDESCOOP ha tingut com a propòsit la contribució al desenvolupament i enfortiment de l'economia social i el cooperativisme. Al llarg d'este temps, ha viscut alts i baixos característics de la vida de qualsevol institució. No obstant això, el que ha distingit al IUDESCOOP és la forma en què els seus membres han abordat i resolt estos problemes. L'empatia, la confiança mútua i

Al març de 2001 la proposta de creació de l'Institut Universitari d'Economia Social i Cooperativa (IUDESCOOP) rep la qualificació de 'Molt positiva' i 'Recomanable' per part de l'ANEP -Agència Nacional d'Avaluació i Prospectiva- del Ministeri de Ciència i Tecnologia. Un any després, el 28 de maig de 2002, el Ple del Consell Social de la Universitat de València aprova oficialment la creació del IUDESCOOP.

la col·laboració han sigut essencials en la consecució dels objectius de la institució.

Després de vint anys d'activitat, i inspirats per eixos valors i vincles que caracteritzen a les persones que treballen en pro de l'economia social i el cooperativisme, un grup de membres del IUDESCOOP liderats pels professors Rafael Chaves i Maria José Vañó es va constituir a la fi de 2022 com a Comité Organitzador del 20 aniversari per a preparar una sèrie d'activitats que responen a un triple objectiu: en primer lloc, valorar el paper del IUDESCOOP al llarg de la seua trajectòria i les persones que han format part de la seua història; en segon lloc, recopilar i divulgar les principals accions que s'han dut a terme en les últimes 2 dècades; i finalment, ressaltar els llaços de col·laboració i partenariats amb altres entitats del món de l'economia social i el cooperativisme.

A aquest efecte es calendaritzaren una sèrie d'activitats distribuïdes al llarg de l'any 2023, conformades per tres jornades acadèmiques i un acte central d'aniversari. Els actes s'han celebrat en els mesos de març, juny, setembre i novembre, respectivament. Pel que respecta a les jornades acadèmiques, totes elles es van contemplar sota un doble prisma: d'una banda, emfatitzar en cadascuna d'elles les disciplines on el IUDESCOOP és pionera: investigació, formació i transferència de coneixement. Cadascuna de les tres jornades va estar dirigida a un aspecte concret. I, per una altra part, mantindre una conversa amb tres persones destacades de l'àmbit del cooperativisme i de l'economia social. El leitmotiv triat foren els nivells territorials, i els protagonistes de les converses han

sigut tres rellevants figures a nivell regional, nacional i europeu, respectivament.

De manera paral·lela a la celebració d'estes jornades acadèmiques, al llarg de l'any s'han elaborat dos projectes addicionals: el llibre del 20 aniversari i la memòria d'activitats de IUDESCOOP. El primer és una publicació composta per més de 60 autors i 35 capítols on els investigadors de l'institut i persones afins a ell han abordat breument diferents temes d'actualitat en relació amb l'economia social. Es tracta perquè, d'una obra de plena actualitat i que recopila bona part de la investigació en la matèria actualment. El segon és un document il·lustratiu de l'activitat que s'ha realitzat en el IUDESCOOP en els seus 20 anys de vida.

Finalment, l'últim dels esdeveniments orquestrats va ser l'acte central de celebració del 20 aniversari, realitzat el 9 de novembre en el saló del Jardí Botànic de la Universitat de València. Una ocasió per a posar el "fermall d'or" a un any ple d'activitats i reunir a destacats membres de les administracions públiques, de les universitats i del sector cooperatiu per a rendir un homenatge a IUDESCOOP.

El present monogràfic té com a objectiu relatar com s'ha desenvolupat el 20 aniversari de l'institut a partir de les activitats planificades. Per això, després d'esta introducció es detallen les tres jornades acadèmiques i l'acte central, el llibre i la memòria d'activitats. Finalment, i en forma d'homenatge, es conclou este tema d'actualitat amb la recopilació d'algunes de les paraules pronunciades pels amics de l'institut en l'acte central del 20 aniversari.

JORNADES COMMEMORATIVES DEL 20 ANIVERSARI DEL IUDESCOOP

1ª Jornada: IUDESCOOP en matèria de formació i investigació

La primera jornada del 20 aniversari va tindre lloc el 21 de març de 2023 en el Saló de Graus de la Facultat d'Economia de la Universitat de València i va tindre per títol "IUDESCOOP en matèria de formació i investigació".

En la taula inaugural van ser presents la Magnífica Rectora de la Universitat de València, els degans de la Facultat de Dret i de la Facultat d'Economia, la Directora General d'Emprenedoria i Cooperativisme de la Generalitat Valenciana (Legislatura X) i la directora del IUDESCOOP. Tots ells van posar en valor el paper de l'institut al llarg de la seua trajectòria, i cal destacar una de les idees enunciatades per la Rectora Maria Vicenta Mestre, que va elogiar la bona relació del IUDESCOOP amb el sector i la importància que la universitat tinga un reflex directe en la societat.

Seguidament, el professor Rafael Chaves, com a coordinador del Comité Organitzador del 20 aniversari, va presentar el calendari d'activitats, l'estructura del qual replica este tema d'actualitat.

Converses

La primera de les converses que es va dur a terme va tindre com a protagonista a una figura impor-

tant de l'administració pública de l'administració regional, l'ara exdirectora general d'Emprenedoria i Cooperativisme de la Generalitat Valenciana en la legislatura X (2019-2023), Teresa García Muñoz. La conversa va ser conduïda pel professor José Luis Monzón, i en ella es van abordar qüestions com el paper de la Generalitat Valenciana en el foment del cooperativisme, la relació entre l'administració pública autonòmica i IUDESCOOP els últims 20 anys, i de manera més detallada els projectes duts a terme en la seua legislatura, com el Pla Base Viva, els Laboratoris de Transformació Social o l'Avaluació del Fent Cooperatives, entre altres. La Directora general va destacar que el IUDESCOOP és un dels grans referents de l'economia social, sent un element d'atractiu i dinamitzador d'esta.

Posteriorment va tindre lloc una taula redona on van participar diversos membres del IUDESCOOP per a comptar de manera breu algunes de les iniciatives insígnia que es realitzen en el si de l'institut com són els Laboratoris de Transformació Social, el MOOC en Emprenedoria Social i Solidària, la Càtedra d'Empresa i Humanisme, el Màster i el Doctorat en Economia Social de la Universitat de València, i el Màster Internacional en Emprenedoria Social i Solidària coorganitzat amb la Universitat de Xile.

La jornada va concloure amb les intervencions de la directora de l'institut i l'ara expresident de la Con-

federació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana Emili Villaescusa, el qual va dedicar unes afectuoses paraules a les persones que formen i han format part de la institució, perquè són “el vertader motor perquè tot funcione.

2ª Jornada: IUDESCOOP en l'àmbit acadèmic

La segona jornada es va celebrar el passat 6 de juny de 2023 en el Saló de Graus de la Facultat de Dret de la Universitat de València i va tindre per títol “IUDESCOOP en l'àmbit acadèmic”.

La taula inaugural va estar presidida pel Degà de la Facultat de Dret, el qual va ser acompanyat pels Degans de la Facultat d'Economia i de la Facultat de Ciències Socials, així com la Directora General d'Emprenedoria i Cooperativisme (Legislatura X) i per la Directora de l'Institut. En esta taula els tres degans van coincidir en la transversalitat de l'economia social, que s'adapta a una gran multitud de disciplines acadèmiques, i en com el IUDESCOOP ha sabut posar en valor i crear sinergies d'esta multidisciplinarietat.

A continuació, es va establir una taula redona que va tindre per títol “El IUDESCOOP en l'àmbit acadèmic: Principals fites científiques i vincles acadèmics” que va ser moderada pel Catedràtic de la Universitat Politècnica de València (UPV) i amic de l'institut Juan Juliá Igual. El professor Juliá va dedicar unes afectuoses paraules a la institució i va destacar com l'economia social uneix a la UV i la UPV en una relació que s'inicia abans fins i tot del naixement del IUDESCOOP. En la taula van participar 3 directors de la història de l'institut: Rafael Chaves Ávila (Direcció 2004-2010), José Luis Monzón Campos (Direcció 2016-2019) i Maria José Vañó (Direcció 2019-actualitat). Tots ells van fer balanç de la seua etapa com a màxims representants de la institució i van destacar els principals projectes i fites en els seus respectius períodes.

Seguidament va tindre lloc la segona de les converses, de la qual va ser protagonista la Catedràtica d'Organització d'Empreses de la Universitat de Jaén i presidenta de CIRIEC-Espanya, Adoración Mozas Moral. La conversa va ser conduïda pel professor Rafael Chaves Ávila, i en ella es abordaren qüestions de tipus organitzacional i de com l'àmbit acadèmic de l'economia social necessita institucions a nivell nacional i

20º Aniversario del IUDESCOOP 2003-2023

1ª Jornada

21 Marzo 2023
Salón de Grados de la Facultad de Economía.
Universidad de Valencia.

Programa

11:00 - 11:30 h CAFÉ DE BIENVENIDA (Hall de la Facultad de Economía)

11:30 - 12:00 h INAUGURACIÓN
 Maria Vicenta Mestre Escrivá, Rectora de la Universitat de València
 Teresa García Muñoz, Directora General de Emprendimiento y Cooperativismo de la Generalitat Valenciana
 Francisco Muñoz Murgul, Decano de la Facultad de Economía
 Javier Palao Gil, Decano de la Facultad de Derecho
 Maria José Vañó Vañó, Directora del Instituto Universitario de Economía Social, Cooperativismo y Emprendimiento

12:00 - 12:15 h CALENDARIO DE ACTIVIDADES 20º ANIVERSARIO DEL IUDESCOOP
 Presentación del Calendario de actividades organizadas en el marco del 20º Aniversario del Instituto Universitario de Economía Social, Cooperativismo y Emprendimiento por Rafael Chaves Ávila, Catedrático de Universidad.

12:15 - 13:15 h CONFERENCIA CON TERESA GARCÍA MUÑOZ, DIRECTORA GENERAL DE EMPRENDIMIENTO Y COOPERATIVISMO
 Conducido por José Luis Monzón Campos, Catedrático honorario de Economía Aplicada e Investigador del IUDESCOOP.

13:15 - 14:00 h LÍNEAS DE ACTUACIÓN DEL IUDESCOOP EN MATERIA DE FORMACIÓN, INVESTIGACIÓN Y TRANSFERENCIA
 Laboratorio de Transformación Social ODS, por María José Vañó Vañó
 MOOC en Emprendimiento Social y Solidario, por Belén Catalá Estada
 Cátedra de Empresa y Humanismo, por Tomás González Cruz
 Máster en Economía Social, por Teresa Savall Morera y Rubén Cuñat Giménez
 Máster Internacional en Emprendimiento Social y Solidario, por Manuel Monreal Garrido
 Doctorado en Economía Social, por Rafael Chaves Ávila

14:00 h CLAUSURA DE LA JORNADA

Inscríbete!
Envía un correo a cidec@uv.es

Organiza IUDESCOOP con la financiación de la Generalitat Valenciana
 *Al acabar habrá una comida para los ponentes

UNIVERSITAT ID VALÈNCIA
 IUDESCOOP
 Institut Universitari d'Investigació en Economia Social, Cooperativisme i Emprenedoria

GENERALITAT VALENCIANA
 Departament d'Empresa i Treball

20º Aniversario del IUDESCOOP 2003-2023

2ª Jornada

IUDESCOOP en el ámbito académico

6 de Junio 2023
Salón de Grados de la Facultad de Dret. Universitat de València.

Programa

11:00 - 11:20 h CAFÉ DE BIENVENIDA (Hall de la Facultad de Dret)

11:20 - 11:45 h INAUGURACIÓN
 Javier Palao Gil, Decano de la Facultad de Dret
 Francisco Muñoz Murgul, Decano de la Facultad de Economía
 Albert Moncusí Ferré, Decano de la Facultad de Ciencias Sociales
 Maria José Vañó Vañó, Directora del Instituto Universitario de Economía Social, Cooperativismo y Emprendimiento
 Teresa García Muñoz, Directora General de Emprendimiento y Cooperativismo

11:45 - 12:30 h EL IUDESCOOP en el ámbito académico: Principales hitos científicos y vínculos académicos
 Modera Juan Juliá Igual, Catedrático de Universidad, interviene:
 • Rafael Chaves Ávila, Catedrático de Economía Aplicada (Dirección 2004-2010)
 • José Luis Monzón Campos, Catedrático honorario de Economía Aplicada (Dirección 2016-2019)
 • Maria José Vañó Vañó, Titular de Derecho Mercantil (Secretaría 2010-2016 y Dirección 2019-actualidad)

12:30 - 13:30 h CONFERENCIA CON LA PRESIDENTA DE CIRIEC-ESPAÑA, ADORACIÓN MOZAS MORAL
 Conducido por Rafael Chaves Ávila, Catedrático de Economía Aplicada e Investigador de IUDESCOOP.

13:30 h CLAUSURA DE LA JORNADA
 Manuel Alegre Nueno, Director de la Cátedra ATA sobre Trabajo Autónomo y Economía Social
 Luis Vañó Gisbert, presidente de CERMI-PTSCV
 Manuel Monreal Garrido, Secretario del IUDESCOOP

Inscríbete!
Envía un correo a cidec@uv.es

Secretaría Técnica: Lucía Company, Daniela Audinet, Ivan Docesar y Jerónimo Mayorga
 Organiza IUDESCOOP con la financiación de la Generalitat Valenciana
 *Atención de ponentes y miembros de la secretaría técnica

UNIVERSITAT ID VALÈNCIA
 IUDESCOOP
 Institut Universitari d'Investigació en Economia Social, Cooperativisme i Emprenedoria

UNIVERSITAT ID VALÈNCIA
 Facultat de Dret

GENERALITAT VALENCIANA
 Departament d'Empresa i Treball

internacional com CIRIEC per a ser més fort i generar sinergies; però també es van abordar qüestions més personals de l'entrevistada com els motius que li van portar a iniciar-se en la investigació de l'economia social i el cooperativisme; així com la seua vinculació amb el territori i amb el cooperativisme agrari.

La jornada va concloure amb la clausura de la mà del Director de la Càtedra LLIGA sobre Treball Autònom i Economia Social, el president de la CERMI Plataforma del Tercer Sector de la Comunitat Valenciana i el Secretari del IUDESCOOP. El president de la Plataforma del Tercer Sector de la Comunitat Valenciana, Luis Vañó, va posar en valor el treball desenvolupat pel IUDESCOOP per l'Economia social i el Tercer Sector, i va voler recordar la importància de garantir la inclusió i els drets de les persones amb discapacitat i continuar reconeixent que la discapacitat requereix atenció específica i prioritària per part de les polítiques públiques a causa de les necessitats de suport i a les desigualtats i vulnerabilitat a l'exclusió que enfronta el col·lectiu.

3ª Jornada: IUDESCOOP i la transferència de coneixement

La tercera i última jornada acadèmica del 20 aniversari va tindre lloc el 21 de setembre de 2023 en el Saló de Graus de la Facultat d'Economia de la Univer-

sitat de València i va tindre per títol "IUDESCOOP i la transferència de coneixement".

La jornada va ser inaugurada per la vicerectora d'Innovació i Transferència de la UV, Rosa Mª Donat; la directora de FEVECTA, Paloma Tarazona, i la directora del IUDESCOOP, María José Vañó. La vicerectora Donat va afirmar que la innovació i la transferència de coneixement és la raó de ser de la UV. És compromís ferm amb la universitat i forma part també dels principis constitutius del IUDESCOOP, del qual va enumerar alguns exemples d'esta transferència: l'elaboració de propostes legislatives, d'informes de qualitat d'àmbit internacional, o de plans de foment i desenvolupament de l'economia social. De la mateixa manera, Paloma Tarazona va valorar el Màster oficial en Economia Social del IUDESCOOP, com un puntal fonamental per al reclutament de professionals per a les cooperatives. En este sentit va afirmar que el cooperativisme valencià és molt afortunat de poder comptar amb institucions com el IUDESCOOP, que els permet nodrir de nous professionals per al sector. Per part seua, la directora del IUDESCOOP, María José Vañó, va destacar la vocació de servei públic dels membres de l'Institut, que es deuen a la societat i al teixit productiu.

Seguidament, la jornada va continuar una taula redona amb la participació de Rafael Chaves, catedràtic de la UV, membre del IUDESCOOP i president de la Comissió Científica de CIRIEC-Espanya; Jesús Ola-

varría, professor titular de la UV i membre del IUDESCOOP; Vicent Diego, president de FECOVI-Federació de Cooperatives d'Habitatges i Rehabilitació de la Comunitat Valenciana, i José Ignacio Martínez, excap de Registre de Cooperatives de la Generalitat Valenciana. Aquesta taula va ser moderada per Mª José Senent, professora de la Universitat Jaume I. En la taula es va posar de manifest que la formació del IUDESCOOP va més enllà de la formació tècnica, ja que la mateixa porta incorporada sempre els valors de l'economia social. Es tracta també d'impulsar la innovació, però també de sensibilitzar, en una labor de construcció i aprenentatge mutu amb el sector cooperatiu i de l'economia social, amb el qual interactua permanentment. Entre els exemples es van destacar els projectes amb FECOVI o el cooperativisme elèctric.

La tercera i última de les converses es va realitzar amb el President de CEPES i Social Economy Europe, Juan Antonio Pedreño, que va ser conduïda per la professora Gemma Fajardo. Durant l'entrevista, Pedreño va aplaudir i va agrair l'enorme labor del IUDESCOOP i de CIRIEC-Espanya en la visibilitat de l'economia social, el principal eix del Pla d'Acció Europeu de l'Economia Social. També va recordar el moment tan transcendent que està vivint l'economia social a nivell global, amb l'aprovació d'una definició universal per part de l'ONU i amb les resolucions de la pròpia ONU, l'OIT o l'OCDE entre altres organismes. En estes resolucions Espanya ha exercit un paper rellevant i s'ha distingit amb la seua pròpia Llei d'Economia Social o les successives Estratègies que s'han aprovat. No obstant això, Pedreño va lamentar que sovint aquestes Estratègies no es desenvolupen adequadament i no

20º Aniversario del IUDESCOOP 2003-2023

3a Jornada

IUDESCOOP y la transferencia de conocimiento

21 Septiembre 2023
Salón de Grados de la Facultad d'Economía. Universitat de València

Programa

11:00 - 11:20 h CAFÉ DE BIENVENIDA (Hall de la Facultad d'Economía)

11:20 - 11:45 h INAUGURACIÓN

- Rosa María Donat Benito. Vicerrectora de Innovación y Transferencia de la Universitat de València.
- Andrés Lluch Figueres. Director General de Trabajo, Cooperativismo y Seguridad Laboral.
- María José Vaño Vaño. Directora del Instituto Universitario de Economía Social, Cooperativismo y Emprendimiento (IUDESCOOP).

11:45 - 12:30 h EL PAPEL DEL IUDESCOOP EN LA TRANSFERENCIA DE CONOCIMIENTO

Moderadora: María José Senent Vidal. Profesora Titular de la Universitat Jaume I.

- Rafael Chaves Ávila. Catedrático de Universidad e investigador del IUDESCOOP.
- Jesús Olaverria Iglesias. Profesor Titular de Universidad e investigador del IUDESCOOP.
- Vicent Diego Ramón. Presidente de la Federación de Cooperativas de Vivienda y Rehabilitación de la Comunidad Valenciana.
- José Ignacio Martínez. Exjefe del Servicio del Registro de Cooperativas de la Generalitat Valenciana y Exjefe de Fomento de la Economía Social.

12:30 - 13:30 h CONFERENCIA CON JUAN ANTONIO PEDREÑO FRUTOS, PRESIDENTE DE CEPES Y DE SOCIAL ECONOMY EUROPE

Conducido por Gemma Fajardo García, Profesora Titular de Universidad de Derecho Mercantil e investigadora del IUDESCOOP

13:30 h CLAUSURA DE LA JORNADA

- Virginia Simón Moya. Secretaria del Programa de Doctorado en Economía Social: Cooperativas y Entidades no Lucrativas.
- Teresa Savall. Codirectora del Máster en Economía Social: Cooperativas y Entidades no Lucrativas.
- Paloma Tarazona. Federación Valenciana de Cooperativas de Trabajo Asociado.

Inscríbete!
Envía un correo a cidec@uv.es

Secretaría técnica: Ana Martínez, Belén Catalá, Daniela Audret.
Organiza IUDESCOOP con la financiación de la Generalitat Valenciana
*Al acabar habrá una comida para los ponentes

es doten tampoc del pressupost inicialment assignat o suficient.

La jornada va concloure amb les intervencions de Virginia Simón, secretària del Programa Oficial de Doctorat en Economia Social del IUDESCOOP, i Teresa Savall, codirectora del Màster en Economia Social del IUDESCOOP".

ACTE CENTRAL DE CELEBRACIÓ DEL 20 ANIVERSARI DEL IUDESCOOP EN EL JARDÍ BOTÀNIC DE VALÈNCIA - 9 DE NOVEMBRE DE 2023

El quart i últim gran acte va tindre lloc el 9 de novembre de 2023 en la Sala d'actes del Jardí Botànic de la Universitat de València, on es va celebrar pròpiament l'Acte del 20 aniversari.

En la taula inaugural, presidida per la directora del IUDESCOOP Maria José Vañó, van participar el director general de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral de la Generalitat Valenciana, Andrés Lluch; el comissionat especial per a l'Economia Social del Govern d'Espanya, Víctor Meseguer; el president de la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana, Emilio Sampedro, i el president de la Plataforma del Tercer Sector de la Comunitat Valenciana, Luis Vañó Gisbert. Tots ells han destacat la labor del IUDESCOOP al llarg de la seua trajectòria, posant èmfasi en el treball conjunt amb el sector i la bona relació amb diferents administracions públiques.

A continuació, la Conferència inaugural va ser conduïda pel professor José Luis Monzón, catedràtic honorari d'Economia Aplicada i investigador del IUDESCOOP. El professor Monzón va recordar els orígens del IUDESCOOP i l'ampli bagatge que ja registrava la investigació en Economia Social a la Universitat de València des dels anys 80, gràcies a l'empenyiment de CIRIEC-Espanya, la qual cosa va facilitar la constitució de l'Institut en el propi si de la UV. Va recordar, a més,

que des de la seua constitució, professors del IUDESCOOP han participat i fins i tot dirigit grans investigacions en Economia Social a nivell internacional, i també han dirigit les revistes científiques referents en Cooperativisme i Economia Social, tot a això al costat del CIRIEC.

La Conferència de José Luis Monzón va donar pas a la presentació del llibre commemoratiu i de la memòria d'activitats de l'institut, amb les intervencions de Belén Català, investigadora del IUDESCOOP; Rafael Chaves, Catedràtic d'Economia Aplicada i Investigador del IUDESCOOP, i Maria José Vañó, directora de l'Institut. El llibre commemoratiu conté més de trenta-cinc contribucions de 60 autors versades sobre temes molt diversos però de plena actualitat, realitzades per membres del IUDESCOOP, per altres professors tant de la Universitat de València com d'altres universitats, així com per persones expertes i activistes de l'economia social, tant del sector cooperatiu i de l'economia social com de les administracions públiques, que han teixit forts vincles amb el projecte del IUDESCOOP.

Així mateix, la memòria d'activitats fa una recopilació de les principals activitats de l'institut en matèria d'investigació, formació, transferència i documentació; i mostra els seus principals òrgans de govern i

membres de l'institut. En la mateixa es pot comprovar com el IUDESCOOP al llarg dels seus 20 anys de trajectòria ha destacat pel desenvolupament de la interdisciplinarietat entre professors de diferents àrees treballant de mode durador en el mateix àmbit científic; per aconseguir situar-se com un centre de referència nacional i internacional portador de la 'marca UV' com a sinònim de rigor científic i compromís; per convertir-se en un actor legítim i amb capacitat de participar en diferents fòrums i òrgans, tant universitaris com del propi àmbit que és objecte d'estudi, i finalment, per la concreció real i prolífica de múltiples línies d'actuació, des de ser avantguarda en formació universitària reglada en economia social, impulsar un Centre d'informació i documentació, teixir capital relacional amb administracions públiques i amb el sector cooperatiu i de l'economia social, així com ser avantguarda nacional i internacional en moltes línies d'investigació sobre economia social.

Després de la presentació d'estes dues obres, la jornada va continuar amb dues taules dedicades a les activitats del IUDESCOOP en matèria d'investigació, formació, transferència, documentació i divulgació, amb la participació de Rafael Chaves, Gemma Fajardo, Teresa Savall i Rubén Cuñat, directors del Màster en Economia Social; Domingo Ribeiro, director del programa de Doctorat, i Fran Merino i Mercedes Herrero, diplomats dels programes formatius en economia social. També va participar Carmen Marcuello, per a destacar la presència del IUDESCOOP en xarxes com la de ENUIES, de Centres i Instituts Universitaris d'Investigació en Economia Social; o l'Observatori Iberoamericà OIBESCOOP, del qual el propi IUDESCOOP va ser promotor l'any 2008. Finalment, van intervindre José Juan Cabezuelo, Cap de Redacció de la present revista, i Nardi Alba, directora de la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana.

Seguidament, va tindre lloc una espai dedicat als "amics de l'institut" on professors i altres personalitats del món de l'economia social com Carmen Marcuello, Maite Cancelo, Gustavo Zaragoza, Manuel Alegre o Vicent Diego van dedicar unes afectuoses paraules a l'organització i la van felicitar pel seu aniversari i trajectòria.

L'acte va ser clausurat pel vicerector Joaquín Aldás, al costat del president del CES de la Comunitat Valenciana, Arturo León; la presidenta de CIRIEC-Espanya, Adoración Mozas, i la directora del IUDESCOOP, María José Vañó. Tots ells van abundar en els èxits reeixits pel IUDESCOOP en estos primers 20 anys de trajectòria, i es van comprometre a continuar col·laborant entre tots per a aconseguir nous èxits en el futur i en benefici de la societat en el seu conjunt.

20 *Acte de celebració*
Aniversari **del IUDESCOOP**
2003-2023

9 Noviembre 2023
Salón de actos del Jardín Botánico de la Universitat de València

Programa

9:30 - 10:00 Inauguración.
María José Vañó Vañó, Directora del Instituto Universitario de Economía Social, Cooperativismo y Emprendimiento.
Andrés Lluch Figueres, Director General de Trabajo, Cooperativismo y Seguridad Laboral.
Victor Meseguer Sánchez, Comisionado especial para la Economía Social, Gobierno de España
Emilio Sampedro Baixauli, Presidente de la Confederación de Cooperativas de la Comunitat Valenciana.
Luis Vañó Gisbert, Presidente de CERMI-PTSCV

10:00 - 10:30 Conferencia Inaugural: Historia del instituto y de la economía social.
Por: José Luis Monzón Campos, Catedrático honorario de Economía Aplicada e investigador del IUDESCOOP.

10:30 - 11:00 Presentación del libro colectivo y de la memoria de actividades del instituto.
Moderar: Belén Catalá Estada, Investigadora del IUDESCOOP.
Rafael Chaves Ávila, Catedrático de Economía Aplicada e Investigador del IUDESCOOP.
María José Vañó Vañó, Directora del Instituto Universitario de Economía Social, Cooperativismo y Emprendimiento.

11:00 - 11:20 Pausa café

11:20 - 13:00 Las actividades del IUDESCOOP en materia de investigación, formación, transferencia, documentación y divulgación.
Grupos, líneas y proyectos de investigación.
Rafael Chaves Ávila y Gemma Fajardo García, Investigadores del IUDESCOOP.
Formación.
Teresa Savall Morera y Rubén Cuñat Giménez, Directores del Máster en Economía Social.
Francisco Merino Garrido y Mercedes Herrero Montagud, Egresados de los programas formativos en economía social.
Transferencia de conocimiento y redes de colaboración.
Domingo Ribeiro Soriano, Investigador del IUDESCOOP
Carmen Marcuello Servidó, Presidenta de OIBESCOOP, Catedrática Universidad de Zaragoza.
Documentación, información y publicaciones.
Rafael Chaves Ávila, Director del Centro de documentación CIDEC.
José Juan Cabezuelo Menadas, Jefe de Redacción del Noticias del CIDEC.
Nardi Alba Benaches, Directora de la Confederación de Cooperativas de la Comunitat Valenciana.

13:00 - 13:30 Palabras del profesorado y amigos del instituto.

13:30 Clausura
Joaquín Aldás-Manzano, Vicerrector de Planificación, Calidad y Tecnologías de la Información
María José Vañó Vañó, Directora del IUDESCOOP
Adoración Mozas Moral, Presidenta de CIRIEC-España
Luis Arturo León López, Presidente del Comité Económico i Social de la Comunitat Valenciana

14:00 Cóctel de clausura

Inscríbete!
Envía un correo a cidec@uv.es

Organiza IUDESCOOP con la financiación de la Generalitat Valenciana.

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA
IUDESCOOP
INSTITUTO UNIVERSITARIO DE ECONOMÍA SOCIAL, COOPERATIVISMO Y EMPRENDIMIENTO
CERMI-PTSCV
OIBESCOOP
OBSERVATORIO IBEROAMERICANO DE ECONOMÍA SOCIAL, COOPERATIVISMO Y EMPRENDIMIENTO

LLIBRE: DOS DECENNIS D'ACTIVITAT UNIVERSITÀRIA EN ECONOMIA SOCIAL, COOPERATIVISME I EMPRENEDORIA DES DE L'INSTITUT UNIVERSITARI IUDESCOOP

La segona de les activitats ha consistit en la realització del llibre del 20 aniversari que té per títol “Dos decennis d'activitat universitària en Economia Social, Cooperativisme i Emprenedoria en l'institut universitari IUDESCOOP” i els coordinadors i la secretària del qual tècnica han sigut Rafael Chaves Ávila, María José Vañó Vañó i Belén Català Estada, respectivament.

El llibre engloba 36 capítols de més de 60 autors. S'ha concebut com una publicació protagonitzada principalment pels investigadors del IUDESCOOP, els quals han reflexionat, en contribucions molt curtes, sobre diverses dimensions del seu àmbit científic i el seu quefer acadèmic. La publicació s'ha obert també a persones molt vinculades a l'Institut, com a professors del Màster i del Programa de Doctorat en

Economia Social, així com persones adscrites a altres universitats i institucions públiques i privades.

Un dels aspectes més rellevants del llibre del 20 aniversari és el seu capítol introductori, que té per títol “Trajectòria del IUDESCOOP” i que ha sigut elaborat pels coordinadors del manual, Rafael Chaves i María José Vañó. En ell, i tal com el seu propi nom indica, relaten la història del naixement de l'institut, la seua raó de ser i principals objectius, les seues línies i projectes d'investigació, les activitats de transferència de coneixement, les activitats de formació, els principals projectes de col·laboració i partenariats, les publicacions i la història del centre de documentació CIDEC. Es tracta d'una completa recopilació de les principals fites en la vida de l'institut al llarg d'estos 20 anys.

Relació de capítols i autors que participen al llibre del 20 aniversari del IUDESCOOP

- **Introducción. Trayectoria del IUDESCOOP**, por Rafael Chaves Ávila y María José Vañó Vañó
- **Economía Social (ES), Sector No Lucrativo (SNL) y Economía Social y Solidaria**, por José Luis Monzón Campos
- **El derecho cooperativo y la economía social en el Departamento de Derecho Mercantil de la UVEG hasta la creación del IUDESCOOP**, por Jesús Olavarría Iglesia
- **El relato de la economía social y el papel de los científicos. Actualidad tras la aprobación de la primera Ley mundial de Economía Social**, por Rafael Chaves Ávila
- **Comunidades energéticas en forma cooperativa: a vueltas con el concepto de entidad jurídica**, por María José Vañó Vañó
- **El Fondo de Formación y Promoción Cooperativa en el Decreto Ley 4/2023 de modificación de la Ley de Cooperativas de la Comunitat Valenciana**, por Gemma Fajardo García
- **Mercadona y Consum, dos modelos de empresa**, por Francisco Vicent Chuliá
- **Resiliencia y vigencia del sector de acción social en Chile. Evidencias en modelos de intervención comunitaria en desarrollo local**, por Paulina Gómez Jiménez y Waldo E. Orellana Zambrano
- **La necesidad de un rearme ético en las finanzas. Las razones del desprestigio del sistema bancario tras la gran crisis financiera en España**, por Francisco Soler Tormo y Amparo Melián Navarro
- **Inteligencia artificial. Implicaciones y aplicaciones en la economía social**, por Manuel Monreal Garrido
- **Las cooperativas como fórmula idónea para la igualdad de género: motivaciones y obstáculos de las mujeres para emprender**, por Rubén J. Cuñat Giménez y Marta Cuñat Roldán
- **La necesaria actualización del marco regulador de las Empresas de Inserción como instrumento esencial para la reducción de la pobreza**, por Manuel Alegre Nueno
- **El ecosistema de la economía social: modelo, dimensiones y rasgos característicos**, por Belén Català Estada, Teresa Savall Morera y Rafael Chaves Ávila
- **Sindicatos y organizaciones comunitarias de acción social. Un pequeño balance de un encuentro socialmente necesario**, por Miguel Ángel García Calavia

- **Longevidad y economía social en la Comunitat Valenciana. Algunas reflexiones**, por Gustavo Zaragoza Pascual
- **La incorporación de la Responsabilidad Social a los sistemas de reporte de la empresa: marcos de referencia, estándares y enfoques de gestión**, por Tomás González Cruz, Deyanira Sánchez Amézquita e Isabel Castillo Espinós
- **Business insights para cooperativas a través de la extracción de noticias públicas y el procesamiento del lenguaje natural**, por Cristina Blanco González-Tejero, Enrique Cano Marín, Virginia Simón Moya y Domingo Ribeiro Soriano
- **Entre eficiencia y equidad. Las cooperativas de consumo españolas antes de la Guerra civil**, por Francisco J. Medina Albaladejo
- **El emprendimiento social como catalizador de la economía circular. Una consideración desde la experiencia mexicana**, por Juan Ramón Gallego Bono y María R. Tapia Baranda
- **La economía social a través de las cátedras universitarias**, por Ana García Granero y Francisco Javier Ortega Colomer
- **Luces y sombras en las estadísticas de la economía social**, por Ángel Soler Guillén e Isidro Antuñano Maruri
- **El tercer sector y la formación para el empleo: entre la acción social y la cualificación**, por Fernando Marhuenda Fluixá e Ignacio Martínez Morales
- **Liderazgo organizacional en las entidades de la economía social: el caso de las empresas de inserción**, por Manuel Salinas Tomás y Carmen Montalbá Ocaña
- **Sistema bancario y discriminación racial en Estados Unidos. ¿Podría la banca social aumentar la inclusión financiera?**, por Juan Francisco Albert Moreno
- **Medición de la contribución de la Economía Social y Solidaria a la consecución de los ODS: un reto por alcanzar**, por Adoración Mozas Moral, Raquel Puentes Poyatos y Enrique Bernal Jurado
- **IUDESCOOP, 20 anys acompanyant les polítiques públiques**, por Teresa García Muñoz
- **Perspectivas para las empresas de economía social para el próximo trienio**, por Juan Antonio Pedreño Frutos
- **Que veinte años no es nada**, por Nardi Alba Benaches
- **La gobernanza participativa del Tercer Sector y su impacto en la economía social: perspectiva desde el tercer sector de acción social de la Comunidad Valenciana**, por Luis Vañó Gisbert
- **La investigación en economía social y género: una respuesta al gran reto de la igualdad**, por Saioa Arando, Eunáte Elio y Carmen Marcuello
- **Las cooperativas de segundo grado de nueva generación como respuesta al reto de la integración empresarial**, por F. Juliá Igual, Felipe Palau Ramírez, Elena Meliá Martí, Erasmo Isidro López Becerra y Eduardo Miranda Ribera
- **Cooperativas de iniciativa social en los sectores energéticos y de telecomunicaciones**, por Carmen Pastor Sempere y Laura Llopis Pastor
- **Educación y formación en economía social: la formación profesional dual como una oportunidad para el desarrollo de modelos empresariales de la economía social**, por Gustavo Lejarriaga Pérez de las Vacas, Paloma Bel Durán, Josefina Fernández Guadaño, Sonia Martín López y Manuel López Millán
- **Apuntes para la identificación de las entidades de economía social como agentes para una nueva ruralidad. Una perspectiva de género**, por María José Senent Vidal y Amalia Rodríguez González
- **Economía social y eco-innovación: una propuesta de investigación**, por Marcos Carchano Alcaraz e Inmaculada Carrasco Monteagudo
- **Breves notas sobre el marco jurídico del sector de no mercado de la economía social en Portugal. Especial referencia a las Instituciones Particulares de Solidaridad Social**, por Deolinda Meira
- **Realidad y potencialidades de la cooperación interuniversitaria en materia de formación en economía social y cooperativas**, por Catalina Maturana Rubilar y Mario Radrigán Rubio

DOS DECENIOS DE ACTIVIDAD UNIVERSITARIA EN ECONOMÍA SOCIAL, COOPERATIVISMO Y EMPRENDIMIENTO DESDE EL INSTITUTO UNIVERSITARIO **IUDESCOOP**

COORDINACIÓN
RAFAEL CHAVES ÁVILA · MARÍA JOSÉ VAÑÓ VAÑÓ
SECRETARÍA TÉCNICA
BELÉN CATALÀ ESTADA

UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA [Logo]

IUDESCOOP
Instituto Universitario de Investigación
en Economía Social, Cooperativismo
y Emprendimiento

**GENERALITAT
VALENCIANA**
Conselleria de Educació,
Universitats i Empleo

RAÓ DE SER I TRAJECTÒRIA DEL IUDESCOOP – INSTITUT UNIVERSITARI D'ECONOMIA SOCIAL I COOPERATIVA

L'Institut IUDESCOOP va fer explícita la seua raó de ser concretada en la voluntat de desenvolupar diverses línies de treball: 1) el desenvolupament i promoció de la investigació en economia social i cooperativa, 2) el desenvolupament de la transferència de coneixement amb les administracions públiques i amb l'àmbit de l'economia social i cooperativa, 3) desenvolupar formació de qualitat tant reglada com no reglada, 4) complir una funció d'àgora, 5) col·laborar amb altres universitats nacionals i estrangeres, 6) treballar en partenariat estable amb l'associació científica CIRIEC-Espanya (la principal organització científica de referència) i amb la Generalitat València (la principal administració valenciana amb competència en el foment i difusió del cooperativisme i l'economia social), 7) desenvolupar la documentació i la difusió d'informació a través del centre de documentació CIDEDEC, 8) realitzar publicacions en diferents modalitats, des de revistes científiques a llibres, tant en edició pròpia com en col·laboració, 9) desenvolupar la difusió i comunicació de la pròpia activitat i d'informacions rellevants sobre economia social i cooperativisme.

Esta agenda de treball es va concretar en els següents objectius, recollits en els estatuts fundacionals de l'institut, el seu Reglament de Règim Intern:

- Fomentar la investigació en els diversos camps de l'economia social i cooperativa.
- Promoure treballs i línies d'investigació relacionats amb l'economia social i cooperativa i impulsar la publicació dels mateixos i d'altres treballs nacionals i estrangers de qualitat en publicacions científiques de prestigi.
- Organitzar i promoure seminaris d'estudi, cursos d'especialització i de doctorat en matèria d'economia social i cooperativa.
- Elaborar els materials didàctics que estime oportuns per a la realització de cursos, seminaris i altres activitats formatives que tinguin relació amb l'economia social i cooperativa.
- Dirigir i impulsar el Centre d'Informació i Documentació Europea d'Economia Pública, Social i Cooperativa (CIDEDEC) i la seua revista "Notícies del CIDEDEC".
- Impulsar la coordinació amb altres Instituts, Universitats i Centres d'Investigació, públics i privats, espanyols i estrangers, que emmarquen la seua activitat en el camp de l'economia social i cooperativa, desenvolupant especials relacions amb el CIRIEC

Internacional (Centre Internacional d'Investigació i Informació sobre l'Economia Pública, Social i Cooperativa) amb seu en la Universitat de Lieja i amb el CIRIEC-Espanya, amb seu en la Facultat d'Economia de la Universitat de València, col·laborant en l'edició de les seues revistes científiques "CIRIEC-Espanya, Revista d'Economia Pública, Social i Cooperativa", "Revista Jurídica d'Economia Social i Cooperativa", "Quaderns de Treball d'Economia Social i Cooperativa" i altres publicacions científiques.

- Establir relacions permanents amb les organitzacions del moviment cooperatiu i de l'economia social en els diversos àmbits territorials i sectorials i impulsar la col·laboració entre la Universitat i les organitzacions de l'economia social.

- Proporcionar assessorament científic i tècnic en l'àmbit de les especialitats de l'Institut als qui el sol·liciten.

- Col·laborar amb les diverses instàncies de la Generalitat Valenciana, amb els poders públics de diferent àmbit i amb la Unió Europea en les matèries relacionades amb l'economia social i cooperativa.

- En general, impulsar i promoure qualsevol iniciativa encaminada al desenvolupament de l'estudi i la investigació en l'àrea de l'economia social i cooperativa.

En este marc de fins bàsics es pretenia aconseguir assoliments de més ampli abast, propis de processos d'institucionalització:

En l'àmbit intern de la Universitat de València – Estudi General (UV-EG):

- Institucionalitzar les activitats d'Investigació, Docència especialitzada i Assessorament especialitzat desplegadas a la Universitat de València.

- Millorar la qualitat de les activitats d'Investigació, Docència especialitzada i Assessorament especialitzat desplegadas a la Universitat de València.

- Promoure la creació de nou coneixement, teòric i aplicat, en l'àmbit de l'economia social i cooperativa.

- Ampliar la base de recursos humans i materials dedicats a activitats d'Investigació, Docència especialitzada i Assessorament especialitzat, especialment amb projectes d'iniciació a la investigació i amb el desenvolupament de projectes.

- Integrar i coordinar tècnicament els diversos recursos materials disponibles a la UV-EG i facilitar el diàleg, connexió i integració dels recursos humans dedicats a les activitats d'Investigació, Docència especialitzada i Assessorament especialitzat.

"La investigació del IUDESCOOP té sempre per fi últim la generació de transferència i innovació a partir dels recursos humans de l'Institut, que haurà de revertir a la societat civil i al teixit empresarial els coneixements obtinguts en el si de la Universitat".

- Fomentar la necessària interdisciplinarietat com a enfocament metodològic i de treball en l'activitat d'Investigació, i no la simple juxtaposició de tradicions científiques.

En l'àmbit extern de la UV-EG:

- Fomentar, mitjançant el IUDESCOOP, la connexió i integració de les activitats científiques centrades en l'àmbit de l'economia social desplegadas en la UV-EG amb les seues homòlogues nacionals i internacionals, a fi de facilitar l'intercanvi, transferència i absorció de tecnologia, idees i reflexions crítiques.

- Fomentar la projecció externa de la producció científica, docent i d'assessorament especialitzat, en particular cap a la realitat social de referència, l'Economia social i cooperativa.

Una mirada retrospectiva a una trajectòria de vint anys d'activitat

Després de vint anys d'activitat de l'Institut proceideix realitzar una lectura retrospectiva, no sols per raons de memòria, perquè el que no es documenta i sobre el que no s'informa no és visible ni finalment existeix, és determinant la producció científica que es configura com a essencial per a incrementar el volum de finançament. Qualsevol centre d'investigació haurà de desenvolupar estos objectius a través d'accions dirigides a la captació del talent i a tractar de retindre'l en la institució.

El Pla estratègic de la Universitat de València, que IUDESCOOP posa en marxa, cerca el desenvolupament d'equips d'investigació, la investigació multidisciplinària i la formació en competències.

La investigació ha de tindre sempre per fi últim la generació de transferència i innovació a partir dels recursos humans d'un centre d'investigació universitari que haurà de revertir a la societat civil i al teixit empresarial els coneixements obtinguts en el si de la Universitat.

La transferència de coneixement des dels centres d'investigació es pot realitzar en forma de foment de l'emprenedoria, a través de la formació o en forma d'assessorament, creant aliances que fomenten la col·laboració públic-privada.

Línies i projectes d'investigació

Les línies d'investigació més destacades desenvolupades pel IUDESCOOP són les següents:

- Observatori permanent del cooperativisme i de l'economia social valenciana.
- Règim jurídic de cooperatives i altres entitats d'economia social.
- Col·laboració públic-privada a través d'entitats de l'economia social
- Estadístiques del cooperativisme, del tercer sector i de l'economia social
- Teoria econòmica de l'economia social.
- Polítiques públiques i Economia social. Disseny i avaluació.
- Direcció d'empreses cooperatives i entitats d'acció social.
- Observatori iberoamericà de l'ocupació i de l'economia social.
- Comptabilitat de cooperatives i entitats d'acció social.
- Grups empresarials cooperatius i fusions de cooperatives.
- Govern i democràcia en les empreses cooperatives i d'economia social.
- Nous models d'oferta de serveis de benestar social - serveis de dependència.
- Inserció sociolaboral i economia social.
- Economia social, dinàmiques d'ocupació i auto-ocupació col·lectiva.
- Salut laboral i prevenció de riscos laborals en empreses d'economia social.
- Innovació social i xarxes empresarials.
- Tecnologies de la informació i la comunicació i dret
- Voluntariat i organitzacions voluntàries.
- Emprenedoria social i Empreses socialment responsables.

Gran part d'estes línies d'investigació s'han canalitzat a través de projectes d'investigació finançats, principalment, per organismes públics (veure taula de la pàgina següent).

Projectes d'investigació del IUDESCOOP

Cuestiones de derecho de sociedades y tecnologías de la información y comunicación. Vañó Vañó, María José (2008)	Universitat de València, Vicerrectorat d'Investigació
Las grandes cifras de la economía social en la Comunidad Valenciana. Monzón Campos, José Luis (2008)	Generalitat Valenciana, Consellería de Economía, Hacienda y Empleo
Observatorio iberoamericano del empleo y la economía social y cooperativa (OIBESCOOP). Monzón Campos, José Luis (2008)	Generalitat Valenciana - Conselleria de Inmigración
Cuestiones de derecho de sociedades y tecnologías de la información y comunicación. Vañó Vañó, María José (2009)	Generalitat Valenciana - Conselleria de Educació
Estudio sobre la competitividad de las empresas de economía social del sector servicios de la Comunidad Valenciana. Orellana, Waldo E. (2010)	Generalitat Valenciana, Consellería de Economía, Hacienda y Empleo
Estudio sobre la competitividad, nivel tecnológico e innovación de las cooperativas de trabajo asociado y sociedades laborales industriales valencianas. Orellana, Waldo E. (2010)	Generalitat Valenciana, Consellería de Economía, Hacienda y Empleo
La economía social en las políticas públicas. Perspectiva de política económica. Chaves, Rafael (2010)	Ministerio de Ciencia e Innovación
Economía Social, Autogestión y Empleo. Fajardo Garcia, Isabel Gemma (2011)	Agencia Estatal de Investigación (RETOS)
Evaluación de las políticas de fomento de la economía social en España. Chaves Avila, Rafael (2011)	Ministerio de Trabajo y Seguridad Social
Enabling Energy Prosumers Services. Fajardo Garcia, Isabel Gemma (2018)	Las Naves
Third Sector Impact. Chaves Ávila, Rafael (2013)	Programa H2020 de la Unión Europea
SPRING PROJECT. Ribeiro Soriano, Domingo Enrique (2019)	Unión Europea
Comunidades de autoconsumo, clave en la transición energética (POWERCOOP). Vañó Vañó, María José (2022)	MCIN/AEI/10.13039/501100011033 y por la UE "NextGenerationEU"/PRTR

Transferència de coneixement

L'activitat investigadora contribueix a millorar l'oferta en l'economia, incrementant altres recursos productius duradors. La investigació i amb això, la producció de coneixements científics i tecnològics desenvolupada per les universitats s'aprofita pel sistema productiu a través de les activitats de R+D+I, facilitant-los a les empreses o a les administracions públiques, eines dirigides a la resolució de problemes organitzatius, productius, legislatius...

Esta activitat es canalitza en les Universitats a través de les Oficines de Transferència del Coneixement. El seu principal objectiu és el facilitar la col·laboració entre investigadors i sector productiu, promocionant el catàleg de resultats de la investigació, donant suport a la formalització de contractes i altres formes de col·laboració entre el sector universitari i el sector públic o privat.

Les Universitats, en tant ben públic, han d'aplicar els seus coneixements a la societat i per tant ha de considerar-se la investigació desenvolupada pel sistema universitari i la seua transferència, com a valor social.

La Universitat ha de ser capaç de produir investigació de qualitat que done lloc a innovacions orientades a millorar el benestar de la societat. Com assenyala la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles (CRUE), "l'activitat de transferència de coneixement i d'innovació és un dels problemes centrals de l'economia espanyola i, en conseqüència, dels resultats de les universitats". Al costat de les dues missions de la Universitat, la docència i la investigació, la transferència del coneixement ha de ser explotada amb tot el seu potencial intel·lectual, científic i tecnològic per a promoure la transmissió del saber a la societat i així complir amb el mandat de "contribuir a la millora del benestar de tots els ciutadans".

Destaca la CRUE que “Mitjans de comunicació, agents socials, empresarials i productius reclamen la necessitat de transferir i aplicar el coneixement generat en les universitats i centres d'investigació. No obstant això, ens trobem lluny del que podríem fer i a més el nostre sistema de mesurament per a premiar, reconèixer i prestigiar la Investigació, el Desenvolupament i la Innovació (R+D+i) a penes contempla la Transferència del Coneixement (i fins i tot produeix l'efecte contrari) desincentivant a l'investigador i a les institucions d'investigació que potencien aquesta Transferència. És important, conseqüentment, incentivar i estimular la Transferència i l'aplicació del coneixement generat, com en el seu moment es va fer amb la investigació bàsica, amb resultats espectaculars en el cas de la producció científica. Però aquests resultats resulten contradictoris amb la lògica aplicada en els dissenys organitzatius i amb l'autonomia de la Universitat.”

Les persones investigadores de IUDESCOOP, des de la seua creació, han participat en diferents processos legislatius. Des de les diferents normes estatals reguladores de les cooperatives, o la Llei d'Economia Social, fins a la participació en els processos d'elaboració de normes autonòmiques reguladores de les cooperatives, fundacions, associacions... Al que s'ha de sumar la participació de diversos investigadors i investigadores en comissions en l'àmbit europeu, així com a nivell internacional com el cas de l'Aliança Cooperativa Internacional.

En l'àmbit de les polítiques públiques, IUDESCOOP ha sigut part de nombrosos plans de desenvolupament a Espanya, CCAA i a Europa. Destaca d'una banda a nivell autonòmic la participació en l'elaboració i l'avaluació del Pla de suport i foment del Cooperativisme de la Comunitat Valenciana, Fent Cooperatives i, a nivell europeu en la direcció d'Informes sobre l'Economia Social a la Unió Europea, tant per al Comité Econòmic i Social Europeu com per a la pròpia Comissió Europea que han sigut citats en el mateix Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social aprovat en 2021.

Quant a l'assessorament al teixit productiu privat, en el qual incloem a les entitats representatives del sector de l'economia social, s'han realitzat dictàmens i assessorament tècnic, ex art. 83 de la LOU (actual art. 60 LOSU) a CEPES, CONCOVAL, Federacions de Cooperatives Elèctriques, Federació de Cooperatives d'habitatges, Federació de Cooperatives de Treball Associat, estatals i autonòmiques, entre altres.

Però, a més, els membres de IUDESCOOP han realitzat assessorament a despatxos professionals, a empreses per a la resolució de problemes concrets en matèria de recursos humans, defensa de la com-

petència, protecció de dades de caràcter personal, direcció estratègica, anàlisi organitzacional i de governança, informes pericials, entre altres.

Finalment, en relació amb la transferència de coneixement i de la col·laboració pública-pública, IUDESCOOP ha sigut finançat, des de la seua creació, per la Generalitat Valenciana a través de la denominada Línia Nominativa de la Conselleria d'Economia, Sectors Productius, Comerç i Treball que ha permès desenvolupar els serveis de CIDECE i ha contribuït a la realització de jornades, seminaris, estudis... que han permès transferir el coneixement dels investigadors al sector de l'economia social. Al costat de la Línia Nominativa hem de destacar el finançament obtingut a través de la línia de subvencions ESAFOM que ha sufragat estudis de camp i a més ha permès realitzar cursos d'economia social, germen de l'actual MOOC en empremedoria social i solidària i el finançament del Laboratori de Transformació Social de Col·laboració públic-privada a través d'entitats de l'economia social. Però a més hem comptat amb la Línia nominativa de la Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica, per la qual articulem, al costat de FECOVI l'assessorament en matèria de cooperatives d'habitatges, especialment en cessió d'ús i habitatges col·laboratius.

Formació

Oferir un ensenyament de qualitat i per tant formar als i les estudiants per al compliment futur de les seues competències professionals i com ciutadans/es és un dels objectius principals de qualsevol centre d'investigació universitari. El desenvolupament de l'oferta de formació i la comunicació als i les estudiants, així com el desenvolupament de projectes docents innovadors, participatius permeten als estudiants que se senten part d'un projecte, així com que puguen visualitzar les seues expectatives i per tant millorar amb això les capacitacions professionals, a més d'activar el seu interès per romandre en el territori.

El grau d'ocupabilitat també pot servir per a potenciar l'atracció del talent. IUDESCOOP compta amb formació reglada a través del Màster Oficial en Economia social (Cooperatives i Entitats no Lucratives) i el Programa de Doctorat en Economia social (Cooperatives i Entitats no Lucratives).

El Màster en Economia Social, pioner a Espanya i posat en marxa amb la implantació de l'Espai Europeu d'Educació Superior (“Reforma de Bolonya”) en la primera dècada d'este segle, ofereix una formació avançada en l'àmbit de l'Economia Social amb la fi-

nalitat de capacitar a especialistes d'alt nivell en matèria de cooperatives, organitzacions no lucratives, empreses socials, societats laborals, etc., en els seus diferents àmbits: econòmic, jurídic, fiscal, comptable, laboral, estratègic, comercial, de recursos humans, financer, etc. Com a màster amb orientació professional, esta formació va dirigida al personal que exerceix el seu treball en entitats d'este camp o a titulats universitaris que desitgen incorporar-se a ell, donada la necessària adequació i actualització que exigeix este mercat laboral. Com a màster amb orientació investigadora, proporciona els coneixements i eines necessaris per a poder cursar posteriorment el Doctorat en Economia Social i emprendre amb rigor i excel·lència una tesi doctoral i projectes científics. En el marc del Màster es realitzen diferents actuacions, destacant el Projecte d'innovació educativa específic finançat per la Universitat de València, i el Projecte UVEmpren-Aprén. El Màster ha produït més de 250 egressats en tots els anys que ha estat actiu.

El Programa de Doctorat en Economia Social de l'Institut Universitari IUDESCOOP és l'únic projecte formatiu i investigador de doctorat oficial especialitzat en este àmbit a Espanya. Activat de mode paral·lel al Màster Oficial Economia Social, va haver de reciclar-se adequant-se a les exigències de qualitat del RD 99/2011 sobre ensenyaments de doctorat. Va obtenir sengles informes favorables d'Acreditació i Reacreditació en 2013 i 2019 d'ANECA i AVAP. La seua finalitat és la formació avançada en les tècniques d'investigació i condueix a l'obtenció del títol oficial de Doctor. S'analitzen les seues línies i enfocaments d'investigació i s'utilitza la metodologia investigadora aplicada i adaptada al camp de l'Economia Social. La investigació en Economia Social s'aborda des de múltiples disciplines, entre elles, el Dret, l'Economia Aplicada, l'Organització d'empreses, la Comptabilitat, l'Economia Financera, el Màrqueting i la Sociologia. Més de 20 tesis doctorals han sigut defensades en tots estos anys.

IUDESCOOP compta també amb formació no reglada. D'una banda, el Màster Internacional en Emprenedoria Social i Solidària, fruit del conveni signat per la Universitat de València amb la Universitat de Santiago de Xile, que es dirigeix principalment a titulats universitaris residents a Xile i té per objecte l'anàlisi del sector de l'economia social i solidària des d'una perspectiva internacional, així com un interès profund a proporcionar formació en empenedoria social solidària en un entorn que cada vegada és més globalitzat, amb entitats de l'economia social, més resilient a les crisis econòmiques, que compten amb un lloc especial dins dels mercats, nacionals i internacionals.

Al llarg del temps ha comptat amb diversos Diplomes d'especialització com el Diploma de turisme d'interior i desenvolupament local, o el de comptabilitat i tributació de cooperatives, i actualment els que permeten l'especialització en sostenibilitat.

L'Institut des de la seua creació, ha realitzat cursos d'extensió universitària específics que han sigut el germen de l'actual MOOC en empenedoria social i solidària que realitzem a través de la plataforma d'e-learning de la Fundació ADEIT.

En matèria formativa, l'Institut IUDESCOOP i amb ell la Universitat de València, destaca clarament en el rànquing elaborat per la XARXA ENUIES (Díaz, 2023).

La formació, la investigació i la transferència de coneixements es complementa en el nostre centre d'investigació a través de l'organització de Jornades Tècniques i de divulgació, seminaris d'especialització i congressos, entre altres. Entre les Jornades tècniques i seminaris destaquen, d'una banda, el Seminari de Dret Cooperatiu que s'ha celebrat anualment de manera ininterrompuda durant quinze anys en què s'analitzen temes d'actualitat des del punt de vista jurídic i d'altra banda, els Seminaris de Política Pública d'economia social.

Entre els Congressos el IUDESCOOP ha organitzat diversos tant d'àmbit nacional com internacional, entre ells, el Congrés d'investigadors del cooperativisme de la ACI en 2004, de la Xarxa Rulescoop 2012, Congressos d'investigació en economia social de CIRIEC-Espanya i el XXXIII Congrés de CIRIEC Internacional celebrat al juny de 2022 a València amb la participació del Premi Nobel d'Economia Paul Krugman i l'economista Mariana Mazzucato.

Col·laboració i partenariats

El IUDESCOOP ha desenvolupat nombrosos llaços de col·laboració, alguns especialment estrets, autèntics partenariats, durant els seus 20 anys de trajectòria. Mereixen ser destacats els partenariats amb CIRIEC-Espanya i amb la Generalitat Valenciana.

La col·laboració més important desenvolupada pel IUDESCOOP és la que manté amb CIRIEC-Espanya des de l'any 1989, quan es va signar un conveni de col·laboració entre esta associació científica i la Universitat de València, a través del seu Rector. Este conveni establia les línies de col·laboració, la creació d'un Institut Universitari d'Economia Social i Cooperativa, la cessió d'espais i l'activació, en règim de col·laboració, del centre de documentació CIDE.

La segona línia de col·laboració principal del IUDESCOOP és amb la mateixa Generalitat Valenciana, a través de la seua Conselleria d'Economia Sostenible,

contant amb una línia de finançament anual sostingut per al desenvolupament d'activitats de formació, divulgació, investigació i foment de l'economia social i el cooperativisme.

El IUDESCOOP també ha ordit altres relacions institucionals amb les Administracions públiques locals, nacionals i internacionals, així com les entitats representatives del sector cooperatiu valencià, com CONCOVAL, del tercer sector valencià, com la Plataforma del Tercer Sector, així com altres entitats representatives.

En esta activitat de 'teixint xarxes' s'han establert vincles amb la resta de les Universitats Públiques Valencianes, així com amb Florida Universitat Cooperativa fent-los partícips dels projectes d'investigació, formació reglada i no reglada i en matèria de transferència.

En este punt destaquem la col·laboració interuniversitària amb la Xarxa ENUIES i amb RULESCOOP. La primera va sorgir a partir de les Trobades nacionals de Centres i Instituts universitaris propiciats per CIRIEC-Espanya. En 2003 es va proposar la seua creació, vinculant-se a CIRIEC per ser l'organització científica que aglutina a tots estos centres i Instituts i manca la xarxa de personalitat jurídica pròpia. La segona, la Xarxa Rulescoop, és la Xarxa Universitària Eurolatinoamericana en Estudis Cooperatius i d'Economia Social i sorgeix a conseqüència dels resultats d'un projecte ALFA finançat per la Comissió Europea, i executat entre els anys 2003 i 2005. L'objectiu central de la Xarxa RULESCOOP, tal com es declara en el seu conveni interuniversitari de cooperació és: "...establir formes de col·laboració en l'àrea de l'economia social, economia solidària i cooperativisme, per a dur a terme activitats docents, d'investigació i d'extensió universitària (divulgació universitària)".

El Centre de documentació i informació CIDECA

El CIDECA -Centre d'Informació i Documentació Europea d'Economia Pública, Social i Cooperativa- és un centre de documentació adscrit al IUDESCOOP i a l'associació científica CIRIEC-Espanya amb seu a la Biblioteca de ciències socials de la Universitat. Va ser creat en 1989 per acord de la Junta de Centre de l'Escola d'Estudis Empresarials de la UV.

El CIDECA, com reflecteix el seu web, dona suport a la investigació i la formació en matèria d'economia social i cooperativisme, proporcionant informació especialitzada i assessorament a investigadors, professors, professionals del sector, estudiants i altres persones interessades en temes d'economia social, particularment en tot el relatiu a cooperatives de tre-

ball associat, cooperatives agràries, societats laborals, entitats voluntàries sense ànim de lucre i associacionisme, així com sobre temes d'ocupació, serveis socials, polítiques públiques i turisme rural.

Compta amb nombroses bases de dades i una biblioteca virtual. També edita la revista Notícies de l'economia pública, social i cooperativa, revista de divulgació de caràcter quadrimestral que inclou una part temàtica versada sobre temes d'actualitat.

Publicacions

La investigació realitzada pel nostre institut es plasma en publicacions que anualment s'incorporen a la memòria d'investigació de la Universitat de València. Amb això es pretén avaluar la qualitat i els resultats obtinguts pels investigadors del IUDESCOOP.

No obstant això, en aquesta memòria no apareixen referides tots els resultats, sinó solament una part, en particular, la participació en congressos i reunions científiques que fins a 2023 queden prop de les 600 contribucions; en el cas de les publicacions en revistes de reconegut prestigi tenim 500 publicacions, la participació en capítols de llibres i altres publicacions superen els 400 i els resultats publicats en llibres de contingut científic i publicacions multimèdia quasi aconsegueixen els tres centenars en estos 20 anys de vida del nostre Institut.

El IUDESCOOP, en el partenariat format amb CIRIEC-Espanya a través del CIDECA, realitza publicacions periòdiques. Concretament és degana en la nostra Universitat la publicació d'esta revista de 'Notícies de l'Economia Pública, Social i Cooperativa', més popularment coneguda com a 'Notícies del CIDECA', la primera edició del qual data de juny de 1991.

Esta publicació va nàixer amb el propòsit d'establir una comunicació permanent i periòdica entre els professionals del sector de l'Economia Social i el món acadèmic universitari i, en general, entre totes les persones interessades en este camp, la publicació s'ha afermat amb el temps i gaudeix d'un cert reconeixement en el sector. Este reconeixement va tindre la seua principal manifestació en l'obtenció del Premi Pepe Miquel 2007 al Millor Treball Periodístic, que atorga la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana.

IUDESCOOP col·labora també amb dues revistes científiques de gran prestigi en l'àmbit nacional i internacional. D'una banda, 'CIRIEC-España, revista d'economia pública, social i cooperativa', la qual és una revista científica quadrimestral, iberoamericana fundada en 1986 i publicada per l'associació científica CIRIEC-España. Publica articles originals d'alta

qualitat de les disciplines d'Economia, Ciències Socials, Polítiques i Dret. Es troba actualment indexada en WOS i SCOPUS. D'altra banda, la Revista Jurídica d'Economia Social i Cooperativa és la Revista Jurídica de CIRIEC-Espanya. Naix en 1990 com CIRIEC-Espanya, Legislació i Jurisprudència i en 1999, a partir del seu número 10, modifica la seua denominació per l'actual.

IUDESCOOP ha publicat nombrosos resultats de la investigació realitzada a través de monografies i llibres científics, la major part d'ells en obert per a la consulta per la comunitat universitària i per les entitats i col·lectius interessats en la matèria.

Entre els últims títols es troben:

- Mecanismes de col·laboració públic privada a través d'entitats de l'economia social, dirigit per VAÑÓ VAÑÓ, María José (dir.) IUDESCOOP, 2023.

- Claus de la col·laboració públic-cooperativa en l'àmbit local: habitatge, ocupació i serveis públics. FAJARDO GARCÍA, Gemma; VAÑÓ VAÑÓ, María José i MERINO GARRIDO, Francisco, València: Federació de Cooperatives d'Habitatges i Rehabilitació de la Comunitat Valenciana (FECovi) 2021.

- Les polítiques públiques d'economia social desplegadas pels ajuntaments de la Comunitat València, CATALÀ ESTADA, Betlem, València: CIRIEC-Espanya, 2021.

- Despoblament i desenvolupament rural. Propostes des de l'Economia Social, FAJARDO GARCÍA, Isabel Gemma i ESCRIBANO PIZARRO, Jaime (Coords.) València: CIRIEC-Espanya, 2021.

Bibliografia

A.A.V.V. (2002): *Enseñanza del cooperativismo y de la economía social en la Universidad*. Experiencia y proyecto de futuro, Publicaciones de la Univ. Católica de Avila, Avila.

BAKAIKOA, B. (2003): *Los institutos y centros de investigación en economía Social como elementos de promoción y coordinación científica*, I Encuentro Nacional de Institutos y Centros Universitarios de Investigación en Economía Social – Enuiés, Valencia.

CHAVES, R. (1999): La Economía Social como enfoque metodológico, como objeto de estudio y como disciplina científica, Ciriec-Espanya, N° 33, p. 115-140.

DÍAZ, M. (coord.) (2023): *La formación universitaria en economía social en España. Informe de 2023*. CIRIEC-Espanya y Ministerio de Universidades, Valencia.

FERNÁNDEZ, J. y MARI, S. (2002): "La investigación en economía social a partir de la tercera edición del Directorio Nacional de investigadores en economía social", *Noticias de la economía pública, social y cooperativa*, n° 34, pp. 45-55.

GARCÍA-GUTIÉRREZ, C. y JULIÀ, J.F. (Coord.) (2001): *3º Directorio nacional de investigadores en economía social*, CIRIEC-Espanya, Valencia.

MONZÓN, J.L. (2003): "La investigación en Economía Social en el contexto europeo", I Encuentro Nacional de Institutos y Centros Universitarios de Investigación en Economía Social – Enuiés, Valencia.

MOYANO, J. et al. (2002): "La enseñanza universitaria en empresas de participación: estado de la cuestión"; en Vargas, A. y Lejarriaga, G. (dir): *Las empresas de participación en Europa: el reto del siglo XXI*, Univ. Complutense de Madrid – Esc. Est. Cooperativos, Madrid, pp. 275-296.

NOTICIAS DE LA ECONOMÍA PÚBLICA, SOCIAL Y COOPERATIVA (2003): Monográfico sobre 'Institutos Universitarios de investigación en Economía Social'.

TOMÁS CARPI, J.A. (1988): "Ley de Reforma Universitaria, Universidad y Economía Social. La problemática formativa e investigadora", en A.A.VV: *II Jornadas de estudio sobre Economía Social*, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, Madrid, pp. 101-119.

VICENT CHULIÀ, F. (1986): "Universidad y cooperativismo: actividades de formación, estudio e investigación", en: AAVV: *Jornadas de estudio sobre universidad, cooperativismo y economía social*, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, Madrid, pp. 147-165.

MEMÒRIA D'ACTIVITATS DEL IUDESCOOP 2003-2023

L'última de les activitats fruit del 20 aniversari ha sigut la memòria d'activitats de l'institut. Es tracta d'un document que, segons la directora del IUDESCOOP Maria José Vañó, "llança llum sobre l'incansable treball i la dedicació de tots els que han participat en esta institució. Representa un tribut a la perseverança, la passió i la col·laboració que han caracteritzat a IUDESCOOP al llarg de les seues primeres dues dècades. Ací es recull un llegat d'assoliments, superació d'obstacles i un compromís continu amb l'excel·lència."

La memòria s'estructura en diversos apartats. En primer lloc, i després de la corresponent presentació de l'actual directora, es troba una carta conjunta dels Directors del IUDESCOOP expressant els seus desitjos

per a l'organització. En segon lloc, hi ha una part d'estructura organitzativa on s'exposa quals és la missió visió i valors de l'institut, els seus òrgans de govern i els seus membres actuals. En tercer lloc, una part on es recopilen les principals activitats d'investigació (línies i projectes), transferència (càtedres i entitats col·laboradores) i formació (doctorat, màster, màster propi, MOOC, diplomes i jornades i seminaris). Finalment, en la part final de la memòria, es mostren alguns apartats com els estudis i publicacions de l'institut, la institució CIDEA, les principals dades econòmiques, i les xarxes socials del IUDESCOOP. La memòria d'activitats és lliure es pot consultar en el següent enllaç: <https://ciriec.es/wp-content/uploads/2023/11/Memoria-Actividades-2023-1.pdf>

VNIVERSITAT [UNIVERSITY LOGO]
DE VALÈNCIA

IUDESCOOP
Institut Universitari d'Investigació en Economia
Social, Cooperativisme i Emprenedoria

**GENERALITAT
VALENCIANA**
Conselleria de Educación,
Universidades y Empleo

IUDESCOOP, 20 ANIVERSARI. Per molts anys!

Per Emilio Sampedro Baixauli i Nardi Alba Benaches
President i Directora, respectivament, de Concoval -
Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana

Les cooperatives sentim a la Universitat de València com un valuós aliat, que contribuïx a donar visibilitat al nostre model econòmic i que, a més, aporta rigor i profunditat a les investigacions científiques sobre la nostra realitat; i no sols a la Universitat de València, sinó també a la Politècnica (en particular al CEGEA) i a institucions com CIRIEC-Espanya. Volem dir-ho molt clar, perquè -des del nostre punt de vista- és necessari posar en valor les coses que a vegades no apreciem prou: la col·laboració entre l'Acadèmia i l'Empresa.

A València podem dir amb orgull que tenim un pol indiscutible d'investigació cooperativa en diverses universitats, amb un planter extraordinari de professorat que ha fet del cooperativisme l'objecte dels seus estudis i que ha orientat el seu treball al descobriment intel·lectual d'esta realitat. No obstant això, el que ens sembla més important és que hi ha una voluntat nítida d'establir relacions permanents de col·laboració amb les organitzacions cooperatives per a aproximar les esferes acadèmica i de representació, i precisament esta circumstància ha sigut clau en el desenvolupament, tant del propi cooperativisme valencià com de les institucions acadèmiques vinculades a l'economia social, impulsant també al mateix temps la carrera investigadora i docent del professorat involucrat. Pensem que això no ha ocorregut per casualitat, sinó perquè les persones al capdavant, en un i un altre costat, han tingut el caràcter i la intel·ligència que es precisen per a superar la temptació d'acomodar-se en els seus respectius hàbitats i enriquir així el treball realitzat en totes dues parts. El que és una simbiosi en tota regla: tots hem guanyat treballant junts.

En primer lloc, les cooperatives hem guanyat prestigi i visibilitat. Eixa òptica privilegiada que ens aporta la Universitat, des del seu coneixement teòric (i a vegades no tan teòric), reforça la singularitat del cooperativisme i -com déiem- li afegim valor, profunditat i interès. I, a més, ho dona a conèixer en àmbits que són aliens a la pròpia acció empresarial: allà on no podem arribar les organitzacions representatives del cooperativisme i les pròpies cooperatives, han exercit de cooperativistes les nostres companyes i companys de la Universitat. I ho han fet amb plus, perquè la sig-

natura del Iudescoop és un aval de qualitat, rigor i credibilitat. Els nombrosos informes que investigadors valencians han elaborat per a institucions espanyoles i internacionals han alimentat -i continuen alimentant- la tradició teòrica de l'economia social. A més, els treballs que en matèria estadística es duen a terme són d'una gran utilitat per a la comunicació a l'opinió pública de l'impacte que el cooperativisme té en l'economia. En esta línia, el recentment constituït Portal Estadístic de l'Economia Social Valenciana (Valestat), del consell científic i assessor de la qual forma també part Concoval, ha vingut a cobrir un buit d'informació absolutament indispensable per a l'adequada avaluació del desenvolupament cooperatiu en el nostre territori.

En segon lloc, volem referir-nos a la transferència de coneixement. Quan diem que les universitats públiques han d'estar al servici de la societat i demanem que la tasca investigadora s'encamine cap al que necessiten les empreses, ens estem referint precisament al treball que fan els qui aporten innovació al cooperativisme des de l'esfera acadèmica. El nombre de projectes i treballs conjunts entre la universitat i les cooperatives en la Comunitat Valenciana és immens i la contribució de les institucions acadèmiques és impagable en molts aspectes. Per a nosaltres ha sigut especialment útil la col·laboració de la Universitat en la investigació sobre qüestions que tenen per al cooperativisme valencià un valor estratègic: els treballs de professorat vinculat al Iudescoop han contribuït de forma molt notable a promoure la col·laboració públic-privada en l'àmbit del cooperativisme, a atraure cap al perímetre cooperatiu a les comunitats energètiques, a impulsar la polivalència en les cooperatives, a regular els habitatges col·laboratius, a desenvolupar una empremadoria innovadora, a alinear l'acció cooperativa amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible, a aprofitar els avantatges competitiu que ofereix la digitalització, o a enfortir el paper de les cooperatives en la lluita contra la despoblació. I tot això ens ve molt bé, perquè necessitem més innovació (legal i social), ja que cada vegada hi ha més projectes que no encaixen bé en el cooperativisme convencional. Hem de perdre

"Visibilitat, prestigi, innovació, joventut... És clar que tenim raons per a estar agraïts a la Universitat, i ho estem. Per això, volem donar públicament les gràcies a les investigadores i investigadors que contribuïxen a dignificar la nostra manera de fer economia".

la por de ser creatius: tot es pot cooperativitzar. I en la Comunitat Valenciana estem decidits a ser una referència i un exemple en este terreny.

El tercer element que volem destacar és el talent jove. Quasi la meitat de les ocupacions en cooperatives valencianes els ocupen persones menors de 40 anys i, no obstant això, tenim un seriós problema de relleu generacional, sobretot en alguns sectors, com l'agroalimentari. Augmentar la presència del cooperativisme en la universitat i elevar-la a la categoria de disciplina acadèmica és una de les maneres més efectives de formar cooperativistes per al futur. Precisament, un dels eixos del Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social apunta a la necessitat que esta siga tinguda en compte en els diferents nivells educatius i en els programes d'emprenedoria. És fonamental "seduir" a la joventut i, per a això, ens convé enfortir els vincles de col·laboració entre la universitat i les empreses cooperatives.

I, finalment, hi ha un quart aspecte en el qual l'aliança entre la Universitat i les organitzacions cooperatives desemboca en una fèrtil col·laboració: la construcció de polítiques públiques. Els estudis són nombrosos també en este punt i el treball investigador per a l'Administració Pública és ingent, però ens interessa referir-nos a una experiència singular que -en la nostra opinió- podria servir d'inspiració en altres àmbits territorials i materials. Ens referim al 'Fent Cooperatives', el pla de suport i foment del cooperativisme de la Comunitat Valenciana, que ha completat ja dues edicions. Volem destacar el privilegi que ha suposat per a Concoval, que vam ser l'organització que va rebre del Consell Valencià del Cooperativisme l'encàrrec de dirigir i coordinar l'elaboració del pla, comptar amb persones expertes de la Universitat de València. Quan es va presentar el segon pla Fent Cooperatives ens vam atrevir a pronosticar que molt prompte es convertiria en un referent per a la resta d'Espanya i d'Europa en matèria de polítiques públi-

ques de foment de l'economia social. I així va ser: el pla valencià es va destacar com un exemple innovador per a la promoció del cooperativisme en diverses conferències i congressos europeus. El nostre Fent Cooperatives, que s'ha convertit ja en un emblema del cooperativisme valencià, posa en valor la potència econòmica i el compromís social d'estes empreses i té per objecte aconseguir una millora en la seua competitivitat. Hui, el tercer Fent Cooperatives està en embrió i sens dubte serà, una altra vegada, un exercici integrador en el qual la universitat tornarà a col·laborar amb el moviment cooperatiu.

Visibilitat, prestigi, innovació, joventut... És clar que tenim raons per a estar agraïts a la Universitat, i ho estem. Per això, volem donar públicament les gràcies a les investigadores i investigadors que contribuïxen a dignificar la nostra manera de fer economia. I no parlem sols de treball: ens referim a la passió amb la qual posen la seua autoritat intel·lectual al servici del cooperativisme, proporcionant sòlids arguments per a situar l'economia social en el lloc que mereix dins de la confusa col·lecció de noves economies que nodriren els textos acadèmics i polítics. Volem donar-los les gràcies per la seua complicitat, pel seu afecte i per la seua generositat.

Fa uns anys, en un solemne acte públic, el professor José Luis Monzón va pronunciar un impecable discurs en el qual va assegurar que "per als qui treballem en el món de la investigació, les cooperatives són la nostra esperança; l'esperança de tots els que creem en la cultura del treball, la participació democràtica i la solidaritat. Reforcen les nostres conviccions en un model d'empresa basat en la cooperació i en la subordinació del capital a la satisfacció de les necessitats humanes". I ens deia a les cooperatives que els nostres èxits eren els seus. Doncs, de la mateixa manera, companyes i companys de la Universitat, els vostres èxits són els nostres.

FELICITACIÓ DE LA PLATAFORMA DEL TERCER SECTOR DE LA COMUNITAT VALENCIANA I PREMI CERMI CV AL IUDESCOOP

**Per Luis Vañó Gisbert,
President de la Plataforma del Tercer Sector de la Comunitat Valenciana**

És un honor i un vertader plaer contribuir ací com a president de la Plataforma del Tercer Sector de la Comunitat Valenciana (PTS CV) i del Comité de Representants de Persones amb Discapacitat de la Comunitat Valenciana (CERMI CV), per a celebrar el vintè aniversari de IUDESCOOP, l'Institut Universitari d'Investigació en Economia Social, Cooperativisme i Emprenedoria de la Universitat de València.

Des de la seua fundació fa vint anys, IUDESCOOP ha emergit com un far d'excel·lència i un catalitzador de transformació en el món de l'economia social i el cooperativisme.

En la seua dedicació incansable a la investigació, a l'educació i a la col·laboració entre la Universitat i l'Economia Social; juga un paper crucial en el desenvolupament i la promoció d'un model econòmic que no sols busca l'eficiència i la productivitat, sinó que també prioritza la inclusió, l'equitat i la sostenibilitat; i a través de les seues innovadores iniciatives, programes, materials didàctics, seminaris, doctorats, etc. IUDESCOOP ha contribuït significativament a redefinir els paradigmes econòmics tradicionals, emfatitzant la importància de valors com la solidaritat, la cooperació i la responsabilitat social.

En la seua trajectòria, IUDESCOOP ha establert un estàndard d'excel·lència, no sols en termes de resultats econòmics, sinó també en la creació d'un impacte social positiu; on els seus esforços han sigut fonamentals per a fomentar un enteniment més profund de com les pràctiques econòmiques poden i deuen evolucionar per a respondre als desafiaments socials i ambientals contemporanis.

La institució ha sigut un espai de trobada i diàleg entre acadèmics, professionals, i les entitats del tercer sector; promovent així un intercanvi de coneixements i experiències que ha enriquit el camp de l'economia social; impulsant i promovent qualsevol iniciativa encaminada al desenvolupament de l'estudi i la investigació en l'àrea de l'economia social i cooperativa.

A més, IUDESCOOP ha exercit un paper vital en la formació de líders i professionals amb una visió ètica i socialment responsable, equipant-los amb les eines i el coneixement necessaris per a impulsar un canvi positiu en els seus respectius camps; i on el seu enfocament holístic en l'ensenyament ha assegurat que els principis de justícia social, equitat i sostenibilitat siguen integrats en totes les seues activitats i programes, preparant així a les futures generacions per a liderar amb l'exemple en la construcció d'un món més just i sostenible.

En estos vint anys, IUDESCOOP ha destacat pel seu enfocament innovador i la seua dedicació a la promoció del benestar comunitari; impulsant investigacions pioneres i programes educatius que no sols busquen la maximització de beneficis, sinó que posen en el centre el valor intrínsec de les persones i la construcció d'una societat més justa i equitativa.

I este compromís indestructible amb la inclusió i la sostenibilitat ha permés a IUDESCOOP establir-se com un referent, on la seua capacitat per a adaptar-se als canvis i desafiaments del segle XXI, mantenint sempre un enfocament humà i ètic en les seues pràctiques, ha sigut clau en el seu èxit i reconeixement; i on la institució no sols ha contribuït significativament al camp acadèmic i a la investigació, sinó que també ha jugat un paper crucial en la transformació de comunitats a través de la implementació de projectes que fomenten la cooperació, el desenvolupament local i autonòmic i l'apoderament de grups vulnerables; i per tant en este aniversari no sols celebra dues dècades d'assoliments, sinó que també reafirma el compromís de IUDESCOOP amb un futur on l'equitat i la cooperació siguen pilars fonamentals de la nostra societat.

Com a president de la PTS CV i CERMI CV, he sigut testimoni de com IUDESCOOP ha treballat incansablement per a incloure i valorar la diversitat en tots els seus aspectes, especialment pel que fa a les persones amb discapacitat, i a través de les seues col·laboraci-

ons estratègiques i el seu enfocament en la integració social i laboral; IUDESCOOP ha contribuït significativament a la creació d'oportunitats i a la millora de la qualitat de vida del nostre col·lectiu.

I, és per totes estes raons, que m'ompli d'immens orgull i alegria proclamar en este esdeveniment commemoratiu en honor al vostre vinté aniversari, que el CERMI CV ha triat concedir a IUDESCOOP el Premi d'Acció Social en la IV edició dels Premis CERMI CV.

Este reconeixement us serà entregat el 4 de desembre a la sala Vinatea de Les Corts Valencianes, en un esdeveniment que s'alineja amb les celebracions del mes de desembre, dedicat a commemorar el Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat que és oficialment el 3 de desembre.

Este premi reconeix la destacada contribució del IUDESCOOP en l'àmbit de l'economia social i el cooperativisme, i el seu compromís indestructible amb

la creació d'una societat més inclusiva, equitativa i justa.

En nom del CERMI CV, felicite a IUDESCOOP per este merescut reconeixement i pels seus vint anys d'incansable labor.

El vostre llegat és un testimoni del que es pot aconseguir quan es treballa amb passió i compromís, mantenint una visió clara cap a un futur més just per a tots, i és ací on la relació entre IUDESCOOP i el tercer sector d'acció social es revela com un tapís d'economia social, teixit amb la cooperació i solidaritat que reflecteixen un compromís indestructible amb el desenvolupament sostenible i l'equitat, inspirant i impulsant a innumbrables individus a ser arquitectes d'un futur més inclusiu, social i pròsper per a tots i totes.

Moltes gràcies.

CONCLUSIONS A ESTE MONOGRÀFIC SOBRE EL 20 ANIVERSARI DEL IUDESCOOP

El 20 aniversari de IUDESCOOP ha portat amb ell un any replet d'activitats on s'ha fet un exercici de retrospectiva i memòria sobre totes aquelles iniciatives, projectes i persones que han deixat empremta en la institució; però també s'ha parlat del futur i dels grans desafiaments que com a organisme encara ha d'assumir i de la llarga vida acadèmica que li queda per davant. Les tres jornades, l'acte d'aniversari, el llibre col·lectiu, la memòria d'activitats i ara també este tema d'actualitat han sigut els sis grans reptes que es va marcar el Comité Organitzador del 20 aniversari en els seus inicis i després de fer el balanç i posar en comú el desenvolupament de totes elles el resultat és molt positiu.

Una de les idees més repetides en l'acte d'aniversari va ser que entre les principals fortaleces del IUDESCOOP destaca les bones relacions i potents aliances que ha anat forjant al llarg la seua trajectòria. Xarxes de col·laboració que han creat amistats entre els membres de l'institut i altres investigadors de l'àmbit de l'economia social. En eixe acte de celebració, alguns d'ells no van deixar passar l'oportunitat de dedicar unes afectuoses paraules a la institució. La Catedràtica Carmen Marcuello assenyalava la "importància de celebrar i la importància de revisar el que s'ha fet, així com d'agrair. És el moment també de mirar al futur i continuar potenciant la cultura de l'economia social". Al seu torn, la Directora del Centre d'Estudis Cooperatius de la Universitat Santiago de Compostel·la (CECOOP), Maite Cancelo, indicava que IUDESCOOP és un referent en tota Espanya i que "estem esperant sempre per a veure el que fan a València per a agafar idees." Així mateix, en el pla personal apuntava que "en el IUDESCOOP vaig trobar a un munt de persones i a una família amb les quals comparteixes experiències acadèmiques, però també vitals".

Una altra de las figures que també va intervindre va ser Gustavo Zaragoza, el qual va destacar la idea que l'economia social té un gran repte i oportunitat per davant per a enfrontar-se al desafiament de la longevitat de les persones majors: "Crec que s'obri una gran oportunitat a l'economia social amb l'atenció a les persones majors. Per a desenvolupar-ho han de ser presents els valors de l'economia social." Al

seu torn, Manuel Alegre, investigador del IUDESCOOP i director de la Càtedra ATA-Universitat de València sobre Treball Autònom va manifestar el seu més profund agraïment en la institució on ha crescut professionalment i va aprofitar per a "Agradir a tots els membres i a l'institut que m'ha permés fer moltes amistats. Per 20 anys més." Finalment, l'últim dels amics que va dedicar unes paraules va ser el president de FECOVI, Vicent Diego Ramón, on es nou va agrair "a IUDESCOOP tots estos anys pel que ens ha acompanyat i per ser un gran interlocutor amb l'administració".

Les cançons també van ser un element destacat en el 20 aniversari, on diversos membres van citar a Serrat en el seu famós "Ara que tinc vint anys, i em sento bullir la sang" i a Gardel en la seua "Que vint anys no és res" per a evidenciar que després de tants anys d'activitat i de ser referents en matèria de cooperativisme i economia social, el IUDESCOOP encara té molt camí per davant. En paraules del seu actual directora, Maria José Vañó, estos vint anys han sigut "un viatge marcat per l'empatia i el compromís ferri d'aquells que l'han fet possible, perquè el IUDESCOOP es mesura en les històries dels qui la componen. Són les persones, amb el seu talent i esforç, els qui han portat a la nostra institució a aconseguir cotes d'excel·lència i assoliments significatius."

Per a concloure este tema d'actualitat, el Comité Organitzador, i fent seues les paraules dels coordinadors del llibre del 20 aniversari desitja felicitar el IUDESCOOP i "expressar la seua satisfacció pel realitzat i aconseguit, per la senda que s'ha traçat i que indica un bon camí per a continuar seguint. Revela, en qualsevol cas, que el grup humà que hi ha darrere està integrat per persones molt actives i compromeses amb el cooperativisme, el tercer sector i l'economia social, sempre des del rigor acadèmic que exigeix l'ésser universitaris."

Pels pròxims 20!

L'ECONOMIA SOCIAL EN ACCIÓ · EN PORTADA

ENTREVISTA A ÀNGEL SOLER, DIRECTOR DEL PORTAL ESTADÍSTIC DE L'ECONOMIA SOCIAL - CIRIECSTAT

Ángel Soler Guillén, Doctor en Economia per la Universitat de València, és el director del nou Portal Estadístic de l'Economia Social - CIRIECSTAT, el projecte de CIRIEC per a recopilar, produir i visualitzar les xifres rellevants del sector a Espanya i les seues regions. Ángel Soler és també investigador associat del Ivie; professor del Departament d'Economia Aplicada de la Universitat de València, i membre de CIRIEC-Espanya. En la seua ja dilatada trajectòria, ha participat en diversos projectes d'investigació internacionals, sent l'investigador principal del projecte per a la Comissió Europea "Improving the soci-economic knowledge of the proximity and social economy ecosystem", actualment en desenvolupament. També en l'àmbit de l'economia social destaquen els seus treballs elaborats en col·laboració amb investigadors de CIRIEC-Espanya sobre igualtat de gènere, educació i mercat de treball, i el foment de la participació dels treballadors en les empreses.

“És un honor haver sigut seleccionat per CIRIEC-Espanya per a dirigir un ambiciós projecte com el Portal Estadístic CIRIECSTAT. Els assoliments durant este any no han sigut pocs, perquè s'ha fet un pas endavant en un context internacional i nacional d'especial sensibilitat amb l'economia social i les seues estadístiques”.

- Estimats Àngel Soler, l'enhorabona pel seu nomenament com a director del Portal Estadístic de l'Economia Social CIRIECSTAT, una iniciativa de CIRIEC-Espanya que vindria a solucionar la necessitat de disposar d'estadístiques fiables i duraderes sobre l'economia social al nostre país i les seues regions. Després del primer any de funcionament, quins assoliments ha obtingut ja el portal CIRIECSTAT?

- Moltes gràcies per la felicitació, és un honor haver sigut seleccionat per CIRIEC-Espanya per a dirigir un ambiciós projecte com este. Els assoliments durant este any no han sigut pocs, perquè s'ha fet un pas cap avant en un context internacional i nacional d'especial sensibilitat amb l'economia social i les seues estadístiques, com s'adverteix en la Resolució de l'Assemblea General de l'ONU (A/77/L60) sobre Economia Social i Desenvolupament Sostenible; en la Resolució de l'OIT sobre Economia Social i Treball Decent; en la Recomanació sobre l'Economia Social i la innovació social de l'OCDE; el Pla d'Acció Europeu (PAE) per a l'Economia Social de la Comissió Europea; el Projecte Estratègic per a la Recuperació i Transformació Econòmica (PERTE) de l'Economia Social i de les Cures; la creació un Comissionat Especial per a l'Economia Social, posat en marxa a l'abril de 2023, i l'Estratègia Espanyola de l'Economia Social 2023-2027, del Ministeri de Treball i Economia Social, entre altres.

De moment CIRIECSTAT s'ha creat com un repositori al qual els usuaris d'estadístiques de l'economia social poden accedir gratuïtament i trobar en un únic lloc web la informació disponible de les diverses entitats de mercat i no mercat que componen l'economia social.

A més, un assoliment de CIRIECSTAT que pot considerar-se una serendipitat que és el descobriment ràpid de què és l'economia social després de visitar el portal. Hem de tindre en compte que el desconeixe-

ment per part de professionals de les Administracions Públiques, docents i estudiants sobre la conceptualització de l'economia social era palpable. CIRIECSTAT, en la seua pàgina d'inici ja mostra de què es compon l'economia social, però en endinsar-nos en l'apartat de “Dades” ofereix clarament a l'usuari les entitats de les quals esta es compon. D'aquesta manera s'aconsegueix un important objectiu de comunicació i de didàctica, simplificant el procés de coneixement a un sol clic.

- És conegut que la informació primària disponible sobre l'economia social es troba en certa manera dispersa, en diferents fonts de dades i suports, i elaborada amb diferents metodologies a quina major dificultat diria vosté que s'està enfrontant en la recopilació i l'anàlisi de les dades de l'economia social a Espanya

- Es pot apuntar que els principals problemes es donen en aspectes com la dispersió de la informació, com bé ha assenyalat, i els diferents formats en els quals es troba la informació estadística, ja que part es presenta en fitxers en format pdf, part en fitxers Excel, i en altres ocasions en informes, gràfics i mapes. A més, a vegades la informació estadística es troba dins del text dels informes, no existint un annex on es detalle aquesta informació. En nombroses ocasions la informació apareix només en forma de gràfica o mapes, però no en forma de taula, la qual cosa dificulta l'extracció de la informació. Finalment, però molt rellevant, hi ha una falta d'actualització de la informació estadística per part de determinats organismes o institucions oficials en l'àmbit nacional, la qual cosa genera una aturada per a determinats agents socials i una dificultat afegida en la presa de decisions, i en el disseny i implementació de les polítiques públiques en relació amb l'economia social.

“De moment CIRIECSTAT s'ha creat com un repositori al qual els usuaris d'estadístiques de l'economia social poden accedir gratuïtament i trobar en un únic lloc web la informació disponible”.

“No obstant això, estem treballant ja en el producte que denominem 'Sèries', un treball realment ambiciós perquè pretén migrar CIRIECSTAT des del seu estat actual de repositori cap a una base de dades relacional en la qual l'usuari seleccione exactament la informació que precisa i desitja en un format determinat”.

- El Portal ha anunciat també que ja està treballant en un nou producte estadístic a l'entorn de les sèries històriques de l'economia social, que suposarà la implementació d'una eina addicional en què consisteix aquesta eina?

-El producte que denominem “Sèries” és realment ambiciós, perquè pretén migrar CIRIECSTAT des del seu estat actual de repositori cap a una base de dades relacional en la qual l'usuari seleccione exactament la informació que precisa i desitja en un determinat format, que prèviament haurà seleccionat.

El primer pas per a la creació d'estes sèries consisteix a seleccionar variables de les quals es té un recorregut històric, com per exemple determinada informació provinent del Ministeri de Treball i Economia Social sobre cooperatives i societats laborals. L'objectiu és que d'estes sèries de dades l'usuari pugui triar les comunitats autònomes o les províncies en les quals estiga interessat, així com el recorregut temporal i el format d'eixida de la informació seleccionada, com per exemple full de càlcul, text o HTML.

Hem de tindre en compte que les sèries del Ministeri de Treball i Economia Social es van deixar d'actualitzar fa alguns anys, i que l'equip científic de CIRIECSTAT durà a terme l'estimació a través de nous mètodes, amb l'objectiu de disposar de l'actualització d'esta informació.

- Per a tot este treball, CIRIECSTAT presenta un equip científic i tècnic amb reconegudes persones expertes de CIRIEC-Espanya i la Universitat de València, tal com reflecteix la seua pròpia Web. Com

definiria vosté a l'equip humà que està darrere del CIRIECSTAT?

-L'equip amb què compta CIRIECSTAT va ser seleccionat amb el criteri de competència tècnica i científica en l'àmbit de l'economia social. És per això que formen part d'ell persones de reconegut prestigi en este àmbit com per exemple la presidenta de CIRIEC-Espanya, Adoración Mozas, i el president de la Comissió Científica de CIRIEC-Espanya, Rafael Chaves, per posar algun exemple destacat. Les seues idees i opinions són tingudes en compte i consultades en els passos que CIRIECSTAT va donant perquè, a més, amb alguns d'ells estem treballant simultàniament en la generació de portals autonòmics d'estadístiques de l'economia social.

El suport de l'equip tècnic resulta fonamental en el desenvolupament d'esta eina perquè la seua experiència, dedicació i capacitat de treball contribueixen decisivament a l'èxit que està aconseguint CIRIECSTAT. Addicionalment he d'assenyalar l'incondicional suport i assessorament que m'ha proporcionat el president de CIRIECSTAT, el professor José Luis Monzón, que amb una dilatada experiència i una gran claredat en les seues idees contribueix d'una forma molt destacada als avanços i èxits d'este portal estadístic.

- Com ja ha comentat vosté al principi de l'entrevista, es dona la circumstància que en els últims mesos organismes tan importants com l'ONU, l'OIT o l'OCDE, en diferents manifestos i resolucions, entre altres propostes i reptes han formulat

la necessitat que als països s'alcen estadístiques de l'economia social sota criteris comuns i per tant comparables com valora vosté aquestes resolucions?

-Estes iniciatives no fan més que manifestar la necessitat de reconèixer la importància d'una part de l'economia de forma més explícita. Per aconseguir este objectiu resulta absolutament necessari poder mesurar i quantificar l'economia social, això és, disposar d'estadístiques que ens assenyalen la importància d'esta manera de treballar i produir en els diferents països que es consideren en els estudis.

- I dins de les peticions que realitzen aquests organismes, en quina etapa o en quin nivell de desenvolupament creu vosté que està la informació estadística en economia social a Espanya?

-Per a considerar la situació d'Espanya plantege dos possibles escenaris, un quant a l'evolució de les estadístiques espanyoles al llarg del temps i un altre en termes comparatius respecte d'altres països. En el primer dels casos s'ha d'assenyalar que les estadístiques de l'economia social a Espanya, especialment en el cas de les cooperatives i les societats laborals, ha experimentat una evolució positiva, comptant amb diferents fonts d'informació alternatives d'organismes oficials nacionals (Ministeri de Treball i Economia Social o Agència Estatal de l'Administració Tributària), si bé és cert que des de fa alguns anys l'actualització de determinades variables s'ha estancat i s'han quedat desfasades. Per tant, a nivell espanyol hui ha de millorar-se quant a producció, homogeneïtzació i actualització de la informació estadística.

D'altra banda, en realitzar comparacions amb altres països del nostre entorn s'observa que Espanya destaca hui per la qualitat de les seues estadístiques, situant-se al capdavant dels països del nostre entorn. En esta situació relativa favorable, la contribució de CIRIEC-Espanya ha sigut determinant donada la seua producció i elaboració d'estadístiques des dels seus inicis.

- I de les múltiples xifres que el CIRIECSTAT ja ha publicat, quins resultats o acompliment destacaria vosté més del cooperativisme i l'economia social a Espanya? Com definiria vosté la seua aportació com a tercer gran pilar de l'economia?

-Entre els assoliments més destacables d'esta part d'economia cal assenyalar que en CIRIECSTAT es recull informació estadística sobre la generació d'ocupació i l'estabilitat laboral, a més d'una major resili-

ència respecte de la resta de l'economia en moments de crisis econòmiques com han sigut la Gran Recessió i la pandèmia de la COVID-19. L'economia social ha contribuït a la creació de llocs de treball estables i de qualitat a més de reduir la taxa de desocupació i millorar la seguretat laboral dels treballadors.

Altres aspectes o aportacions destacables són el foment de la participació dels treballadors i socis en la presa de decisions empresarials i la democràcia econòmica, en donar veu als empleats i membres, la qual cosa al seu torn contribueix a una distribució més equitativa dels beneficis i a una gestió més eficient i sostenible de les empreses. Així mateix, els valors en els quals es basa l'economia social, així com la responsabilitat social la converteix en un element fonamental per a abordar desafiaments com el canvi climàtic, la inclusió social, la lluita contra la pobresa i la igualtat de gènere.

Conseqüentment, l'economia social s'ha convertit al llarg del temps en una part essencial del model econòmic espanyol, juntament amb el sector públic i el sector privat, aportant equitat, sostenibilitat i una perspectiva de l'economia centrada en les persones, la qual cosa ha ajudat a contrarestar les desigualtats econòmiques i a promoure un desenvolupament més equitatiu i just.

- Al costat del CIRIECSTAT em consta que està vosté treballant també en un gran projecte del CIRIEC, en partenariat amb Euricse, per a realitzar un ampli i renovat informe sobre l'economia social a la Unió Europea, seguint el mandat del Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social, aprovat a la fi de 2021 En què consisteix aquest informe?

-L'estudi tracta d'obtenir una mesura de la grandària de l'Economia Social a Espanya i els països de la Unió Europea, a més d'analitzar diversos aspectes rellevants com la tradició de l'Economia Social, el reconeixement que té entre la població i els agents socials, la seua evolució al llarg del temps, els sectors que s'han vist afectats per la COVID-19, així com la seua recuperació i la contribució de l'Economia Social als diferents ecosistemes industrials o sectors d'activitat. Per a la realització d'estes tasques s'utilitza una metodologia comuna en els 27 Estats membres de la UE, la qual cosa permet l'agregació de dades a nivell agregat a la UE.

- I per a quan es preveu la publicació dels seus resultats?

- El projecte encara es troba en fase d'execució. Una vegada tots els països participants hagen comunicat al consorci la seua informació, estos hauran de posar-lo en comú i elaborar un informe que finalment la Comissió Europea presentarà i difondrà. S'ha d'assenyalar que, encara que existeixen uns terminis estipulats, la casuística demostra que sol haver-hi retards en una o diverses fases dels projectes, amb el que previsiblement comptarem amb l'informe a mitjan any 2024.

- En definitiva, Sr. Soler, per què són tan importants les estadístiques en Economia Social i com s'imagina vosté el portal CIRIECSTAT dins de, possem, quatre anys, quan haja passat esta primera fase de recopilació de dades?

-Hem de tindre en compte que disposar d'estadístiques fiables d'esta part de l'economia ajuda a visibilitzar l'economia social, la legitima com a nou camp de promoció pública, contribueix a millorar el disseny i implementació de les polítiques de foment d'esta, i facilita l'avaluació de les polítiques d'economia social pels governs, els seus actors i la societat en general.

Dins de quatre anys imagine CIRIECSTAT com un portal on l'accés a informació a mesura s'haja desenvolupat àmpliament i el repositori siga pràcticament testimonial per a casos d'informació més aviat anecdòtica.

No obstant això, el desenvolupament de la intel·ligència artificial i del procés tecnològic disruptiu actual pot portar-nos a fer canvis que en estos moments no som capaços d'avançar. Malgrat això, sí que espere que el portal es consolide com una eina de referència, utilitzada pels agents decisors de les polítiques públiques en matèria d'economia social, els investigadors especialitzats i pels docents, amb l'objectiu que es recolzen en els seus continguts per a endinsar a l'alumnat en el coneixement d'este vessant de l'economia.

Social Economy News**La actualidad de la Economía Social europea****SEN#22 julio 2023**
Cómo se hizo la definición tripartita internacional de Economía Social y Solidaria (ESS), adoptada en la 110ª sesión de la Conferencia Internacional del Trabajo

Por **Simel Esim**, Responsable del programa de la OIT sobre cooperativas y economía social y solidaria

"Me gustaría compartir algunos aspectos destacados de la elaboración de la definición de Economía Social y Solidaria (ESS), que se adoptó como parte de la resolución de la Conferencia Internacional del Trabajo (CIT) sobre el trabajo decente y la ESS en junio de 2022. La misma definición se incluyó también en la Resolución de la Asamblea General de la ONU sobre la promoción de la ESS para el desarrollo sostenible, adoptada en abril de este mismo año".

[Leer más](#)

DIRECCIÓN GENERAL DEL TRABAJO AUTÓNOMO DE LA ECONOMÍA SOCIAL Y DE LA RESPONSABILIDAD SOCIAL DE LAS EMPRESAS

Unión Europea

En portada
Seúl acoge con éxito el primer Congreso Internacional de CIRIEC de Investigadores en Economía Social celebrado en Asia

Los días 4 a 6 de julio se celebró en Seúl, Corea del Sur, el 9º Congreso Internacional de Investigadores en Economía Social de CIRIEC. Organizado por la Sungkonghoe University, con la colaboración del CIRIEC-Internacional, el congreso contó con la participación de 300 congresistas de 41 países, que presentaron 130 comunicaciones sobre los temas de mayor actualidad de la economía social y cooperativa desde la óptica global hasta la local o regional.

[Leer más](#)
Social Economy News

El butlletí de CIRIEC més internacional i de major difusió i impacte
Una Newsletter de CIRIEC-Espanya i CIRIEC-Internacional al costat de Social Economy Europe
Disponible en tres idiomes: francès, anglès i espanyol

<https://www.socialeconomynews.eu/>

SUBSCRIU-TE A LA NEWSLETTER

L'ECONOMIA SOCIAL EN ACCIÓ · LES NOSTRES FEDERACIONS

LA FEDERACIÓ DE SOCIETATS MUSICALS DE LA COMUNITAT VALENCIANA (FSMCV)

- Seu: Carrer de la Democràcia, 62 - 46018 València
- Telèfon: 96 353 19 43

- Any de constitució: 1968
- E-mail: fsmcv@fsmcv.org
- Web: <https://fsmcv.org/>
- Facebook: <https://www.facebook.com/sociedadesmusicales>
- Twitter: <https://twitter.com/fsmcv>
- Instagram: https://www.instagram.com/fsmcv_/
- Youtube: <https://www.youtube.com/user/fsmcv>

FEDERACIÓ DE SOCIETATS MUSICALS
DE LA COMUNITAT VALENCIANA

La Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana té per objecte la unió entre les associacions que la integren per a promoure, difondre i dignificar l'afició, ensenyament i pràctica de la música, potenciar l'associacionisme i proporcionar a la societat civil un mitjà de desenvolupament i articulació cultural. La Federació està integrada actualment per 547 societats musicals i les seues escoles de música, amb 47.000 músics, 60.000 alumnes i més de 200.000 socis. Les Societats Musicals de la Comunitat Valenciana han sigut declarades Bé d'Interés Cultural pel Govern Valencià i Manifestació Representativa del Patrimoni Cultural Immaterial pel Govern d'Espanya.

La Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana (FSMCV) va nàixer l'any 1968 amb l'objectiu de conjuminar esforços en favor del desenvolupament del col·lectiu de les bandes de música i de l'associacionisme civil.

Les societats musicals representen un cas d'estudi de singular interès per a la Comunitat Valenciana, donada la rellevància en termes socioculturals d'una institució que integra a 547 societats, 60.000 alumnes i més de 200.000 socis. Les bandes de música tenen una tradició formada per múltiples elements i orígens, tan heterogenis com el teatre, l'església, els gremis, associacions i un llarg etcètera.

La gran majoria dels casos són resultat d'un esforç associatiu de les parts més dinàmiques i actives del teixit ciutadà. El vigor del fenomen s'associa també a una permanent demanda popular de música, basada en les tradicions festives valencianes (Falles de València, Festes de Moros i Cristians, Fogueres i altres festes majors).

La principal conseqüència d'este fenomen històric, que s'organitza federativament des de finals dels anys 60, és la consolidació d'una densa xarxa de pràctica i aprenentatge musical, que converteix a les bandes de música en el fet cultural amb major grau de territorialització de la Comunitat Valenciana.

Esta peculiaritat cultural explica també que fora la Comunitat Valenciana la primera comunitat autònoma a establir un marc legislatiu per a regular els actius d'este univers musical, la Llei Valenciana de la Música 2/1998, de 12 de maig.

Tercer Sector cultural

Les Societats Musicals són entitats no lucratives que s'emmarquen dins del Tercer Sector cultural i, per tant, dins de l'Economia Social. Les organitzacions que pertanyen a este sector són una alternativa per als demandants del sector públic o del privat capitalista i lucratiu. En este context, el sector no lucratiu

Les societats musicals, presents en el 95% dels municipis d'Alacant, Castelló i València de més de 500 habitants, conformen un projecte social i educatiu únic en el món i són el principal agent cultural de la Comunitat Valenciana.

sorgeix com l'opció institucional òptima per a la satisfacció de les necessitats socials, en este cas de les necessitats culturals.

Presidents històrics i organització actual de la Federació de Societats Musicals

Des de la seua fundació fins a l'actualitat han passat per la presidència de la FSMCV Antonio Andrés Juan (1968-1973), Vicente Ruiz Monrabal (1973-1976), Enrique Carpi Aliño (1976-83), Ángel Asunción Rubio (1983-1998), Vicente Escrig Peris (1998-2002), Santiago Algado Finestrat (2002-2006), Josep Francesc Almería Serrano (2006-2014), Pedro Rodríguez Navarro (2014-2019) i Daniela González Almansa, actual presidenta.

Cada any té lloc una Assemblea General a la qual assisteixen totes les societats musicals federades. La primera Assemblea General ordinària es va celebrar en el Saló del Conservatori de Música de València l'any 1969.

La Federació està regida per una Junta Directiva, òrgan compost per persones triades democràticament pels representants de les societats musicals assistents a l'Assemblea General. A més, està estructurada en tres Presidències Provincials de les quals depenen les Presidències Comarcals. Per a la gestió, la Junta Directiva treballa amb una matriu de projectes. Cada

Daniela González Almansa, presidenta de la Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana.

projecte compta amb una persona responsable de la pròpia Junta i una comissió de suport que pot estar formada per membres de la pròpia Junta, altres persones de l'estructura federal, emprats, personal tècnic, personal extern, etc.

Junta Directiva de la Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana

Presidenta: Daniela González Almansa

Vicepresident: Ricardo Sales Ballester

Vicepresident Educatiu: Remigi Morant Navasquillo

Vicepresident Artístic: Manuel Muñoz Pérez

Secretària General: Lourdes Gavilá Ana

Presidents provincials: José Ángel Espinós Sanjuán (Alacant); Carlos Sánchez Redorat (Castelló) i Joan Bocanegra Fernández (València)

Al maig de 2018, gràcies a la pròpia iniciativa de la FSMCV, el Ple del Consell aprovà el decret pel qual es declara Bé d'Interés Cultural immaterial la tradició musical popular valenciana, materialitzada per les Societats Musicals de la Comunitat Valenciana. Posteriorment, en 2021, les societats musicals són declarades Manifestació Representativa del Patrimoni Cultural Immaterial per part del Govern d'Espanya. Esta declaració reconeix la labor educativa, social i cultural, única en el món, que representen les societats musicals de la Comunitat Valenciana, algunes d'elles centenàries i bicentenàries.

547 Societats, 60.000 alumnes

La Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana està integrada per 547 societats musicals i les seues escoles de música, amb 47.000 músics, 60.000 alumnes i més de 200.000 socis. Les Societats Musicals valencianes representen el 50% del total de societats musicals a Espanya. Són presents en el 95% dels municipis d'Alacant, Castelló i València de més de 500 habitants, conformen un projecte social i educatiu únic en el món i són el principal agent cultural de la Comunitat Valenciana.

Si bé en quasi totes les localitats de la Comunitat Valenciana existeixen una o diverses bandes de música, hi ha comarques amb una major implantació, entre les quals cal destacar les comarques de l'Horta, El

Camp de Túria, Els Serrans, la Ribera Alta, La Ribera Baixa, La Costera, La Vall d'Albaida, La Safor, La Canal de Navarrés, La Marina Alta, L'Alcoià i El Comtat.

En benefici del públic en general

Els destinataris de les activitats que realitza la FSMCV són les associacions que la componen i, per extensió, els músics i el públic en general.

Així mateix, la FSMCV assumeix la representació i defensa dels interessos generals de les seues societats federades davant les institucions públiques i privades, i sol·licita les ajudes necessàries per a continuar l'ímproba labor cultural i docent de les seues associades.

En col·laboració amb les institucions, ofereix a la societat valenciana activitats culturals i facilita a tota la seua població les millors oportunitats d'accés al ben cultural musical.

La Federació convoca anualment els Premis EUTERPE, amb la finalitat d'homenatjar la música valenciana i d'establir una millor i més fluida comunicació amb les diferents entitats polítiques, socials i econòmiques, i amb el públic en general.

Daniela González és la presidenta de la Federació de Societats Musicals. En la seua opinió, "les nostres societats musicals són un referent cultural, a més d'un agent vertebrador social i territorial de la Comunitat Valenciana. El nostre compromís és continuar treballant per a augmentar la nostra sòlida base de mú-

siques i músics a través dels nostres centres educatius. I, d'altra banda, aprofundir en les qüestions en les quals tenim molt a aportar: turisme, despoblació, medi ambient, igualtat i inclusió".

Impacte cultural i econòmic

La Unitat d'Investigació en Economia de la Cultura i Turisme (Econcult) de la Universitat de València elabora periòdicament per a la Federació de Societats Musicals les 'Dades sobre l'Estructura Econòmica, la Dimensió Econòmica i l'Impacte de les Societats Musicals a la Comunitat Valenciana'. El primer informe es va realitzar en 2009 amb l'objectiu de conèixer la dimensió pressupostària i econòmica de les Societats Musicals en les tres províncies i, per tant, la seua contribució a la creació de riquesa i ocupació, i la distribució territorial de les Societats Musicals en les tres províncies.

El segon estudi, de 2018, va ser presentat pel director d'este projecte i coordinador d'Econcult, professor Pau Rausell. Entre les principals conclusions d'este últim estudi destaca, segons Rausell, que les Societats Musicals han afrontat les crisis financeres amb una notable resiliència, ja que van passar de ser 527 en 2009 a 547 en l'actualitat.

És molt destacable també el creixement del nombre d'educands a les Escoles de Música, que ha crescut un 22%, passant de 43.084 en 2009 a 52.490 en 2016. "La societat valenciana veu a les Escoles de Música un lloc de desenvolupament i creixement en valors. La demanda d'educació musical ha augmentat notablement malgrat les successives crisis".

Adaptant-se als profunds canvis

El nombre creixent d'alumnes posa de manifest que estes Escoles estan sabent adaptar-se als profunds canvis que està patint la societat en estos moments. Les escoles s'estan adaptant a les noves tecnologies, tot això mantenint els valors tradicionals de treball en equip i esforç comú, la necessitat de sentir-se important però no imprescindible i el reconeixement de la labor ben feta, que s'estén entre l'alumnat des d'edats molt primerenques i que són valors cada dia més reconeguts per la societat. També la igualtat de gènere, alguna cosa que en altres activitats encara té molt camí per recórrer.

Pel que fa a la producció, cal assenyalar que si les Societats Musicals foren empreses tindrien un nivell de producció agregat de quasi 66 milions d'euros, la qual cosa les posicionaria com la 170a empresa de la Comunitat Valenciana en termes de facturació. La riquesa que generen se situa entorn dels 40 milions d'euros, un 25% més respecte a l'estudi realitzat en 2009.

"El creixement del Valor Afegit de les Societats Musicals es deu a un model de major austeritat en els consums intermedis i en un notable increment de les despeses de personal i la Seguretat Social, dada directament relacionada amb el creixement dels serveis oferits a les Escoles de Música", explica el coordinador de Econcult.

En relació als ingressos, prop de 50 milions d'euros totals agregats, és més que resaltable que la principal font de finançament de les societats musicals són les matrícules (38,3%), seguides pels convenis amb les corporacions locals (10,4%). A més, destaca l'augment de les ajudes rebudes d'Europa, encara que continuen sent proporcionalment una part molt xicoteta dels seus ingressos (0,4%, aconseguint quasi els 200.000€). Des del punt de vista de l'estructura dels ingressos, les subvencions de totes les administracions continuen situant-se únicament en al voltant del 22%, la qual cosa és mostra de la gran faena realitzada per les Societats Musicals per a mantindre's econòmicament.

L'ECONOMIA SOCIAL EN ACCIÓ · LES NOSTRES EMPRESES I ENTITAS

FUNDACIÓ FINANCES ÈTIQUES, ACTIVISME I ECONOMIA CRÍTICA

- Any de constitució: 2003
- Seu operativa: c/Còrsega, 495 - 08025 Barcelona
Seu social: c/ Santa María, 9 - 48005 Bilbao
- info@finanzaseticas.net

- Web: <https://www.finanzaseticas.net/>
- Twitter: [@ffinanzas](https://twitter.com/ffinanzaseticas)
- Facebook: <https://www.facebook.com/ffinanzaseticas>
- LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/ffinanzaseticas/>
<https://www.linkedin.com/company/valorsocial-info>
- YouTube: <https://www.youtube.com/@comunicacionfundacionfinan9830>

L'any 2003, un grup de 52 organitzacions basques del tercer sector va crear la Fundació Inversió i Estalvi Responsable (Fundació Fiare), amb l'objectiu de la posada en marxa d'una entitat financera que actuarà sota principis ètics. Després d'eixe interés estava la intuïció i el somni que era necessari comptar amb eines financeres que contribuïren a la transformació de l'economia. En 2005 eixa intuïció va començar a convertir-se en un projecte tangible amb la signatura del contracte com a agent de la cooperativa italiana Banca Popolare Etica i l'inici de l'activitat d'intermediació financera a Espanya.

El procés va cristal·litzar en 2013 amb el naixement de l'entitat financera Fiare Banca Etica, amb fitxa del Banc d'Espanya i operativitat en el territori espanyol. En 2014 va arribar l'obertura de la primera sucursal i el progressiu procés d'integració en el Grup Banca Ètica. Fruit d'eixe procés d'integració, en 2017 Fundació Fiare es va convertir en l'actual Fundació Finances Ètiques que al costat de la seua homòloga italiana formen les fundacions culturals del Grup.

Tres àmbits de treball: formació, activisme i suport a l'economia social i solidària

A partir de l'any 2017, amb el canvi de nom i la reforma dels seus Estatuts, s'inicia una nova etapa com a Fundació, definint els seus tres àmbits d'activitat.

En primer lloc, en l'àmbit de generació de coneixement, la Fundació té con fi la promoció de formació, investigació i difusió en matèria de finances ètiques i solidàries. En este sentit, es duu a terme una labor intensa de posada en marxa de cursos i formacions sobre finances ètiques en l'àmbit universitari. Fins ara,

s'han dut a terme programes formatius homologats en la Universitat de Barcelona, la Universitat del País Basc, en el Tecnocampus de la Universitat Pompeu Fabra, en la Universitat Internacional d'Andalusia i en la Universitat de Jaén. Mitjançant estos cursos, més de cent persones, principalment joves, participen cada any en programes formatius sobre finances ètiques.

A més del món universitari, des de la Fundació també es pretén donar suport i recursos al professorat en cicles mitjans. En este sentit, la Fundació forma part de la Xarxa per l'Educació en les Finances Ètiques i Solidàries (RedEFES), que agrupa persones, organitzacions i plataformes que volen promoure l'educació econòmica crítica i les finances ètiques i solidàries com l'engranatge per a una economia que situa en el centre a les persones i el planeta. A través de RedEFES es difonen recursos i activitats per a professorat de cicles mitjans. Al novembre de 2023 s'han celebrat a Bilbao les IV Jornades estatals de RedEFES en les quals han participat quasi un centenar de persones, entre professorat i representants d'entitats que promouen les finances ètiques i el pensament crític en economia.

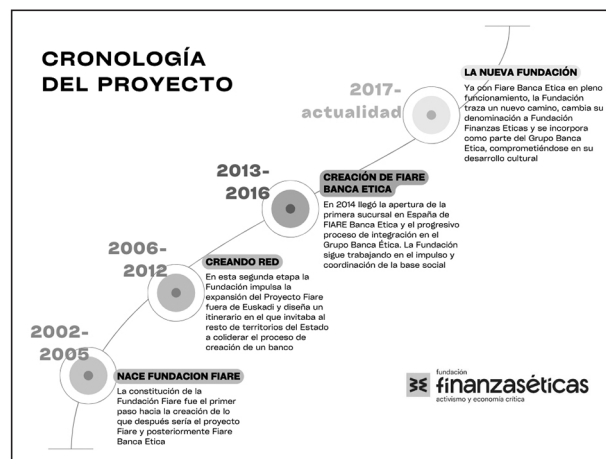
L'any 2003, un grup de 52 organitzacions basques del tercer sector va crear la Fundació Inversió i Estalvi Responsable (Fundació Fiare), amb l'objectiu de la posada en marxa d'una entitat financera que actuarà sota principis ètics.

A més de la formació, en l'àmbit de generació de coneixement s'impulsen activitats d'investigació. La més mediàtica és la publicació anual, al costat de la Fondazione Finanza Etica i FEBEA (Federació Europea de Bancs Ètics i Finançadors Alternatius), de l'Informe sobre les Finances Ètiques i Sostenibles a Europa. En este 2023 s'ha publicat ja el sisé informe de les finances ètiques a Europa. (<https://finanzaseticas.net/landing/sexta-informe-sobre-finanzas-eticas-en-europa/>). A més, des de la Fundació també es publiquen informes sobre el finançament de l'economia social i solidària i sobre microfinances des de la perspectiva de les finances ètiques.

Finalment, en l'àmbit de la generació de coneixement i amb l'objectiu de promoure la investigació sobre finances ètiques, des de la Fundació s'ha posat en marxa el Premi Arcadi Oliveres, amb dues categories. D'una banda, un premi al millor treball de recerca sobre finances ètiques, comptant amb la col·laboració d'entitats com FETS (Finançament Ètic i Solidari) o el propi CIRIEC. D'altra banda, un reconeixement per a la millor proposta pedagògica, que pretén generar noves eines, impulsades en este cas pels propis centres educatius.

Activisme econòmic

A més de la generació de coneixement, la Fundació també es marca com a línia de treball l'activisme econòmic. Este àmbit es desenvolupa amb diverses activitats. D'una banda, participant en xarxes, tant

nacionals com internacionals, que permeten teixir aliances amb altres projectes d'interessos comuns. En este sentit, la Fundació forma part de FEBEA (Federació Europea de Bancs Ètics i Finançadors Alternatius), l'Associació Espanyola de Microfinances (a la qual s'adhereix en 2022), la Plataforma per Empreses Responsables, el Fòrum Social de les Economies Transformadores, Shareholders For Change, Finance Watch, etc.

En esta línia de treball va ser particularment destacable l'organització a Barcelona, al maig de 2022, de la Conferència Europea de les Finances Ètiques, sota el lema «Credit and Beyond» que va tindre una gran notorietat i en la qual van participar representants de bancs ètics de més de 15 països. També destaquen les activitats d'accionariat crític en empreses, en aliança amb determinades organitzacions socials, per a denunciar activitats insostenibles des del punt de vista

Patronat de la Fundació Finances Ètiques

President: Carlos Askunce

Vicepresidències: Mª Victoria de Diego i Marco Piccolo

Secretària: Ángeles Sánchez

Vocals: Marina Galati, Teresa Masciopinto, Mª Socorro Villalba i José Díaz

Direcció de la Fundació: Jordi Ibáñez

Participació de la Fundació en les IV Jornades de RedEFES, a Bilbao.

social i ambiental, com han sigut els casos de la participació en les Junes d'Accionistes d'Endesa, Repsol o Indra.

En 2019 s'impulsa el portal informatiu Valor Social (www.valorsocial.info), en el qual es publiquen notícies i articles sobre temes que afecten el món de les finances ètiques, amb l'objectiu de consolidar-se com una font d'informació i documentació del sector.

Suport a l'economia social i solidària

L'altre àmbit de treball de la Fundació el marquen els seus Estatuts en assenyalar entre els fins de l'organització el buscar, dissenyar i facilitar llits de suport a les entitats del tercer sector i l'economia social i solidària, així com especialment a persones en risc d'exclusió social i financera. En este sentit, inicialment la Fundació va gestionar un fons rotatori per a la promoció de l'economia social i solidària, a Madrid, mitjançant conveni amb l'Ajuntament de Madrid (2016-2021), i un fons d'aval mitjançant conveni amb l'Ajuntament de Barcelona per a facilitar l'accés a crèdit de projectes nous de l'economia social i solidària finançats per Fiare Banca Ètica. A més, durant la pandèmia la Fundació va impulsar el primer fons El Rusc, que va aconseguir recollir més de 20 mil euros per a donar suport a 20 projectes d'economia social i solidària en la fase més dura de restriccions de la pandèmia.

Posteriorment, ja en 2022, s'han posat en marxa tres xicotets fons d'impacte en economia social i solidària, un com a continuació del fons d'aval de Bar-

celona, un altre amb el xicotet municipi d'Arbúcies (Girona) i una reedició transformada del Programa El Rusc. En els tres casos, els fons suposen un procés d'important innovació financera per mitjà dels quals la Fundació es converteix en sòcia col·laboradora de les iniciatives beneficiàries aportant capital, coneixement en l'àmbit del finançament i estructuració dels fons propis i acompanyament tècnic. L'objectiu és enfortir els fons propis de les entitats de l'economia social i solidària i aportar valor social, ambiental i econòmic a través del finançament, l'assessorament i la creació de xarxes.

Conferència anual de la xarxa europea FEBEA a Barcelona, acollida per la Fundació, al maig 2022.

En el període 2022-23 s'han dut a terme dues sessions formatives en les quals han participat 24 entitats de l'economia social i solidària. També s'han desenvolupat 92 sessions d'acompanyament i seguiment en les quals han participat 41 petites i mitjanes entitats de l'Economia Social i Solidària, com l'espai cooperatiu La Surera (Castelló). A més, s'han invertit 128.000 euros en 13 petites empreses de l'economia social i solidària, participant tant en la seua capital social com accedint a la compra de títols participatius.

Aliances i reptes

L'economia social i solidària suposa una aliada indispensable per al treball de la Fundació. En este sen-

tit, en els tres àmbits de treball de la Fundació es promouen les aliances i treball en xarxa amb altres actors de la ESS. En este sentit, en este any 2023, la Fundació s'ha incorporat al CIRIEC, com a actor amb el qual buscar l'impuls de la investigació i formació en temes de finances ètiques. També s'han mantingut contactes amb l'Institut Universitari d'Investigació en Economia Social, Cooperativisme i Emprenedoria (IUDESCOOP), de la Universitat de València.

Durant estos 20 anys d'història, la Fundació no sols ha aconseguit generar un projecte de finances alternatives, sinó que també s'esforça a promoure canvis per a una economia transformadora. Sens dubte un repte complex, però també prometedor, que aposta per continuar enfortint una alternativa financera i impulsant actors transformadors com l'economia social i solidària.

L'ECONOMIA SOCIAL EN LES LLEIS

LES NOVES LLEIS DE COOPERATIVES DE LES ILLES BALEARS I DE LA COMUNITAT DE MADRID

per Amalia Rodríguez González
Professora titular de la Universitat de Valladolid

En els últims temps s'estan publicant normes autonòmiques en l'àmbit de la legislació general en cooperatives. En concret, en este número analitzarem les noves lleis de cooperatives de les Illes Balears i de la Comunitat de Madrid.

Llei 5/2023, de 8 de març, de societats cooperatives de les Illes Balears (BOE núm. 138 de 10 de juny de 2023)

La nova Llei de Cooperatives de les Illes Balears, que ara es comenta, deroga la Llei 1/2003, de 20 de març, de Cooperatives, i també la Llei 4/2019, de 31 de gener, de micro cooperatives. Es tracta d'un text ampli amb algunes interessants innovacions que passem a comentar a continuació.

En primer terme, ha de destacar-se la seua sistemàtica, que s'inicia amb l'Exposició de Motius, en la qual es fa referència a la publicació d'este text amb la finalitat d'adequar-lo a l'experiència legislativa en matèria de cooperatives generada en les Illes Balears des de la publicació de l'anterior llei, de l'any 2003. Tal com destaca la citada Exposició de Motius, des de llavors han passat vint anys i s'ha generat una experiència en l'àmbit de les cooperatives, que fa necessària una reforma de la normativa per a poder adequar-la també a les noves necessitats.

De la mateixa forma, amb este text es procedeix a refondre la normativa existent, millorant la sistematització i la facilitat en la identificació i aplicació de la normativa en vigor, que es dificultava per existir diverses normes en el mateix àmbit. D'aquesta manera, es redueix en un únic text tot el marc jurídic cooperatiu, tant el de les pròpies cooperatives en general com el de les micro cooperatives en particular, regulades ara, com ha quedat indicat, amb una norma específica destinada a estes.

De la mateixa manera, i a conseqüència de la pandèmia de la COVID-19 -que va fer patent la necessitat que les cooperatives comptaren amb mecanismes que permeteren superar les restriccions derivades de l'emergència sanitària-, s'habilita la possibilitat d'adoptar acords sense reunió del consell rector i altres òrgans col·legiats, en arbitrar que es desenvolupen per videoconferència o altres mitjans de comunicació diferents a la presencialitat.

Finalment, la llei conté articles referits a la igualtat en la governança de les societats cooperatives, ja que es persegueix la representativitat efectiva de la seua base social.

El text que ara es comenta es divideix des del punt de vista sistemàtic en 2 títols, 173 articles, 11 disposicions addicionals, 3 disposicions transitòries, 1 derogatòria i 4 disposicions finals.

En el capítol I, compost per tretze articles, s'incorpora en la línia de la simplificació i al seu torn de la potenciació dels mitjans telemàtics, la possibilitat per a les societats cooperatives de tindre una web corporativa mitjançant la qual podran convocar l'assemblea general i posar a la disposició dels socis la documentació i la informació preceptives per a poder dur a terme determinades operacions societàries, com per exemple fusions o transformacions. De la mateixa forma, es preveu la comunicació intrasocietària per mitjans electrònics per a facilitar el dret d'informació de les persones sòcies, així com alhora reduir els costos de les comunicacions.

En el capítol tercer d'este primer títol es preveu l'existència del registre de cooperatives, que incorpora la seua regulació bàsica, juntament amb els principis pels quals es regeix, així com la menció a la simplificació de tràmits i l'eliminació de càrregues o els actes d'inscripció obligatòria, entre altres.

El capítol quart, dedicat a les persones sòcies, incorpora la possibilitat que puguin ser persones sòci-

"La nova Llei de Cooperatives de les Illes Balears, i la de la Comunitat de Madrid, són textos necessaris, que ajuden al fet que el cooperativisme avanci i millori, fomentat la utilització de la forma cooperativa dins de l'àmbit empresarial, com una alternativa en matèria d'emprenedoria".

es, a més, les societats rurals menorquines i les comunitats de béns, les herències jacents o les comunitats de propietaris. A més, se li dona una nova redacció al que constituïa la figura dels socis i sòcies col·laboradors, ampliant les possibilitats que en un altre cas queden reduïdes a la de persones inversores en el capital. S'amplia doncs en el cas de les persones associades la seua formulació a través de l'ampliació, ja que podran participar en activitats auxiliars secundàries accessòries o complementàries de l'activitat cooperativitzada. La persona associada, per tant, tindrà un caràcter més ampli del que tenia la persona sòcia col·laboradora quan la seua participació en exclusiva en el capital, és a dir com a persona sòcia capitalista.

Una menció destacable del text és la continguda en el capítol cinqué, referit als òrgans socials, integrats per l'assemblea general i el consell rector, que constitueixen els elements estructurals necessaris de la persona jurídica, i que es configuren com a òrgans necessaris d'expressió i manifestació de la voluntat de les persones sòcies, i de l'exercici del govern i de l'administració de la societat.

Ha de destacar-se com a novetat respecte al consell rector l'interés per la diversitat de gènere efectiva, que implique un equilibri en la configuració de gènere de la seua base social. De la mateixa forma, s'incorpora com a novetat el fet que la intervenció de comptes es configura com un òrgan voluntari. Si la característica d'este òrgan era la possibilitat de ser ocupat per un soci, ara s'obri la possibilitat al fet que siga ocupat per una persona que no siga sòcia.

Es preveuen altres òrgans socials com el Comité de Recursos i el Comité d'Igualtat. S'atorga una major importància al fons de promoció i educació, intentant dotar-li de solidesa a través de l'increment de la quantia i, de la mateixa forma, s'amplien les finalitats a les quals este es pot destinar.

En les classes de cooperatives, val la pena destacar que juntament amb les tradicionals i les peculiars de la pròpia Comunitat, se li dona importància a les cooperatives d'iniciativa social, com aquelles cooperatives encaminades a promoure l'esperit cooperatiu en activitats relacionades amb la sanitat, l'educació, la cultura o la integració laboral de les persones que pateixen marginació o exclusió social.

Esmentar igualment la interessant redacció dels articles dedicats a les cooperatives d'habitatges, una regulació innovadora que atén la importància reconeguda que este tipus de cooperatives té en les Illes Balears.

En el capítol dotzé s'incorpora la regulació de les micro cooperatives, amb les particularitats que té com per exemple el límit mínim de socis, la seua constitució i inscripció en el registre, la duració màxima i les seues normes de funcionament. La regulació ací continguda substitueix a la que amb una norma pròpia del 2019 regulava les micro cooperatives, però fora del text legal de les cooperatives, amb el que s'unifiquen tots dos textos, atorgant senzillesa i millorant l'accés a la normativa vigent en completar el règim en un únic text.

Podem destacar, per a finalitzar este comentari, que la nova Llei de Cooperatives, de 2023, que ara es comenta, constitueix un text d'interés per les millores que incorpora respecte a la llei de 2003.

Es tracta d'un text actualitzat que inclou, a més, importants innovacions, juntament amb la clara intenció reflectida en el propi text de simplificar i alleugerir càrregues, i incorporar els procediments i tècniques telemàtiques.

Al costat d'això, volem destacar la menció expressa a les qüestions de gènere que s'incorpora en l'àmbit de l'equilibri de gènere en el consell rector, o la possibilitat d'incorporar un òrgan facultatiu al Comité d'Igualtat.

És este, en definitiva, un text necessari, que ajuda al fet que el cooperativisme de les Illes avança i millora, fomentant la utilització de la forma cooperativa dins de l'àmbit empresarial, com una alternativa en matèria d'emprenedoria.

Llei 2/2023 de 24 de febrer, de Cooperatives de la Comunitat de Madrid (BOE divendres 9 de juny de 2023)

El text que ara es comenta, tal com es recull en el Preàmbul d'este, sorgeix per la necessitat de dotar al sector cooperatiu madrileny d'un nou text legal que s'adapte al dret societari, que ha patit profundes reformes, d'una banda, i per un altre per la pròpia experiència adquirida en l'àmbit de les societats cooperatives, que fa necessària la cerca de respostes a les exigències d'un mercat cada vegada més competitiu.

Igual que l'anterior text comentat, ens trobem ací amb una regulació extensa i completa de les societats cooperatives, que actualitza el règim de les mateixes i incorpora els mitjans telemàtics com a fórmula de comunicació eficaç i, sens dubte, menys costosa que els mètodes tradicionals utilitzats.

S'observa en el conjunt de la norma, i en alguns preceptes en particular, un acostament a les particularitats de les societats de capital, i també com a entitat de l'economia social, a les societats laborals anònimes o de responsabilitat limitada.

La perspectiva, per tant, en la publicació d'esta norma en la Comunitat de Madrid, atén la necessitat, segons assenyala el propi text en el Preàmbul, d'eliminar els obstacles existents per a l'adequat progrés de les cooperatives en la Comunitat de Madrid, a fi d'afavorir el seu desenvolupament, així com la competitivitat en el mercat, dotant-les d'una regulació el més completa possible.

La llei s'estructura des del punt de vista sistemàtic en 147 articles, distribuïts en quatre títols i la part final, que consta de quatre disposicions addicionals, dues disposicions transitòries, una derogatòria i tres disposicions finals.

Un punt a destacar en esta norma és la regulació de les seccions de crèdit, limitant les seues operacions a l'interior de la pròpia cooperativa, als seus socis, associats i treballadors.

El capítol primer del títol primer, dedicat a la constitució de la cooperativa, fomenta la flexibilització de l'exigència inicial del nombre de persones sòcies necessàries per a la constitució d'una cooperativa de

treball associat, que queda reduït a dos. En este supòsit la cooperativa disposa d'un termini de 24 mesos per a incorporar al tercer soci, i es prohibeix el retorn cooperatiu entre els socis fins a fer efectiva la incorporació de la tercera persona.

Ha de destacar-se, en relació amb esta regulació, que s'aproxima al règim que sobre esta mateixa qüestió es troba regulada en la Llei de Societats Laborals de l'any 2015 i que permet, a l'efecte de facilitar la constitució d'estes societats, que les mateixes, ja siga en forma de societat anònima o limitada es constituïsquen amb dues persones, però amb un termini per a incorporar a la tercera.

En el capítol quart ha de destacar-se que es limita la responsabilitat dels socis i sòcies pels deutes de la cooperativa a l'import de l'aportació de la persona sòcia al capital social, assimilant-se d'esta manera a les societats de capital.

D'altra banda, en el Preàmbul s'indica que per a facilitar el finançament de les cooperatives, es permet la captació de recursos financers amb caràcter de subordinats, així com el recurs a les participacions especials o la contractació de comptes en participació, ajustant el seu règim, això sí, al que es disposa pel Codi de Comerç que, com és ben sabut, és el text que regula esta figura.

Es potencien els mitjans telemàtics, ja que en el capítol cinqué s'estableix la necessitat que els llibres obligatoris de les cooperatives, una vegada emplenats, es presenten en el Registre de Cooperatives de la Comunitat de Madrid per a ser diligenciats telemàticament.

En el capítol sisé s'inclou la possibilitat de transformar la cooperativa en societat professional.

Una menció especial mereix el capítol nové, dedicat a les classes de cooperatives. S'estableixen classes en funció de les categories i els sectors. Com a categories de cooperatives se citen les de producció, de consum de béns i serveis, especials i per sectors.

En les cooperatives de treball associat cal destacar que s'eleva, fins al 49%, el percentatge d'hores per any que poden realitzar les persones treballadores assalariades amb contracte per temps indefinit en relació amb les hores per any realitzades per les persones sòcies treballadores. Una vegada més, observem les similituds en esta regulació en relació amb el contingut en la Llei de Societats Laborals de 2015.

Es tracta d'un text que intenta en la seua regulació aproximar-se a les societats de capital en general, i a una societat especial com la societat laboral, que és una empresa d'economia social, tal com figura en el catàleg de la Llei d'Economia Social de 2011.

34° Congreso Internacional

CIRIEC

Costa Rica 2024

WHAT STRATEGIES FOR A TERRITORIAL AND HUMAN DEVELOPMENT?

**24-26 APRIL 2024
COSTA-RICA - SAN JOSÉ**

+ INFOS

<https://www.ciriec.uliege.be/en/event-ciriec/34th-ciriec-international-congress-san-jose-costa-rica-24-26-april-2024/>

THE SOCIAL ● ● ECONOMY AT THE CORE OF ● TRANSITIONS

FEBRUARY 12 & 13, 2024

LIÈGE – PALAIS DES CONGRÈS

EUROPEAN SOCIAL ECONOMY MEETING

Register

be
EU
belgium24.eu

This event, dedicated to the inclusive, green and digital transitions, is a unique opportunity for the social economy to bring together practitioners, scientists, policy-makers and other stakeholders to discuss innovative, resilient and inspiring economic models for a more social and sustainable Europe.

These 2 days focusing on social economy feature:

- 3 plenary sessions, 6 workshops, 4 round tables
- Visits to social economy enterprises
- A Social Economy Village
- Networking opportunities and a special "After-work drink at the heart of Social Economy".

Conferència Europea d'Economia Social a Lieja (Bèlgica)
12 i 13 de febrer de 2024

<https://socialeconomy2024.eu/>

NOVETATS BIBLIOGRÀFIQUES

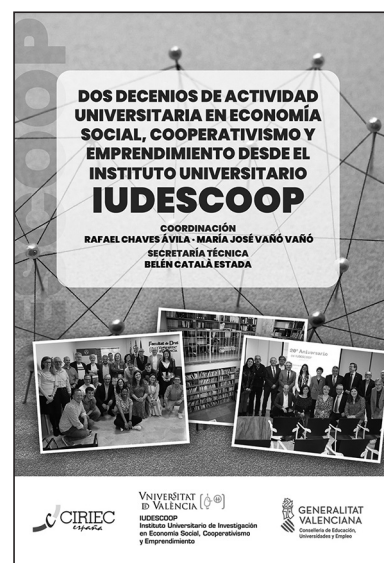
CIRIEC-España, Revista de Economía Pública, Social y Cooperativa, n° 109, noviembre de 2023

Està disponible un nou número, el 109, de 'CIRIEC-España, Revista de Economía Pública, Social y Cooperativa'. El número conté un total de 11 articles sobre temàtiques diverses, entre elles sobre l'economia social com a instrument per a la recuperació econòmica, grups cooperatius, l'estudi i foment de l'economia social en les universitats, emprenedoria, RSE, capital social i ODS, entre altres temes. Els diferents articles contenen exemples i estudis de cas d'àmbit estatal espanyol i de regions com Andalusia, Aragó i País Basc. També es presenten anàlisis de realitats llatinoamericanes, localitzades a l'Argentina, Colòmbia, l'Equador i Mèxic. Amb més de 30 anys de trajectòria, 'CIRIEC-España, Revista de Economía Pública, Social y Cooperativa' és revista referent per a publicar els resultats de les millors investigacions de la cada vegada més àmplia comunitat acadèmica internacional especialitzada en economia social. Els posicionaments aconseguits per esta revista en els rànquings de referència en el món acadèmic (WOS-JCR, Scopus-SJR, FECYT, IDR-Dialnet) així ho testifiquen. A més, tres estudis recents, dos bibliomètrics (Macías et al., 2021; Duc et al., 2021) i un altre sobre indexació de revistes d'economia i d'economia social (CIRIEC-IUDESCOOP, 2023a i 2023b) així ho confirmen, al costat d'un Informe realitzat per CIRIEC-Espanya per a conèixer la valoració de la qualitat de les revistes científiques d'economia social per part de la pròpia comunitat d'investigadors. **Web de la revista:** www.ciriec-revistaeconomia.es.

CHAVES, Rafael y VAÑÓ, Mª José (Coords.), y CATALÀ, Belén (Secr.): *Dos decenios de actividad universitaria en economía social, cooperativismo y emprendimiento desde el instituto universitario IUDESCOOP*, 2023

Entre els anys 2003 i 2023 l'Institut IUDESCOOP ha desenvolupat una intensa activitat de promoció dels models econòmics que fomenten la igualtat social, la democràcia, la solidaritat i la sostenibilitat. Gràcies a la implicació de les més de 30 persones que ho van impulsar, el IUDESCOOP ha aconseguit consolidar-se com un referent en la investigació sobre estes àrees crucials, generant coneixements rellevants que han influït en les polítiques públiques, legislacions i estratègies empresarials orientades cap a un enfocament més humà i participatiu. A més, el seu compromís amb la docència ha sigut continu, formant a professionals i líders compromesos amb la promoció de models econòmics més justos i centrats en les persones. També ha fomentat col·laboracions i establert aliances estratègiques amb altres universitats, organitzacions governamentals i entitats de l'àmbit de l'economia social, consolidant així un impacte positiu en la societat. Després d'una introducció que relata la trajectòria d'esta institució universitària, la present obra conté més de trenta contribucions versades sobre temes molts diversos però de plena actualitat, realitzades per membres del IUDESCOOP, per altres professors tant de la Universitat de València com d'altres universitats, així com per persones expertes i activistes de l'economia social, tant del sector cooperatiu i de l'economia social com de les administracions públiques, que han teixit forts vincles amb el projecte del IUDESCOOP.

CHAVES, Rafael; MONZÓN, José L.; ANTUÑANO, Isidro y GALLEGU, Álvaro: *Fomento del empleo en el Tercer Sector de Acción Social en la Comunidad Valenciana*, CIRIEC-España editorial, 2023

En la Comunitat Valenciana desenvolupen la seua activitat més de 8.000 entitats del tercer sector d'acció social, la gran majoria d'elles associacions sense ànim de lucre. Estes entitats, sorgides des de la societat civil i amb un funcionament democràtic, orienten les seues activitats a la consecució d'objectius de benestar social, atenent col·lectius socials vulnerables, persones amb discapacitat, persones excloses o en risc d'exclusió social, famílies pobres, minories ètniques desfavorides, dones maltractades, expresos, etc. Encara que el tercer sector d'acció social té com una dels seus rellevants característiques l'acció de centenars de milers de voluntaris, en la Comunitat Valenciana dona treball de manera assalariada a més de 50.000 persones. En este Informe s'analitzen les polítiques de foment de l'ocupació a Espanya i en la Comunitat Valenciana aplicables al tercer sector d'acció social i a les persones sobre les quals este sector desenvolupa la seua activitat protectora. Al mateix temps es realitza de manera exhaustiva una anàlisi agregada de l'ocupació en una mostra significativa de 16 entitats rellevants del tercer sector d'acció social que, o bé són d'àmbit valencià, o bé sent d'àmbit nacional tenen una significativa presència en la Comunitat Valenciana. Finalment, l'Informe conclou amb un ampli ventall de conclusions i recomanacions, tant a les entitats del tercer sector d'acció social com als poders públics.

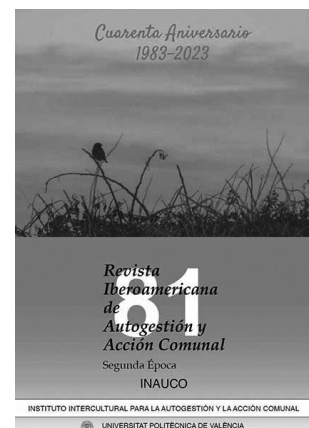
VAÑÓ, María José y AUDIVET, Yarly-Daniella: *Emprendimiento rural socialmente responsable a través de la colaboración público-privada mediante entidades de la Economía Social*, CIRIEC-España editorial, 2023

La responsabilitat social (RS) ha cobrat creixent rellevància en les últimes tres dècades, tant en l'àmbit públic com privat. La integració de la RS en la gestió d'entitats és essencial per a satisfer de manera sostenible les necessitats de l'organització i la seua comunitat, abordant aspectes socials, mediambientals i econòmics. En entorns rurals, les administracions públiques i els ajuntaments exercixen un paper crucial en desenvolupar polítiques públiques adaptades a la seua població i geografia. Este informe destaca la importància d'aplicar el concepte de RS a l'emprenedoria rural, alineant-lo amb l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides. L'emprenedoria rural ha de complir amb els paràmetres de la RS per a ser sostenible, i les administracions locals han de contribuir a això. La Unió Europea exercix un paper fonamental en promoure la Responsabilitat Social Empresarial (RSE), les seues iniciatives proporcionen directrius que ajuden als Estats en la implementació de pràctiques de RSE. Les administracions socialment responsables interactuen en el mercat amb criteris socials, contribuint a construir una societat cohesionada i un sistema econòmic més sostenible. La RS pot mitigar els efectes de crisis econòmiques, reduir la pèrdua d'ocupacions i promoure la igualtat i la inclusió social; el desenvolupament sostenible vol satisfer les necessitats actuals sense comprometre la capacitat de les generacions futures de satisfer les seues.

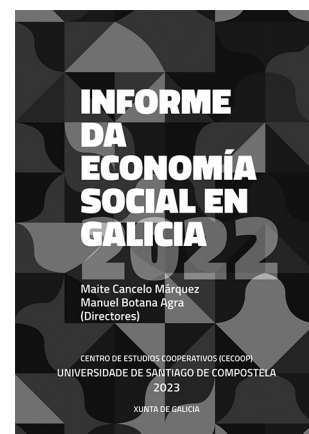
Revista Iberoamericana de Autogestión y Acción Comunal, 40 aniversari, 1983-2023

La Revista Iberoamericana de Autogestión y Acción Comunal - RIDAA ha complit 40 anys. Des dels seus orígens, els conceptes de cooperació, participació i autogestió són centrals en l'anàlisi de la Revista. Les diferents formes d'autonomia i autogovern, així com les manifestacions de les comunitats i els moviments comunals tenen en ella un especial lloc d'atenció. La revista té com a antecedents la creació, en 1975 a València, de la Fundació Laboral d'Assistència i Promoció d'Empreses (FLAPE), presidida per Antonio Colomer Viadel. Com a obra social d'esta Fundació, en 1978 es crea l'Institut Intercultural per a l'Autogestió i l'Acció Comunal (INAUCO), editora d'esta revista. Ara, en el seu 40 aniversari publica el número 81, sobre "Valors i principis en una societat canviant". Després de tota esta trajectòria, i amb la direcció del professor Antonio Colomer, la Revista continua impregnada d'un pensament obert, integrador des de les llibertats, com una concepció de vida que interrelaciona cultura, ètica i convivència. Creu en el valor de la comunitat, nascuda de reciprocitats generoses, que practiquen autoajudes, fan créixer a tots, però no renuncien en ser personal i a la seua autonomia.

CANCELO, Maite y BOTANA, Manuel (Dirs.): *Informe de la Economía Social en Galicia 2022*, CECOOP-Universidad de Santiago de Compostela, 2023

El Centre d'Estudis Cooperatius (CECOOP) de la Universitat de Santiago de Compostela (USC) ha publicat l'Informe de la Economia Social a Galícia 2022. Este informe continua actualitzant la informació recollida en el Llibre Blanc de la Economia Social a Galícia, en el qual es presentaven les principals dades de l'any 2018, dades que posteriorment es van actualitzar amb els informes dels anys 2019, 2020 i 2021, tots ells disponibles en la web del CECOOP. El nou informe ha sigut elaborat per un conjunt de professors i investigadors de les Universitats de Santiago de Compostela i Vigo. L'estudi realitza una fotografia del sector i la seua evolució en els últims anys. A més, recull un apartat sobre el marc jurídic i novetats legislatives, un altre en el qual s'analitzen les polítiques públiques per al desenvolupament de l'Economia Social a Galícia, i una aproximació a l'impacte socioeconòmic de cooperatives i societats laborals. Entre els seus resultats, l'economia social a Galícia ocupa a prop de 20.000 persones de manera directa, sent les cooperatives (1.265) la fórmula empresarial més nombrosa.

MARCUELLO, Carmen; BERNAD, Cristina y PLANA, Elvira (Eds.), *Informe de la Economía Social en Aragón 2021*, Cátedra Economía Social y Cooperativas, Universidad de Zaragoza, 2023

Per huité any consecutiu es presenta l'Informe de la Càtedra Economia Social i Cooperatives de la Universitat de Saragossa, fruit de la col·laboració entre el Govern d'Aragó i esta Universitat. L'informe ha sigut coordinat per Carmen Marcuello (directora de la Càtedra), Cristina Bernad i Elvira Plana, i en el mateix han participat investigadors de diverses àrees de la Universitat de Saragossa. El document proporciona una anàlisi detallada sobre la situació, característiques i evolució durant els últims anys de les principals famílies que conformen el sector de l'economia social en la Comunitat Autònoma d'Aragó. Segons les seues conclusions, l'Economia Social a Aragó estava composta a la fi de 2021 per 7.492 empreses i entitats actives, que donen ocupació directa a 21.660 persones, i ingressen o facturen més de 3.500 milions euros. Totes elles van contribuir al desenvolupament econòmic d'Aragó, generant un valor afegit brut de 659 milions d'euros.

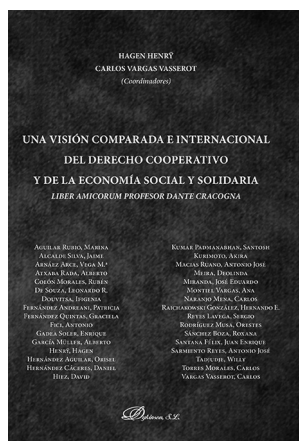

KRLEV, Gorgi; WRUK, Dominika; PASI, Giulio y BERNHARD, Marika: *Social Economy Science. Transforming the Economy and Making Society More Resilient*, Oxford University Press, 2023

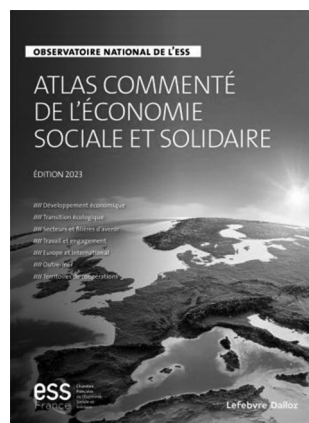
D'accés obert, 'Social Economy Science' oferix una anàlisi exhaustiva de per què i com les organitzacions de l'economia social creen un valor superior per a la societat en els diferents països. El llibre es basa en la teoria organitzativa i els estudis de transició per a oferir una perspectiva sistemàtica de les complexes formes d'acció de múltiples parts interessades. Analitza el paper de l'economia social en la promoció de la innovació per a l'impacte, així com el seu paper com a agent del canvi social i com a soci d'empreses, governs i ciutadans. Inclou un capítol dels professors Rafael Chaves i Àngel Soler, titulat 'Social economy resilience facing the COVID-19 crisis: facts and prospects'. La publicació pot llegir-se gratuïtament a Oxford Academic i descarregar-se en format PDF des de OUP i altres llocs d'accés obert.

HENRY, Hagen y VARGAS, Carlos (Coords.): *Una visión comparada e internacional del derecho cooperativo y de la economía social y solidaria. Liber Amicorum profesor Dante Cracogna*, Dykinson, 2023

Este llibre és un homenatge al professor Dante Cracogna. En la seua elaboració han intervingut 32 autors de 21 països, tots ells grans experts en Dret cooperatiu i de l'economia social i solidària, camps en els quals l'homenatjat ha arribat a les més altes cotes de reconeixement doctrinal a tot el món. En este liber amicorum s'ha aconseguit conformar una publicació ben sistematitzada amb un clar fil conductor que oferix una visió actual i comparada del règim jurídic, legal i fiscal de les cooperatives i d'altres entitats de l'economia social. L'obra s'estructura en tres grans blocs: el primer tracta sobre qüestions generals del Dret cooperatiu d'abast universal (principis i valors cooperatius, naturalesa jurídica de les cooperatives, etc.); el segon se centra en aspectes de Dret internacional i comparat, i el tercer aborda temes més particulars però d'indubtable interès per la seua actualitat. Capítols disponibles de lliure accés en la web de l'editorial.

VVAA: *Atlas commenté de l'économie sociale et solidaire*, Observatoire national de l'ESS, Lefebvre Dalloz, 2023

La nova edició de l'Atles comentat de l'Economia Social i Solidària (ESS) va ser presentada durant l'esdeveniment nacional de llançament del Mes de l'Economia Social i Solidària, organitzat per 'ESS France' el passat 6 de novembre. Esta obra de referència cobrix buits en les estadístiques públiques relacionades amb la ESS francesa i destaca les transformacions profundes i dinàmiques que els seus actors emprenen diàriament. Des de la seua primera edició, en 2009, l'Atles comentat de l'Economia Social i Solidària s'ha convertit amb el temps en l'obra de referència a França per a presentar les dades numèriques de l'ESS i analitzar la seua evolució i desafiaments. Produïda per l'Observatori Nacional de l'ESS, en col·laboració amb quatre investigadors i els equips de ESS France, esta cinquena edició va ser recolzada pel Ministeri d'Economia, la Banque des Territoires, la Caisse d'Épargne i Harmonie Mutuelle.